

CODEX DIPLOMATICUS

A L M A E

CAROLO-FERDINANDEAE

UNIVERSITATIS

PRAGENSIS

originem, incrementa, privilegia,
jura, beneficia, aliaque fata, tum
prospera, tum adversa

ILLUSTRANS.

GOLDNE, DIPLOMATISCHES

ALPHABET

GEORGE-LEOPOLD-UNIVERSITÄT

UNIVERSITÄT

BRUNNEN

original, incrementa, privilegia,
iura, beneficia, aliaque iura, tam
propria, tam aliena

LEONHARD

83

SECTIO PRIMA.

*Diplomata ad documentorum authenticorum in
universitatis Pragenae tabulario adservatorum
exemplaria magna ex parte modo primum
luce donata.*

I.

Clemens VI. pont. Rom. (secundum V. Franc. Pagi chronologiam elect. die 7. mensis Maji a. 1342. def. die 6. m. Dec. a. 1352.) literis Avenione die 26. m. Januarii a. 1347. datis *studium generale* Pragae fundandum adprobat, ejusque doctoribus, et magistris sub auspiciis archiepiscopi Pragensis creandis, jura adsignat.

Nota. Hoc atque sequentia hujus sectionis diplomata cuncta in membranis conscripta sunt sat bene conservatis.

Clemens episc. servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

In suprema dignitatis apostolicae specula, quamquam insufficientibus meritis, divinae dispensationis munere constituti, ad universas fidelium regiones, eorumque profectus et commoda, tanquam universalis dominici gregis pastor, commissae nobis speculationis aciem, quantum nobis ex alto permittitur, extendentes, fidelibus ipsis ad quaerenda literarum

studia, per quae divini nominis, suaeque catholicae fidei cultus protenditur, justitia colitur, tam publica, quam privata res geritur utiliter, omnisque prosperitas humanae conditionis augetur, gratiosos libenter favores impendimus, et opportuna commoditatis auxilia impartimur.

Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii nostri Caroli regis Romanor. illustris, nobis exposito, quod in haereditario regno suo Boemiae, multisque aliis eidem regno finitimis regionibus atque terris, generale studium, quod in illis partibus summe foret expediens, non habetur; quodque metropolitana Pragensis civitas, in ipsius regni medio, locoque saluberrimo sita, et a diversarum partium gentibus frequentata, ac in victualibus, aliisque vitae necessariis copiosa, ad hujusmodi generale erigendum, cum particulare dudum in ea fuerit studium, accommoda multum existeret: Nos considerantes eximiam devotionis et fidei puritatem, quam tam ipse Carolus, et praedecessores sui, Boemiae reges, quam ejusdem regni incolae, ad sanctam Romanam ecclesiam gessisse, ac ipsi, Carolus rex, et incolae gerere dinoscuntur, ferventi desiderio ducimur, ut regnum ipsum, quod divina bonitas multitudine populi, rerumque copia praedotavit, fiat literarum fertilitate fecundum, ac in eo, quemadmodum auri et argenti fore dinoscitur, sic scientiarum praevalentium sit minera: ut viros producat consilii maturitate conspicuos, virtutum redimitos ornatibus, ac diversarum facultatum dogmatibus

eruditos; sitque ibi fons irriguus, de cujus plenitudine hauriant universi literalibus cupientes imbui documentis.

His igitur omnibus, et praesertim amoenitatibus civitatis praefatae, diligenti examinatione pensatis, ad hujusmodi universale non solum praemissorum ejusdem regni et regionum circum adjacantium incolarum, sed etiam aliorum, qui de diversis mundi partibus ad eandem confluent civitatem, commodum et profectum paternis affectibus anhelantes, dicti regis supplicationibus inclinati, de fratrum nostrorum consilio, apostolica auctoritate statuimus: ut in dicta civitate Pragensi perpetuis futuris temporibus generale studium vigeat in qualibet licita facultate; et quod legentes et studentes ibidem omnibus privilegiis, libertatibus ac immunitatibus, concessis doctoribus, legentibus et studentibus, commorantibus in studio generali, gaudeant et utantur; quodque illi, qui processu temporis scientiae margaritam fuerint in illa facultate, in qua studuerint, assecuti, sibi que docendi licentiam, ut alios erudire valeant, ac magisterii honorem, seu titulum petierint impartiri, per magistros seu magistrum illius facultatis, in qua examinatio fuerit facienda, archiepiscopo Pragensi, qui est pro tempore, praesententur; idem quoque archiepiscopus doctoribus et magistris in eadem facultate inibi actu regentibus convocatis, illos in his, quae in promovendis ad doctoratus seu magisterii honorem requirantur, per se vel alium, juxta modum et

consuetudinem, quae super talibus in generalibus studiis observantur, examinare studeat diligenter; eisque, si ad hoc sufficientes et idonei reperti fuerint, hujusmodi licentiam tribuat, ac honorem seu titulum conferat magistralem. Illi vero, qui in eodem studio dictae civitatis examinati et approbati fuerint, ac docendi licentiam et honorem seu titulum magisterii obtinuerint, ut est dictum, ex tunc absque examine et approbatione alia, regendi et docendi, tam in civitate praedicta, quam alibi ubicumque, quibuscumque tam dictae civitatis, quam quorumlibet aliorum locorum, seu generalium studiorum, in quibus voluerint, regere vel docere, statutis vel consuetudinibus contrariis, apostolica, vel alia quacumque firmitate vallatis, nequaquam obstantibus, plenam et liberam habeant facultatem.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Avenione VII. Cal. Febr. Pontificatus nostri anno quinto. *Jo. Senen.*

Bulla plumbea Romanis pontificibus usitata funiculo pendet bombycino rubri flavique coloris, in cujus parte antica legitur: Clemens P. P. VI. aversa vero apostolorum Petri et Pauli facies exhibet interposita cruce, literis supra scriptis SPA. SPE.

II.

Carolus IV. Romanorum et Bohemiae rex, Pragae die 7. m. Aprilis a. 1348. universitatem Pragenam constituit, ejusque doctoribus, magistris et scolaribus eadem adserit jura, quibus Parisienses gaudent et Bononienses.

Carolus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boemiae rex. Ad perpetuam rei memoriam.

Inter desiderabilia cordis nostri, et quae cogitationi regali jugiter occurrunt, animi praecipua reddimur anxietate solliciti, specialiter convertentes aciem mentis nostrae, qualiter regnum nostrum Bohemiae, quod prae ceteris hereditariis, aut eufortunae acquisitionis honoribus et possessionibus praerogativa mentis affectione complectimur, cujus exaltationem omni, qua possumus, diligentia procurantes, ipsius honori intendimus totis conatibus et salutem; sicut rerum victualium, ad dispensationem divini nominis, natura profluente, tripudiat, sic ad nostrae provisionis edictum prudentum virorum copia nostris artificialiter temporibus decoretur, ut fideles nostri regnicolae, qui scientiarum fructus indesinenter esuriunt, per aliena mendicare suffragia non coacti, paratam in regno sibi mensam propinationis inveniant, et quos ingeniorum nativa subtilitas ad consilia reddit conspicuos, literarum scientia faciat eruditos; nec solum compellantur, aut supervacuum reputent, ad investigandas gyrum terrae scientias circuire, nationes expetere peregri-

nas, aut, ut ipsorum aviditatibus satisfiat, in alienis regionibus mendicare; sed gloriosum aestiment, extraneos alios ad suavitatem odoris et gratitudinis hujusmodi participium evocare.

Sane ut tam salubris et laudabilis animi pariat conceptio fructus dignos, regni ipsius fastigia tripudialibus novitatis volentes primitiis augmentari, in nostra Pragensi metropolitana et amoenissima civitate, quam terrenae fertilitatis fecunditas, et plenitudine rerum amoenitas localis reddunt utiliter tanto negotio congruentem, instituendum, ordinandum et de novo creandum, consulta utique deliberatione praevia, duximus studium generale; in quo siquidem studio doctores, magistri et scolares erunt in qualibet facultate, quibus bona magna promittimus, et eis, quos dignos viderimus, regalia donaria conferemus, omnes et singulos doctores, magistros et scolares in profectione, et qualibet facultate, ac undecunque venerint, veniendo, morando et redeundo sub nostrae majestatis speciali protectione et salva gardia retinentes, firmam singulis fiduciam oblaturi, quod privilegia, immunitates et libertates omnes, quibus tam in Parisiensi, quam Bononiensi, studiis doctores et scolares auctoritate regia uti et gaudere sunt soliti, omnibus et singulis illuc accedere volentibus liberaliter impertimur, et faciemus ab omnibus et singulis inviolabiliter observari.

In quorum omnium testimonium et ad certitudinem pleniorum praesentes fieri jussimus, et bulla

aurea typario nostrae majestatis impressa praecepimus communiri.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo octavo, Indictione prima, VII. Idus Aprilis, regnorum nostrorum anno secundo.

Bullae aureae effigiem vide in tabulis lithographicis exhibitam.

III.

Carolus IV. Rom. imp. et Boh. rex, Pragae die 1. m. Martii a. 1358. villarum ad universitatem pertinentium Broczan, Chudolazi, Wzalezlie, Wesseli, Bor etc. incolae, et alios homines universitati adscriptos in causis quibuslibet coram Bohemiae tantum regibus, eorum subcamerariis et commissariis specialibus respondere jubet, aliorum judicum quorumcumque sententias inanes declarans; contrarium attentans poenam incurrat centum marcarum auri puri.

In nomine sanctae et individuae Trinitatis
feliciter, amen.

Carolus quartus divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus et Bohemiae rex. Ad perpetuam rei memoriam.

Etsi quadam generalitate imperialis eminentia votis quorumlibet rationabilibus, ut optatum sortiantur effectum, de innata sibi clementia dignatur annuere, speciali tamen affectu ducitur, ut illorum de-

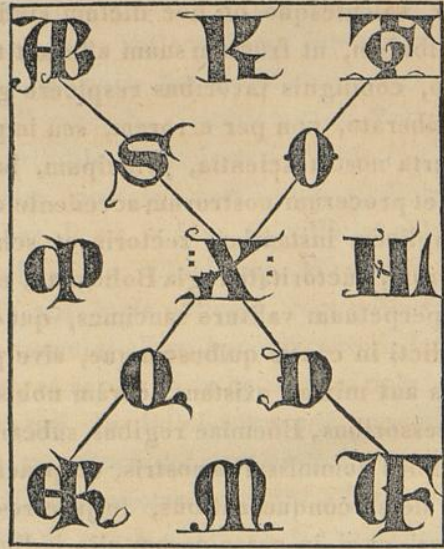
sideriis condescendat, qui utilitatem publicam affectantes, pro ea rationabiliter intercedunt.

Sane pro parte honorabilium rectoris et scolarium studii generalis civitatis nostrae Pragensis, devotis nostris dilectis, majestati nostrae fuit humiliter supplicatum, quatenus cum ipsum studium nonnullos homines, bona, et jura, in villis, et villarum terminis in Broczan, Chudolazi, Wzalezlie, Wesseli, Bor, et in aliis locis obtineat, cum quibus et eorum redditibus ipsum studium honorifice regi, laudabiliter gubernari, et in suo statu conservari debebit, eidem studio, et pro ejus felici augmento concedere et liberalitate munifica indulgere gratiose velimus, quod homines villarum dictarum, et alii ad ipsum studium pertinentes in causis quibuslibet, coram nobis et nostris successoribus, Bohemiae regibus, subcameraariis regni nostri pro tempore existentibus, et specialibus commissariis, quibus nos, vel dicti nostri successores causas hujusmodi duxerimus committendas, et non alibi de se conquerentibus in judicio debeant respondere.

Nos igitur felix augmentum, honorem et laudem regni nostri praedicti, quae ex plantatione dicti studii insurgunt, evidenter perpendentes, et in examine proinde discussionis rationabiliter adducentes, quod studentes dicti studii tanto liberius, tantoque uberius studere et studio vacare poterunt, quanto ipsi, eorum homines et bona, a quarumlibet molestiarum impetu fuerint plenius liberati, speciali libertate dotati, et nostra regia munificen-

tia fulciti, volentesque ob hoc dictum studium, et studentes ibidem, ut fructum suum afferant tempore opportuno, condignis favoribus respicere gratiose, animo deliberato, non per errorem, seu improvide, sed ex certa nostra scientia, principum, baronum, nobilium et procerum nostrorum accedente consilio, et ad supplicem instantiam rectoris et scholarium praedictorum, auctoritate regia Bohemiae, et edicto regio in perpetuum valituro sancimus, quod homines praedicti in causis quibuscunque, sive personales, reales aut mixtae existant, coram nobis, ac nostris successoribus, Boemiae regibus, subcamerariis, et specialibus commissariis nostris, ut praefertur, et non alibi de se conquerentibus, in jure respondere tenebuntur, et si in antea coram alio iudice, quam coram nobis, nostris successoribus, subcamerariis, et hujusmodi specialibus commissariis in jus vocati, seu citati fuerint, decernimus, et tenore praesentium statuimus, quod hujusmodi citatio, aliique actus judiciales inde sequentes, ut a non iudicibus facti, nullum sortiantur effectum, sed ipso jure sint irriti, cassi, et inanes, nec nullam omnino habeant roboris firmitatem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae majestatis paginam infringere, vel ei ausu temerario quolibet contraire. Si quis autem contrarium attentare praesumpserit, irremissibiliter incurrat poenam centum marcarum puri auri, quarum medietatem nostrae regali Bohemiae camerae, residuam vero partem dicto Pragensi studio decernimus applicari.

Signum serenissimi principis et domini domini
 Caroli quarti Romanorum imperatoris invictissimi et
 gloriosissimi Boemiae regis.

Testes hujus rei sunt: Venerabilis Arnestus,
 Pragensis archiepiscopus, Joannes Luthomuslensis,
 sacrae imperialis aulae cancellarius, Joannes Argen-
 tensis, Joannes Olomucensis, et Theodoricus Min-
 densis ecclesiarum episcopi. Illustres: Petrus Borbo-
 niae, Bolko Falkenbergensis, et Conradus Olsnicen-
 sis, duces, Joannes Moraviae, frater noster, Fride-
 ricus, Balthasar et Wilhelmus fratres Missenenses,
 marchiones. Spectabiles: Joann. Landgravius de Lu-
 tenberg, Burghardus Burggravius Magdeburgensis,
 imperialis curiae magister, Ludovicus de Ottingen,
 Henricus de Swarczburg, et Joannes de Retz, comi-

tes, et alii quam plures. Praesentium sub nostrae imperialis majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo, Indictione undecima, Calendis Martii, regnorum nostrorum anno duodecimo, imperii vero tertio.

Per dominum imperatorem
Rudolphus de Frideberg.

A tergo: R^v. Joannes Chremsiriensis.

Sigillum cereum funiculo pendens bombycino flaveo-nigro imperatorem exhibet ornatu imperatorio solio insidentem, duabus aquilis utrinque stipatum scuta rostris tenentibus, quorum alterum ad dextram item aquilla, alterum ad sinistram leone Bohemico bicaudato conspicuum est. Verba circumscripta: *Karolus quartus divina favente gratia Romanorum imperator semper augustus et Boemiae rex.* A tergo sigillum minus cerae rubrae impressum aquilam imperialem repraesentat, cui circumscriptum: *Iusta judicate filii hominum.*

IV.

Arnestus, archiepiscopus Pragensis, literis die 10. m. Aprilis a. 1360. datis, studii generalis statum internum, imprimis quoad electionem et provinciam rectoris et consiliariorum, propius designat.

Nos Arnestus Dei, et apostolicae sedis gratia sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopus, ac studii Pragensis cancellarius.

Auditis rationibus et motivis magistrorum, doctorum, et quorundam scolarium, et praehabita deliberatione matura et consilio sapientum, pro necessitate, utilitate, et tranquillo statu, ac incremento dicti studii, fecimus et promulgavimus, facimus et promulgamus ordinationes infra scriptas, prout expedire videtur pro principio et fundamento ipsius studii, consideratis circumstantiis universis.

Primo videlicet, quod in dicto studio sit unus rector et una universitas; et quod rector, qui fuerit pro tempore, sit clericus secularis, deferens habitum et tonsuram clericales. Item, quod eidem rectori jurent omnes magistri, doctores, et scolares seculares, qui sunt, vel fuerint in civitate Pragensi ratione studii legentes, vel audientes lectiones. Religiosi autem se consuetudini universitatis Parisiensis in hoc casu conforment. Item, quod rector eligatur per universitatem, vel ejus majorem partem quicumque, dummodo secularis; de modo autem eligendi, et de electoribus deliberetur. Item quotiens, et quando rectorem artistam esse contigerit, quod ex tunc habeat vicarium juristam, quoad regimen juristarum, et e converso; quod non sit necesse, frequenter congregare totam universitatem in dispendium et distractionem legentium et studentium. Item pro faciendis statutis eligantur per universitatem certae personae de universitate, qui una nobiscum, vel nostris commissariis ista disponant, et ordinem ponant, prout competit cuilibet facultati. Item, quod eligantur consilarii, sive procuratores de

rationibus, qui minora facta universitatem tangentia expedire possint cum rectore. Item, quod convocationes universitatis non fiant, nisi debito tempore et necessitate exposcente. Item, quod quotienscunque et quandocunque in praemissis vel aliquo praemissorum aliquis dubietatis scrupulus orietur, ex tunc pro declaratione hujusmodi dubii ad nos cancellarium ipsius universitatis seu studii recursus habeatur. Harum, quibus sigillum nostrum majus est appensum, testimonio literarum.

Datum Pragae anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo, die decimo mensis Aprilis.

Sigillum vide in tabulis lithographicis exhibitum.

V.

Carolus IV, Rom. imp. ac Boh. rex, literis Pragae die 30. m. Julii a. 1366. datis collegium Carolinum regie fundat, in eoque duodecim magistros artium degere jubet, quorum duo in Biblia et libro sententiarum legant, reliqui s. theologiae studeant.

In nomine sanctae et individuae Trinitatis
feliciter, amen.

Carolus quartus divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus, et Boemiae rex.
Ad perpetuam rei memoriam.

Regalis mansuetudinis gratum officium ex in-
natae nobis benignitatis clementia tunc exercere
digna liberalitate censemur, dum ad ea, quae chri-

stianae fidei felix augmentum prospiciunt, attendimus accurate. Sane cum sacratissimae catholicae fidei fundamenta in sapientia doctorum existant, eorum praecipue, qui sacrae theologiae beatissimis studiis innituntur: Nos ad honorem omnipotentis Dei, et venerationem fidei orthodoxae multiplicationi doctorum atque magistrorum sacrae paginae volentes intendere, ut eo fortius, eoque dulcius amor fidei in cordibus radicetur fidelium, quo plures fuerint, qui sacrae doctrinae docuerint veritatem; quapropter animo deliberato, sano principum et procerum nostrorum accedente consilio, rite disposuimus in nobili civitate nostra Pragensi, ubi sedis apostolicae gratia et ex consensu regio Boemiae ad principum, baronum, procerum et regnicolarum ipsius instantiam viget studium generale, quoddam fundare et instaurare collegium, quod etiam praesentibus auctoritate regia Boemiae rite fundavimus et duximus instaurandum, eique ex nomine nostro, auctore Domino, felicibus auspiciis nomen imponimus, ut collegium Caroli perpetuis temporibus appelletur; dantes et concedentes eidem collegio auctoritate regia Boemiae pro nobis, haeredibus et successoribus nostris, Boemiae regibus, et ejusdem regni corona imperpetuum pro inhabitatione accommoda magistrorum ac studentium praedicti collegii eam domum in majori civitate Pragensi, quae Lazari dicitur, cum suo curtilli et circumferentiis omnibus, prout ab aliis vicinis sibi domibus est distincta, ut infra scripti magistri et studentes in ea resideant sub eis con-

ditionibus, quae inferius expressantur; dantes etiam, conferentes, appropriantes et unientes auctoritate regia praefata, pro nobis, haeredibus ac successoribus nostris, regibus Boemiae, et ejusdem regni corona imperpetuum eidem collegio et personis ad illud spectantibus infra scriptas villas, videlicet: Poczrnicz, Drahelczicz, Vnehoz, Nenaczowicz, Holonohy cum molendinis, pratis, rubetis, et in villa Truss prope Poczrnicz quinque sexagen. grossorum census annui, cum omnibus earum juribus, pertinentiis, libertatibus, fructibus, proventibus, emolumentis et obventionibus universis, quibuscunque specialibus vocabulis possint designari, quae de nostrae regalis clementiae licentia ac mandato, pro memorato collegio emptae, comparatae, ac tabulis terrae Boemiae insertae et inscriptae noscuntur, sicut etiam easdem villas, eidem collegio auctoritate regia Boemiae ac de certa scientia nostra pro nobis, haeredibus et successoribus nostris Boemiae regibus, et ejusdem regni corona, ut praemittitur, rite donavimus et contulimus, ac imperpetuum conferimus et donamus.

Nostrae etiam intentionis existit, et sic auctoritate regia Boemiae hoc perpetuo declaramus edicto, quod in dicto collegio sint duodecim continuo moribus et scientie (*sic*) decorati, qui signanter magistri sint in artibus, ita, quod duo ex eis sint tales, quod in theologia legere valeant, atque legant, unus videlicet in Biblia, et alius in libris sententiarum; et quod reliqui decem in sacra theologia

studeant, ad promotionem orthodoxae fidei et omnipotentis Dei gloriam et honorem; et ut ad hujusmodi sacrae doctrinae studia eo facilius eoque salubrior detur accessus, quo juvenum ingenia in subtilitatibus artium subtiliata fuerint, acumine gratiore decernimus, et hoc regio Boemiae edicto statuimus per praesentes, quod praefati decem in artibus liberalibus doceant et legant more scholastico juxta studiorum generalium observantiam temporibus opportunis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae dispositionis, ordinationis, decreti, statutorum, donationis, concessionis et declarationis paginam infringere, seu ei quovis ausu temerario contraire, sub poena mille marcarum auri purissimi, quas ab eo, qui contrafecerit, toties quoties contrafactum fuerit, irremissibiliter exigi volumus, et earum medietatem regalis fisci Boemici, residuam vero partem injuriam passorum usibus applicari.

Signum (*idem, quod p. 228.*) serenissimi principis et domini domini Caroli quarti Romanorum imperatoris invictissimi et gloriosissimi Boemiae regis.

Testes hujus rei sunt: Illustres, Rudolffus, dux Saxoniae, sacri imperii archimarescallus, Otto, marchio Brandenburgens., sacri imperii archicamerarius, principes electores. Venerabiles: Marquardus, sanctae Aquilegens. ecclesiae patriarcha, Joannes, Pragens. ecclesiae archiepiscopus, sedis apostolicae legatus, Joannes, Olomucens. nostrae im-

perialis aulae cancellarius, Lambertus, Spirensis, Petrus, Vlixbonens. apostolicae sedis nuntius, Joannes, Wormaciens. et Petrus, Curiens. ecclesiarum episcopi. Illustres: Bolko Swidniczens., Joannes Opaviens., Bolko Opuliensis, Wenczeslaus Falkenbergensis, et Wenczeslaus Lignicensis, duces. Spectabiles: Joannes Lantgravius Luttembergens., Henricus de Swarczburg, Joannes de Anhalt, Burghardus Magdeburgens. nostrae imperialis curiae magister, et Joannes de Retz, comites. Nobiles: Jodocus de Rosemberg, Benesschius de Wartemberg, Borsscho de Rysemburg, Ogerius de Landsteyn, Joannes de Wartemberg, et Thymo de Coldicz, camerae nostrae magister, et alii quamplures, nostri et sacri imperii ac regni Boem. nobiles et fideles. Praesentium sub imperialis nostrae majestatis sigillo testimonio literarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, Indictione quarta, III. Calendas Augusti, regnorum nostrorum anno Romani vicesimo primo, Boemiae vicesimo, imperii vero duodecimo.

Per dominum imperatorem
Cancellarius.

A tergo: R^v. Joannes Saxo.

Sigillum avulsum.

VI.

Carolus IV. Rom. imp. et Boem. rex, datis die 30. m. Julii a. 1366, Pragaе literis sancit, ne in posterum alius in capitulum Omnium Sanctorum adiscatur, nec a Boemiae regibus ad idem praesentetur, nisi magistrorum et studentium collegii Carolini vocatione senior, praelaturis, praepositura nimirum et decanatu, exceptis, quae jura servant antiqua; ejus ditioni domum adjungit, canonicorumque officia disponit.

In nomine sanctae et individuae Trinitatis
feliciter, amen.

Carolus quartus divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus et Boemiae rex. Ad perpetuam rei memoriam.

Sicut divina veritate testante nemo coronabitur, nisi qui legitimo certamini innisus fuerit opere virtuoso: sic et corona est proponenda certantibus, ut in certaminum laborantes discrimine praeter meritum retributionis aeternae, etiam coronam sperent materialis solatii, quatenus duplicis retributionis officio certantium corda ad assecutionem propositi praemii fortius animentur.

Sane cum pridem animo deliberato, principum, baronum, ac procerum regni et coronae Boemiae fidelium nostrorum accedente consilio, quoddam in nobili civitate nostra Pragensi collegium fundavimus et instauravimus, quod etiam ex nostro nomine, auctore Domino, felicibus auspiciis collegium Caroli decrevit nostra serenitas perpetuis

temporibus appellari; quod quidem collegium domo inhabitationis munivimus, numero personarum distinximus, officia lecturae et studiorum distribuimus, redditibus et proventibus congruis dotavimus, sicut in literis foundationis et instaurationis hujusmodi plenius et expressius continetur. Ut igitur magistri et studentes dicti collegii strenue militiae laboribus officia lecturae et studiorum exercent, magistris ipsis, ac etiam studentibus dicti collegii infra scriptas gratias faciendas duximus, sub modis et conditionibus, prout inferius est expressum.

Primo quidem auctoritate regia Boemiae pro nobis, haeredibus, ac successoribus nostris Boemiae regibus et ejusdem regni corona in perpetuum decernimus, et hoc regio Boemiae perpetuo sancimus edicto, quod ad omnes et singulos canonicatus, et praebendas ecclesiae Omnium Sanctorum regalis capellae in castro nostro Pragensi, dum et quoties eosdem quovis modo vacare continget, nemo amplius praesentari debeat auctoritate regia Bohemiae praefata, nisi senior vocatione de numero magistrorum et studentium dicti collegii nostri, quodque decanus ejusdem ecclesiae, ad quem investitura canonicorum spectare dignoscitur, ante sui approbationem, confirmationem, seu quamvis assumptionem aliam, corporaliter tactis sacro-sanctis evangeliiis jurare debeat, nullum penitus ad canonicatus et praebendas hujusmodi admittere, instituere, seu investiri quoquo modo,

nisi eum, quem de numero dicti collegii juxta formam expressatam superius rex Boemiae, qui pro tempore fuerit, duxerit praesentandum; praelaturis, praepositura et decanatu duntaxat exceptis, quas in consuetis suis ab antiquo juribus et conditionibus volumus permanere; et pro usu et commoda inhabitatione dictorum magistrorum et studentium communiter et divisim, dum canonicatus et praebendas hujusmodi assecuti fuerint, ut eo convenientius in dicta ecclesia Omnium Sanctorum divinis obsequiis vacare possint, et valeant, domum illam in minori civitate Pragensi, quae fuit aliquando, bonae recordationis, Bohutae quondam Pragensis canonici, quae sita est ex opposito curiae plebani ecclesiae sancti Nicolai dictae minoris civitatis Pragensis, ipsis et eorum successoribus in perpetuum auctoritate regia Boemiae pro nobis, haeredibus et successoribus nostris regibus Bohemiae, et ejusdem regni corona, animo deliberato, ac de certa nostra scientia damus, conferimus et donamus, ea conditione, ut dum unus, duo vel plures de praefato collegio Caroli hujusmodi canonicatus et praebendas assecuti fuerint, mox alius, seu alii sufficientes et idonei in locum illorum assumi debeant, ut numerus magistrorum et studentium dicti collegii in sua semper integritate continuo perseveret.

Volumus etiam, quod nullus dictorum canonicorum ex tunc in antea redditibus, fructibus et obventionibus suae praebendae gaudeat, nisi praesens et

actu legens exstiterit, dum tamen infirmitate notabili, aut senio non fuerit impeditus, in quibus casibus de liberatione regia infirmitati compatientes humanae, ipsos fructibus et proventibus praebendarum suarum absque impedimento gaudere volumus, et potiri, decernentes, et hoc regio Boemiae statuentes edicto, quod praefati canonici singulis diebus dominicis et festivis processioni solenni, missarum et vesperarum officiis interesse debeant, privatis vero diebus solum ipsos solennitati Missae majoris interesse volumus, ut eo commodius intendere valeant eorum studiis et lecturis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae foundationis, instaurationis, dotationis, donationis, collationis, decreti, et inhibitionis paginam infringere, seu ei quovis ausu temerario contraire, sub poena mille marcarum auri purissimi, quas ab eo, qui contrafecerit, toties, quoties contra factum fuerit, irremissibiliter exigi volumus, et earum medietatem regalis fisco Boemiae, residuam vero partem injuriam passorum usibus applicari.

Signum (*idem, quod pag. 228.*) serenissimi principis et domini domini Caroli quarti, Romanorum imperatoris invictissimi, et gloriosissimi Boemiae regis.

Testes hujus rei sunt: Illustres, Rudolphus, dux Saxoniae, sacri imperii archimarescallus, Otto, marchio Brandenburgensis, sacri imperii archicamerarius, principes electores. Venerabilis, Marquardus, sanctae Aquilegiensis ecclesiae patriarcha,

Joannes, Pragensis ecclesiae archiepiscopus, sedis apostolicae legatus, Joannes, Ollomucensis, nostrae imperialis aulae cancellarius, Lampertus, Spirensis, Petrus, Ulixbonensis, apostolicae sedis nuntius, Joannes, Vormaciensis, et Petrus, Curiensis, ecclesiarum episcopi. Illustres: Bolko Suidnicensis et Joannes Oppaviensis, duces. Spectabiles: Joannes Landgravius Luttenburgensis, Henricus de Schwarzburg, Joannes de Anhalt, et Purghardus Purggravius Magdeburgensis, nostrae imperialis curiae magister, comites; nobiles: Borsso de Ryssenburgk, Joannes de Wartmbergk, et Thy-mo de Colditz, camerae nostrae magister, et alii quam plures nostri imperii ac regni Boemiae nobiles et fideles. Praesentium sub imperialis nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, Indictione quarta, III. Calendas Augusti, regnorum nostrorum anno Roman. vicesimo primo, Boemiae vicesimo, imperii vero duodecimo.

Per dominum imperatorem
Cancellarius.

A tergo: Rv. Joannes Saxo.

Sigillum avulsam, confractum, sed aliqua ex parte reparatum.

VII.

Urbanus V. pont. Rom. (elect. die 28. m. Sept. a. 1362. def. die 19. m. Dec. a. 1370.) foundationem collegii Caroli (vide n. V.) literis Avenione die 10. m. Novembris a. 1366. datis apostolico munimine roborat.

Urbanus episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

His, quae ad catholicae fidei, extra quam nemo salvatur, et sacrae theologiae facultatis fomentum ac sustentationem eidem vacare voluntium facultati pie ac laudabiliter, praesertim a catholicorum munificentia principum facta sunt, apostolici libenter adjicimus muniminis firmitatem. Exhibita siquidem nobis pro parte carissimi in Christo filii nostri Caroli, Romanorum imperatoris semper augusti, ac Boemiae regis illustris petitio continebat, quod ipse nuper ad divini nominis laudem et gloriam, ac fidei et facultatis hujusmodi nutrimentum, sui que regni Boemiae decus, quandam domum seu collegium duodecim clericorum, qui in artibus sint magistri, et eidem legendo et audiendo vacare debeant facultati in civitate Pragensi, in qua ex privilegio sedis apostolicae generale in qualibet licita facultate studium viget, tamquam rex Bohemiae duntaxat, cum in dicto regno civitas ipsa consistat, de novo fundavit, et collegium Caroli voluit perpetuis temporibus nuncupari, ipsamque domum de

bonis ad dominium et proprietatem regni praedicti spectantibus, sufficienter dotavit, et nonnullas salubres ordinationes in ipsa domo seu collegio servandas edidit atque fecit, prout in authenticis et patentibus literis, ejusdem Caroli sigillo et caractere signatis, quarum tenorem de verbo ad verbum, omisso caractere, praesentibus inseri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte ipsius Caroli fuit nobis humiliter supplicatum, ut praemissa apostolico roborare munimine cum suppletionem defectuum, si qui forent, de benignitate apostolica dignaremur. Nos itaque hujusmodi pium opus ac devotionem eximiam ejusdem imperatoris et regis, eidem catholicae fidei, et aliis pietatis operibus ferventer intentam plurimum in Domino commendantes, praedictis supplicationibus inclinati, fundationem, dotationem, et ordinationes easdem ratas et gratas habentes, illas ex certa scientia auctoritate apostolica confirmamus, et praesentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnem defectum, si quis intervenerit, in eisdem.

Tenor autem dictarum literarum omisso dicto caractere, talis est: In nomine sanctae et individuae Trinitatis feliciter, amen. Carolus quartus, divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus, et Boemiae rex. Ad perpetuam rei memoriam. Regalis mansuetudinis gratum officium ex innatae nobis benignitatis clementia, tunc exercere digna liberalitate censemur etc. *sequuntur*

*fundationis literae integrae n. V. pag. 231. et
sqq. exstantes.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Avinionone, IV. Idus Novembris, pontificatus nostri anno quinto.

G. Mercaderij.

A tergo: Henricus Weneri de Ribbenitze.

Bulla plumbea mutato nomine pontificibus Rom. solemniss.

VIII.

Urbanus V. pont. Rom. Avinionone die 1. m. Januarii a. 1367.
litteras Caroli IV. de canonicis ad Omnes Sanctos e
magistris collegii Caroli nominandis (vide n. VI.)
auctoritate apostolica munit.

Urbanus episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Quae ad profectum vacare volentium studio literarum, et praesertim theologicae facultatis, pie ac provide facta sunt, apostolicis libenter favoribus et munimine roboramus. Exhibita siquidem nobis pro parte ³carissimi in Christo filii nostri Caroli, Romanorum imperatoris semper augusti, et

Boemiae regis illustris, petitio continebat, quod cum ipse tanquam rex Boemiae duntaxat in civitate Pragensi, quae principalior in regno suo Boemiae consistit, et in qua ex privilegio sedis apostolicae speciali viget studium generale in quolibet licita facultate, de novo fundaverit ac sufficienter dotaverit quoddam collegium duodecim personarum in dicto studio et civitate studere debentium, collegium Caroli nuncupatum, et eis habitationes idoneas assignaverit, idem Carolus volens personas ipsius collegii, ut eo magis vacare studio delectentur, quo ex hoc majora commoda sperarent adipisci, regiis gratiis et concessionibus praevenire, inter cetera ordinavit et statuit, quod ad canonicatus et praebendas ecclesiae capellae regalis, nuncupatae Omnium Sanctorum, sitae in castro Pragensi, ad praesentationem regis Boemiae, qui est pro tempore, pertinentes, quotiescumque aliquas ex eis vacare contingeret, nullus ad illas per regem Boemiae, qui erit pro tempore, praesentetur, nisi antiquior secundam receptionis suae ordinem de numero collegii supra dicti, et nonnulla alia statuta et ordinationes circa hoc fecit. Et ut ipsi scholares ad hujusmodi canonicatus et praebendas successive pro tempore admittendi divino cultui ac studio commodius vacare possent, quandam domum sitam in dicta civitate Pragensi prope dictam ecclesiam, et de dominio et proprietate regis Boemiae, qui est pro tempore, et regni praedicti existentem, quam quondam Bohuta, ca-

nonicus Pragensis inhabitavit, regia eis liberalitate donavit, prout in patentibus litteris praedicti Caroli sigillo munitis, suoque signo seu caractere signatis, quarum tenorem de verbo ad verbum, omisso signo seu caractere praedicto, praesentibus inseri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte dicti Caroli regis, regio duntaxat nomine, nobis fuit humiliter supplicatum, ut statutis ordinationibus et donationi praedictis robor apostolicae firmitatis adjicere cum suppletionem defectuum de benignitate apostolica dignemur.

Nos itaque piae ipsius Caroli in hac parte devotionis affectum et studia plurimum in Domino commendantes, statuta et ordinationes ac donationem praedicta, exceptis duabus clausulis in ordinationibus ipsis appositis, quarum una est videlicet: „Quodque decanus ejusdem ecclesiae, ad quem investitura canonicorum spectare dinoscitur, ante sui approbationem, confirmationem seu quamvis assumptionem aliam, corporaliter tactis sacrosanctis evangelis jurare debeat, nullum penitus ad canonicatus et praebendas hujusmodi admittere, instituere, seu investire quoquo modo, nisi eum, quem de numero dicti collegii juxta formam expressatam superius rex Boemiae, qui pro tempore fuerit, duxerit praesentandam, praelaturis, praepositura et decanatu, duntaxat exceptis, quas in consuetis suis ab antiquo juribus et conditionibus volumus permanere.“ (pag. 234.) Et alia clausula, quae talis est: „Volumus etiam, quod nullus dicto-

rum canonicorum ex tunc in antea redditibus, fructibus et obventionibus suae praebendae gaudeat, nisi praesens et actu legens exstiterit, dum tamen infirmitate notabili aut senio non fuerit praepeditus, in quibus casibus deliberatione regia infirmitati compatientes humanae, ipsos fructibus et proventibus praebendarum suarum absque impedimento gaudere volumus et potiri.“ (pag. 238.) Quas quidem clausulas, quum ipse Carolus, imperator et rex, contenta in ipsis clausulis ordinare nequiverit, a praesenti confirmatione nostra haberi volumus pro exclusis, et nullius existere firmitatis, rata habentes et grata, ex certa scientia illa auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et praesentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnem defectum alium, si quis intervenerit in praedictis. Et insuper dicti Caroli in hac parte desideriiis annuentes, eadem auctoritate statuimus et ordinamus, quod dictus decanus tempore approbationis, confirmationis, seu assumptionis suae ad decanatum ipsius ecclesiae hujusmodi juramentum praestare, et contenta in dicta prima clausula adimplere penitus teneatur. Ac etiam volumus, et eadem apostolica auctoritate statuimus, quod nullus ex dicto collegio ad canonicatum et praebendam ipsius ecclesiae, ut praefertur, admissus, qui non sit infirmitate vel senio aut alias legitime praepeditus, fructibus, redditibus et proventibus ipsorum canonicatus et praebendae gaudere, nec eos perci-

pere possit, nisi praesens actu legens exstiterit, prout in dicta secunda clausula continetur.

Tenor vero dictarum litterarum, omisso signo seu caractere supra dicto, talis est: In nomine sanctae et individuae Trinitatis feliciter, amen. Carolus quartus, divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus, et Boemiae rex. Ad perpetuam rei memoriam. Sicut divina veritate testante nemo coronabitur, nisi etc. *sequitur ad verbum diploma n. VI. pag. 236. sqq. expressum.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, suppletionis, constitutionis, ordinationis et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Avinione, XVIII. Calend. Januar., pontificatus nostri anno quinto.

G. Mercaderij.

A tergo: Henricus Weneri de Ribbenitze.

Bulla plumbea usitata.

IX.

Carolus IV. Rom. imp. et Boem. rex, literis die 23. m. Julii a. 1367. Pragaë datis collegii Caroli bona, praedia, et possessiones nominatim expressas omnium cujusvis nominis tributorum onerumque immunita declarat, et a jurisdictione quorumlibet judicum eximit, berna regali et judicio regio Bohemiae excepto. In prohibitum transcendentem poenam statuit centum marcarum argenti purissimi,

Carolus quartus, divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus, et Bohemiae rex.

Notum facimus tenore praesentium universis: quod habito respectu ad magnam sollicitudinem praeteritam, et multiplicia studia nostri laboris, quibus Pragense studium instauravit nostra serenitas, nunc amplius quotidianis semper urgemur affectibus, ut ipso Auctore, qui prospera dedit initia, idem studium inchoatum feliciter mediis desideratis proficiat, et speratis finibus terminetur. Propter quod animo deliberato, sano principum, baronum, ac procerum regni nostri accedente consilio, non per errorem, aut improvide, sed de certa nostra scientia nostro collegio magistrorum in Praga, quod a nostro nomine Caroli collegium censi decrevimus, hanc gratiam faciendam duximus, sub tenoribus, conditionibus et clausulis inferius annotatis, ut videlicet bona, praedia, et possessiones ejusdem collegii, super quibus idem collegium nostra celsitudo fundavit, utpote villae Poczernitz:

Drahelcitz, Vneboz (*sic*), Nenacevicz, Holonohy, cum molendinis, rubetis, et in villa Truszc prope Poczernicz quinque sexagen. grossorum census annui, cum omnibus earum juribus, pertinentiis, libertatibus, fructibus, proventibus, emolumentis, obventionibus universis, quibuscunque specialibus vocabulis possint designari, prout hoc in regalibus Boemiae literis nostris desuper confectis plenius expressatur, auctoritate regia Boemiae ab omnibus collectis, steüris, solutionibus, daciis, talligis, et quibuscunque ceteris oneribus realibus, et a jurisdictione quorumlibet judicum regni nostri Boemiae eximimus, absolvimus et libertamus omnimode, berna regali, et iudicio regio Boemiae duntaxat exceptis, quae cum sint regalia, ab ipso regno et corona Boemiae et regibus non possunt alienari titulis quibuscunque.

Inhibemus igitur iudicibus singulis, et nominatim Pragensium majoris, minoris et novae civitatum, et aliis quibuscunque censeantur nominibus, ne adversus praesentis nostrae dispositionis, concessionis, ac ordinationis seriem quicquam in praejudicium hominum et subditorum dicti collegii attemptare praesumant; nam si quid attemptaretur modo quolibet, hoc ipso facto auctoritate regia Boemiae, et de certa nostra scientia viribus vacuumus, ut nullius roboris sint ac momenti. Si quis vero adversus praesentem nostram paginam quicquam attemptare praesumpserit, ab eodem totiens, quotiens contra factum fuerit, centum marchas argenti purissimi

irremissibiliter exigi volumus, et earum medieta-
tem nostri regalis aerarii Boemiae, residuam vero
partem dicti collegii profectibus et usibus decer-
nimus applicari. Praesentium sub imperialis nostrae
majestatis sigillo testimonio literarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecen-
tesimo sexagesimo septimo, Indictione quinta, X.
Calend. Augusti, regnorum nostrorum anno Romani
vicesimo secundo, Boemiae vicesimo primo, im-
perii vero tertio decimo.

Per dam. imperatorem
Cancellarius.

A tergo: R. Voltzo de Wormacia.

Sigillum idem, quod n. III.

X.

Carolus IV. Rom. imp. et Boh. rex, datis die 23. m. Julii
a. 1367. Pragae literis sancit, ut regibus Bohemiae extra
limites absentibus, canonici ad Omnes Sanctos in castro
Pragensi ab administratore capitaneo seu dispositore
regni et regalium nominentur.

Carolus quartus, divina favente clementia Roma-
norum imperator semper augustus, et Boemiae rex.

Notum facimus tenore praesentium universis,
quod habito respectu ad magnam sollicitudinem
praeteritam, et multiplicia studia nostri laboris,
quibus Pragense studium instauravit nostra sere-
nitas, nunc amplius quotidianis semper urgemur

affectibus, ut ipso Auctore, qui prospera dedit initia, idem studium inchoatum feliciter mediis desideratis proficiat, et speratis finibus terminetur. Et cum ad omnes praebendas ecclesiae capellae regalis Omnium Sanctorum in castro Pragensi, dum et quoties easdem vacare contigerit, unus ex magistris, aut plures juxta numerum vacationis earum praesentari debeant a rege Boemiae, investiendi, inducendi, et confirmandi per decanum ecclesiae supra dictae, sicut hoc in aliis nostrae foundationis ejusdem privilegialibus litteris nostris editis desuper expressius continetur; ne igitur dictorum magistrorum praesentatio, institutio, aut confirmatio aliqua causa vel occasione vacillet, decernimus, et hoc regio Boemiae perpetue valituro sancimus edicto, quod in tempore nostrae absentiae, seu dum haeredes aut successores nostros, Boemiae reges, extra regni limites abesse contingeret, administrator capitaneus seu dispositor regni et regalium, quem nostra serenitas, aut haeredum et successorum nostrorum, Boemiae regum, solers diligentia tunc instituendum duxerit, sicut in ceteris, quae sibi regalis committet benignitas, etiam plenam potestatem habeat, durante tali nostra haeredum aut successorum nostrorum absentia dictos magistros ad easdem praebendas modo praedicto, et juxta praecedentium litterarum nostrarum continentiam absque impedimento quolibet praesentandi; quam praesentationem seu praesentationes, et omnia inde sequentia pro nobis,

haeredibus ac successoribus nostris, Boemiae regibus, in perpetuum vim et robur firmitatis habere volumus, perinde ac si rex Boemiae, qui pro tempore foret, ad praebendas hujusmodi magistrum, aut magistros, ut praemittitur, personaliter praesentasset. Praesentium sub imperialis nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo, Indictione quinta, X. Calend. Augusti, regnorum nostrorum anno Romani vicesimo secundo, Boemiae vicesimo primo, imperii vero tertio decimo.

Per dnum. imperatorem
Cancellarius:

A tergo: R. Voltzo de Wormac.

Sigillum idem.

XI.

Mag. Joannes Drszeczka (*in decanorum codice Dryska, profecto Dršika*) contra rectoris mandatum et excommunicationem ob litem de domo ad collegium Caroli pertinenti exortam ad d. Joannem archiepiscopum, tanquam universit. cancellarium provocat die 1. m. Martii a. 1372.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo trecentesimo septuagesimo secundo, Indictione decima, die prima mensis Martii, hora completorii vel quasi, in monasterio ordinis minorum ad setum Jacobum, in ambitu ejusdem, pon-

tificatus sanctissimi in Christo patris et dni. dni. nostri Gregorii, divina providentia Papae undecimi anno secundo, in mei notarii publici, testiumque praesentia subscriptorum constitutus itaque venerabilis vir, magister Joannes dictus Drssczka, interposuit quandam appellationem, ipsam in charta papirea offerendo, seu etiam procuravit legendo, cujus tenor per omnia sequebatur in haec verba: In nomine Dni. amen. Coram Vobis honorabilibus viris, domino Nicolao, rectore universitatis Pragensis, hic praesentibus, et te Helia, auctoritate apostolica notario publico, Ego Joannes dictus Drssczka, animo appellandi propono et dico, quod licet domum, quam bonae memoriae Eghardus dictus Sapientia, bidellus universitatis supradictae, ante tempus et tempora mortis suae inhabitavit, ex donatione serenissimi regis dni. Caroli, Romanorum imperatoris semper augusti, ad collegium Caroli, videlicet magistrorum et studentium in Praga spectaverit et spectet, ac hujusmodi donatio fuerit et sit per sedem apostolicam approbata, dictumque collegium in possessione dictae domus fuerit et sit hactenus inconcussa, praesenti perturbatione excepta: tamen praefatus dns. Nicolaus rector, salva reverentia sua, perperam et inique, nullo juris ordine observato, nec dilationibus aliquibus datis vel concessis, et me et dicto collegio penitus inauditis et non confessis, nec etiam convictis legitime, quamdam scripturam, quam sententiam esse dixit, quae tamen invalida, irrita, et nulla est

ipso jure, contra me etiam in non modicum praejudicium meum et dicti collegii, cujus Ego sum persona et membrum, legi fecit, et eam sententiam appellavit, cujus tenor sequitur in haec verba: Quia dns. rector universitatis sumarie (?) per testes informatus recepto juramento, eorum parte praesente, quod facultas juris in pacifica possessione retroactis temporibus, et ex actu istius domus et scolarium, in qua possessione turbatur per reverendum virum, mgrum Joannem dictum Drsscza, jurisperitorum usus consilio, pronunciavit et declaravit, interloquendo dictum mgrum Joannem, hac eadem die debere exire detentionem possessionis, et eam dimittere cum effectu, nec de cetero turbare, monens primo, secundo et tertio, ac peremptorie, ut pareat mandatis suis per hunc totum diem, alioquin de remedio cogitabit opportuno. Et deinde quandam excommunicationem contra me et mgrum Thomam dicti collegii personam et membrum fulminavit, nisi eadem die, hoc est, hodie de domo praedicta cederemus, cum tamen idem rector nunquam habuit nec habeat potestatem, nos vel aliquem nostrum excommunicandum (*sic*). Quapropter ex praemissis sentiens, me et dictum mgrum Thomam fore aggravatos, de facto a praedicta praetensa sententia, nec non ab excommunicatione praedicta de facto praesumta, quamvis omnia praemissa sint, ut creditur, irrita atque nulla; tamen ne possint nobis in aliquo praejudicium generare, et ab omnibus et singulis gravaminibus, quae ex

processu dicti dni. rectoris collegii possent seu poterint quoquo modo, et ab ipso rectore propter praemissa, ad reverendum in Christo patrem, dnum. Joannem, archiepiscopum Pragensem ac sedis apostolicae legatum, tanquam ad cancellarium dicti nostri studii, seu ipsius locum, ratione cancellariatus, ratione hujusmodi tenentem, et alias quovis modo meliori, quo possumus, ad superiorem in his scriptis provocho et appello, apostolos primo instanter, secundo instantius, tertio instantissime peto mihi dari, si quis sit, qui eos dare velit et possit, et protestor, salvum mihi fore, praesentem appellationem corrigere, emendare, declarare, et aliam interponere, quoties mihi visum fuerit expedire.

Post cujus vero appellationis interpositionem praefatus mag. Joannes et Thomas petiverunt ipsam appellationem per me infra scriptum notarium transsumi, et in publicam formam redigi. Quod et feci. Acta sunt haec anno, indictione, die, mense, hora, loco, pontificatu, quibus supra, praesentibus honorabilibus viris : Jenkone, liberalium artium baccal. Prag. dioecesis, Carolo, canonico Lyncopens. ecclesiae, Friderico de Novo-foro, clerico Pomezaniens. dioecesis, testibus fide dignis, ad praemissa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Helias Housonis de Hollessaw, clericus Olom. dioecesis, publicus auctoritate apostolica notarius, dictae appellationis interpositioni una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, ipsamque

appellationem de verbo ad verbum transsumsi, et in hanc publicam formam redegei, signoque et nomine meis solitis signavi, et in hanc publicam formam redegei requisitus in testimonium omnium praemissorum.

XII.

Testamentum Vincentii Nydeck de Gorlicz a notario jurato, Andrea de Hamburg, die 7. m. Augusti a. 1379. conscriptum, quo praeter alia legata centum et decem adsignat marcas, quibus ara in ecclesia s. Stephani in Rybnik Neo-Pragae condatur, sacrumque instituitur, cujus collatorem perpetuum constituit rectorem universitatis.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem 1379. Indictione secunda, die 7. mensis Augusti, hora completorii vel quasi, in majori civitate Pragensi, in domo dicta ad duos leones cum uno capite, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac dni. dni. nostri Urbani, divina providentia papae VI. anno secundo, in mei notarii publici subscripti testimoniumque infra scriptorum praesentia constitutus personaliter discretus vir, Vincentius, dictus Nydek de Gorlicz, Missnensis dioec. per gratiam Jesu Christi sanus mente, licet languens corpore, volens animae suae de bonis sibi a Deo collatis providere salubriter, voluntatem suam ultimam disposuit in hunc modum: Inprimis quidem commisit ante omnia de bonis per eum relictis dari et restitui civi-

tati Gorlicz centum marcas polonicalis monetae, quas ab ea ultra sortem percepit minus juste. Item legavit, dedit, et assignavit centum et decem marcas ejusdem monetae pro uno altari erigendo et dotando in ecclesia s. Stephani in Ribenik novae civitatis Pragensis, et hujus altaris esse voluit et constituit honorabilem virum, rectorem universitatis studii Pragensis, qui pro tempore fuerit, perpetuum collatorem. Item assignavit et dedit octo marcas ad emendum domum unam pro pauperibus scolariis Pragensis studii supradicti. Item legavit decem marcas ecclesiae s. Nicolai in foro pullorum majoris civitatis Pragensis. Item dedit ecclesiae s. Nicolai foris civitatem Gorlicz praedictam decem marcas. Item dedit ad fabricam ecclesiae s. Crucis foris civitatem Gorlicz erigendam decem marcas. Item assignavit Petro dicto Brendel, avunculo suo, decem marcas. Item dedit dominae Margaretae, dictae Vleckinne, et filio suo atque filiae viginti marcas. Item dedit Stephano, aurifabro in Gorlicz, tutori suo, decem marcas. Reliqua vero bona sua omnia mobilia et immobilia, spiritualia et temporalia commisit testamentariis suis hic subscriptis, ut de ipsis exequias suas peragerent, et in alios pios usus converterent, prout inspirante Altissimo ipsis, aut eorum alteri videretur melius et salubrius expèdire.

Istas vero pecunias praefatus Vincentius dixit se habere, et a testamentariis suis debere recipi: Primo, apud civitatem Gorlicz praedictam centum

et sexaginta marcas monetae supradictae. Item in Windischossek apud Tydericum Sabernik decem marcas. Item apud Petrum Scheffel quinque marcas. Item apud Scultetum in Moys viginti marcas. Item apud Petrum Swarten, civem in Moys, decem marcas. Item apud Henslinum Martini, civem in Gorlicz, triginta marcas. Item apud Nitzen Widener, civem in Gorlicz, quinque marcas cum media annui et perpetui census, de quibus quinque marcis cum media possunt redimi tres solidi grossorum. Item apud Joannem Smedechin unam marcam annui et perpetui census. Item apud Tydericum Hoveman Bucener unam sexagenam grossorum minus IV grossis annui et perpetui census.

Et ad haec omnia et singula supra scripta exequenda et complenda memoratus Vincentius esse voluit et disposuit commissarios suos, hujus testamenti executores, honorabiles et discretos viros: Mag. Nicolaum de Gubin, canonicum ecclesiae Budissinensis Missinens. dioec. baccalarium in sacra pagina, et plebanum ecclesiae s. Stephani praedictae, qui pro tempore fuerit, absentes tanquam praesentes, et dominum Joannem de Mulweg, presbyterum Missynens. dioec. praesentem, et hujusmodi executionis onus in se sponte suscipientem, quibus dedit et concessit in solidum plenam et omnimodam potestatem, praefatas pecunias, et alia bona sua quaecunque petendi, a quibuscunque ea habentibus seu tenentibus exigendi et recipiendi, et de perceptis finem, quittance, refutationem et ab-

solutionem plenariam ac pactum de ulterius non petendo faciendi, ac omnia alia et singula supra scripta exequendi et complendi, prout ipsis, aut eorum alteri melius et utilius visum fuerit expedire, et pro praemissis aut eorum aliquo, si necesse fuerit, agendi et defendendi, libellum sive libellos, et quascunque petitiones alias dandi et recipiendi, replicandi litem, contestandi de calumnia et veritate dicenda, ac cujuslibet alterius generis juramentum licitum in animam suam praestandi, testes, instrumenta, litteras et quascunque probationes alias producendi, et producta contra se impugnandi et reprobandi, ponendi et articulandi, positionibus et articulis adversae partis respondendi, crimina et defectus opponendi, testes adversae partis jurare videnti, in ipsos et eorum dicta dicendi, exceptiones cujuscunque generis proponendi, sententiam seu sententias tam interlocutorias quam diffinitas audiendi, appellandi, apostolos petendi et recipiendi, appellationem seu appellationes prosequendi, et si necesse fuerit, beneficium absolutionis et in integrum restitutionis simpliciter et ad cautelam, quotiens opus fuerit, petendi et recipiendi; et generaliter omnia et singula faciendi, gerendi et exercendi, quae circa praemissa aut eorum aliquod fuerint opportuna, etiam si mandatum exigant speciale, et quae veri et legitimi commissarii et testamenti executores facere possunt atque debent.

Et hanc ultimam voluntatem suam memoratus Vincentius dixit, voluit et vult, quantum in eo erat

et est, valere jure testamenti vel saltem jure codicillorum aut cujuscunque alterius ultimae voluntatis. Super quibus omnibus et singulis praemissis saepedictus Vincentius requisivit me notarium subscriptum, tanquam personam autenticam, unum vel plura confici publica instrumenta. Acta sunt haec anno, indictione, mense, die, hora, loco et pontificatu omnibus, quibus supra, praesentibus honorabilibus et discretis viris: Mensone de Bekehuse, canonico ecclesiae Monasteriensis, Joanne Margenwerder, presbytero Pomezaniens. dioecesis, mgris in artibus et baccalariis in sacra pagina, Henrico de Honovere, clerico Mindensis dioec., baccalario in artibus, Nicolao Cleindinst de Goricz, Petro Waltheri de Lubavia, Ulmanno ex Moneta, Joanne Ermerici, clerico Missinens. dioec. et Hermanno de Elbingo, clerico Warmiens. dioec. et quam pluribus aliis fide dignis testibus ad praemissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Andreas de Hamburg, clericus Bremens. dioec. publicus imperiali auctoritate ac universitatis studii Prag. juratus notarius, praemissis omnibus et singulis una cum praenominatis testibus praesens fui, et ea sic fieri vidi et audivi, et in hanc publicam formam redeg, quam signo meo et nomine consuetis signavi, rogatus desuper et requisitus.

XIII.

Rector universitatis Pragensis, Blasius Lupus, altare in ecclesia s. Stephani in Rybnik Neo-Pragae a Vincentio Nydek de Gorlicz 110 marcis Pol. monetae constitutum (vide n. XII.) Joanni de Mulberg, presbytero, die 26. m. Augusti a. 1379. confert.

Nos magister Blasius dictus Lupus, rector universitatis studii Pragensis, recognoscimus praesentibus universis: Quod cum nuper piae memoriae Vincentius dictus Nydek de Gorlicz, clericus Missnensis dioecesis in civitate Pragensi corpore decumbens, sanus mente, de omnibus bonis suis juxta ultimam voluntatem suam disponens inter cetera centum et decem marcas polonicalis monetae pro altari in salutem animae suae dotando, et in ecclesia s. Stephani in Rybenik novae civitatis Pragensis erigendo legavit, cujus rectorem universitatis studii Pragensis, qui pro tempore fuerit, esse voluit collatorem, prout in instrumentis et scriptis publicis desuper confectis plenius continetur. Nos igitur volentes dilectum nobis dominum Joannem de Mulberg, presbyterum Missnens. dioecesis, nostrae universitatis studentem, favore prosequi singulari, eidem ipsum altare, de quo praemittitur, contulimus omni eo jure, modo et forma, quibus melius potuimus, et praesentibus duximus conferendum. In cujus rei testimonium sigillum nostri rectoratus praesentibus est appensum.

Actum et datum in majori civitate Pragensi, in collegio Caroli, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono, die vicesima sexta mensis Augusti, praesentibus honorabilibus viris: Mag. Hermanno de Winterswik, cantore ecclesiae Wratislaviensis, sacrae paginae professore, mag. Gevehardo Kemyn, canonico ecclesiae beatae Virginis Erfordensis, Moguntinens. dioec. baccalario in sacra pagina, et discreto viro, domino Andrea, plebano in Crastitz Pragens. dioec., testibus in praemissis.

Sigillum vide in tabulis lithographicis exhibitum.

XIV.

Litterae, quibus foederis fraterni Corporis Christi antistites die 1. m. Aprilis a. 1382. ejus nomine et impensis sacellum in foro Neoprageno solemniter aedificandum, ornatu ecclesiastico instruendum, tribusque saltem ministris committendum statuunt, qui divinum officium peragant, et singulis Quatuor Temporibus defunctorum vigiliis et missam decantent. Subjunguntur quaedam ipsius foederis leges.

In nomine sanctae et individuae Trinitatis
feliciter, amen.

Ad laudem, gloriam et honorem ejusdem magnificae Deitatis, nec non summi et incomparabilis sacramenti pretiosissimi corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, quae sunt redemptio et salus nostra, quo cottidie spiritualiter reficimur

et fovemur, in quo vitae suffragium consequimur et salutis, et quod est viaticum transitus nostri finalis, cujus laudes nec mens cogitare ad plenum, nec lingua valet edicere, ac excellentissimae et dignissimae ejus illibatae et intactae genitricis perpetuae virginis beatissimae Mariae, quae est nostrae porta salutis, verum etiam beatorum martyrum Felicis et Aadaucti.

Nos Jessco dictus Oczas de Zasada, Zdymirus de Sedlczie, Buzek de Herolticz, principales capitanei, fratream seu societatem gerentes seu facientes, cum signo circuli et malleo in medio pendente, quod vulgariter Obrucz dicitur, nostro et aliorum nostrorum sociorum nomine, ad universorum praesentis futuriq[ue] temporis hominum notitiam hujus paginae serie cupimus pervenire, quod nos ducti zelo magnae devotionis et pietatis, ad exaltationem fidei catholicae, diviniq[ue] cultus augmentum, de facultatibus praefatae nostrae fratreae seu societatis, et pro remedio animarum omnium nunc et in futurum, praefatam nostram fratream seu societatem contrahentium, Dei auxilio mediante, intercedenteq[ue] consensu et voluntate serenissimi principis et domini domini Wenceslai, Dei gratia Romanorum et Boemiae regis semper augusti, ac auctoritate reverendissimi in Christo patris et domini domini Joannis, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, et apostolicae sedis legati, capellam sub vocabulo et nomine ac honore praefati sanctissimi corporis et sanguinis Domini Jesu Christi,

Redemptoris et Salvatoris nostri, ac intemeratae virginis Mariae, et memoratorum sanctorum, Felicis et Adaucti, martyrum, in medio fori novae civitatis Pragensis, in loco, in quo reliquiae armorum Domini nostri Jesu Christi, et aliorum quam plurimorum sanctorum annuatim ostendi sunt consuetae, fundavimus et fundamus, solemnique fabrica, et aedificio intendimus ac spondemus consummare, nobisque et futuris nostrae societatis fratribus nomen fundatorum et jus patronatus reservantes, et omnimodam dispositionem et tuitionem ejusdem, quam etiam insigniis ecclesiasticis ac ornamentis, ac tribus vel etiam pluribus ministris perpetue ibidem cum convenientibus ipsorum stipendiis et dotibus beneficiandis disponimus insignire, ordinantes, ut ibidem divinum officium solemniter et devote peragatur; et hanc legem praefatae capellae ministris imponimus, ut ipsi iidem ministri, qui fuerint pro tempore, perpetuis futuris temporibus in singulis Quatuor Temporibus anni solemnes defunctorum vigiliis cum una missa defunctorum debeant decantare pro animabus fratrum et sociorum fratreae et societatis praedictarum, insuper ad mutuam fidem et caritatem fraternam nos, et futuros nostros fratres et socios adstringentes. Volumus tamen, quod quemadmodum unus quilibet liberum habet arbitrium fratream et societatem nostram intrandi, ita etiam habeat liberam voluntatem, cum voluerit, eandem etiam fratream seu societatem exeundi, solutis tamen prius pro memoriali fratreae

et societati nostrae quinque sexagenis grossorum denariorum monetae Pragensis, ad quod et nos et nostros successores futuros fratres et socios obligamus; addicientes nihilominus, quod capitaneis nostris praesentibus vel futuris ad hoc legitime electis sine contradictione et dolo humiliter et reverenter obediatur in omnibus licitis et honestis; in quorum omnium firmiter robur et evidentiam plenior praesentes litteras fieri mandavimus, et nostrorum ac aliorum sociorum appensione sigillorum fecimus communiri.

Datum et actum Pragae, in monasterio Zderasiensi dictae novae civitatis Pragensis, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo, die prima mensis Aprilis.

Sigilla quadraginta laciniis membraneis pendentia.

His, ultimo excepto, nomina inscripta sunt sequentia:

- 1) Jessco Oczass de Zasady. 2) Zacharias de Swynek(?). 3) Zdymir de Sedlecz. 4) Buzek de Herolticz. 5) Vitkonis praepositi s. Egidii. 6) Stephan Poduska de Ugiezdecz. 7) Procopius Bohuslai. 8) Jessco Czuch de Zasady. 9) Jessco Kozel de Zasady. 10) Jo. doctor decretorum, praepositus Zderasiensis. 11) Cunrat de Raunsandorf. 12) Oldrich de Wlziehora. 13) Wenczeslaus de Burnicz. 14) Otyk parvus de Polep. 15) Smyl Wolfinberg. 16) Theodr. Hosszalek. 17) Pechanecz Ssybal. 18) Jessco Busschower. 19) Ulricus de Ugezd. 20) Wssech de Rohow. 21) Petrus de Dubnicz. 22) Ulricus de Pacziogyew. 23) Schtyech de Lopucz (*cujus sigillum avulsum*). 24) Wenc. Colomanni, expensarum regalium prothonotarius. 25) Cunradus de Luticz. 26) Marquardus Porzeschin. 27) Arnesti de Sowogevicz. 28) Salda Zrobuss. 29) Jesco de Svlislaw. 30) Caspar de Wensdorf (*vox rasa*). 31) Nicol. de Borotin. 32) Joannis militis de Rozdialouicz. 33) Odolen Pisselka. 34) Petri Quas. 35) Jo. Porcelli. 36) Nicolai Rot. 37) Cztibor Tlam. 38) Przybislaus, decanus Pragensis. 39) Petrus de Wserob, can. Pragens. 40) Zdenko, crucif. cum stella supr. mag.

XV.

Wenceslaus IV. Romanorum et Bohemiae rex, literis die 28. m. Augusti a. 1383. Pragae datis collegium Caroli e domo Lazari transfert in domum Rotlewi.

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Bohemiae rex.

Notum facimus tenore praesentium universis, quod licet alias recolendae memoriae serenissimus ac invictissimus princeps et dominus dominus Carolus, Romanorum imperator semper augustus, et Bohemiae rex, dominus et genitor noster carissimus, pro vigore et augmento generalis studii in civitate nostra majore Pragensi, quod ipse de gratia sedis apostolicae, nec non principum et baronum regni Bohemiae consensu, rite et rationabiliter fundare et instaurare decrevit collegium solemne, cuique ex nomine suo felicibus auspiciis nomen imposuit, ut collegium Caroli perpetuis temporibus appelletur, pro inhabitatione et comodo (sic) magistrorum et studentium praedicti collegii domum quandam in civitate praedicta, quae quondam Lazari Judaei fuerat, et nunc collegium Caroli dicitur, cum suis finibus et circumstantiis omnibus, prout ab aliis attingentibus eam domibus antiquitus est distincta, dederit, donaverit, et liberaliter attribuerit, prout in ipsius clarissimi genitoris nostri literis lucidius continetur. Tamen attendentes et animo regio ratione praevia lim-

pide meditantes, habitationem eandem propter nonnulla magistrorum et studentium incommoda, certisque aliis causis notabilibus, eisdem non fore utilem, et per omnia commodosam, animo deliberato, sanoque principum, baronum, et procerum fidelium nostrorum accedente consilio et consensu, eisdem magistris, collegio Caroli, et ipsius collegii studentibus nomine verae permutationis et cambii rationabilis pro eadem domo Lazari, et ipsius loco, domum situatam in novo foro dictae nostrae civitatis Pragensis, quam olim Johlinus Rotlewi ex opposito ecclesiae s. Galli aedificavit, quae et hodie domus Rotlewi communiter nuncupatur, cum omnibus suis finibus, et circumferentiis, prout ab aliis contingentibus ipsam domibus circumferentialiter distincta dinoscitur, dedimus, donavimus et tenore praesentium de certa nostra scientia, nec non auctoritate regia Bohemiae liberaliter conferimus et donamus, volentes expresse, nec non inviolabiliter edicto regio decernentes, ut iidem magistri et studentes, et collegium dictum Caroli eandem domum Rotlewi sub omnibus et singulis juribus, ritibus, honoribus et consuetudinibus inhabitare et possidere pacifice debeant, quibus antea domum quondam Lazari habuisse, possedissee, et inhabitasse noscuntur, impedimentis et inquietationibus quibuslibet procul motis. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, Indictione sexta, quinto Calendas Septembris, regnorum nostrorum anno Bohemiae vicesimo primo, Romanorum vero octavo.

Ad mandatum d. regis referent.
dominis Thimone de Coldicz, et
Henrico de Duba, P. Jawren.

A tergo: B. Benessius de Nachod.

XVI.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, literis die 28. m. Augusti a. 1383. Pragae datis jura collegio Caroli a patre suo Carolo IV. literis die 30. m. Julii a. 1366. item Pragae datis circa capitulum Omnium Sanctorum in arce Pragensi (vide n. VI.) adserta confirmat.

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Bohemiae rex.

Notum facimus tenore praesentium universis, quod accedentes serenitatis nostrae praesentiam honorabiles magistri et studentes Pragensis collegii, dicti Caroli, devoti nostri dilecti, cum videant translationem domus eorum fieri in aliam, nobis humiliter supplicaverunt, quatenus ipsis et eidem collegio quoddam privilegium recolendae memoriae quondam serenissimi nostri praegenitoris, domini Caroli, Romanorum imperatoris et Bohemiae regis, super quibusdam certis gratiis ipsis

datum et concessum approbare, ratificare, innovare, et confirmare auctoritate regia Boemiae gratio-
sius dignaremur. Cujus quidem privilegii tenor
per omnia sequitur in haec verba: In nomine
sanctae et individuae Trinitatis feliciter, amen.
Carolus quartus, divina favente clementia Roma-
norum imperator semper augustus, et Boemiae
rex, ad perpetuam rei memoriam. Sicut divina
veritate testante nemo coronabitur, nisi etc. *se-
quitur ad verbum diploma n. VI. pag. 236. sqq.
exsians.*

Nos igitur attendentes, et limpida conside-
ratione pensantes augmentum et meliorationem
studii praedicti, et ad laudem Dei omnipotentis,
ac etiam reipublicae, nec non regni nostri Boe-
miae et ipsius principatus salutem et profectum
cooperari plurimum, ipsorum magistrorum, studen-
tium et collegii supplicationibus rationabilibus
benignius inclinati, ipsis et eorum posteris ac prae-
fato collegio supra scriptum privilegium in omni-
bus suis articulis, punctis et clausulis, prout de
verbo ad verbum superius expressatum est, animo
deliberato, non per errorem aut improvide, sed
maturo principum et procerum fidelium nostro-
rum accedente consilio approbamus, ratificamus,
innovamus, et de certa nostra scientia, nec non
auctoritate regia Boemiae liberaliter confirmamus,
mandantes universis et singulis principibus eccle-
siasticis et saecularibus, comitibus, baronibus, no-
bilibus, militibus, clientibus, burggraviis, judici-

bus, magistris civium, consulibus, et juratis civitatum, oppidorum et villarum communitatibus, nec non omnibus et singulis nostris ac regni nostri Boemiae fidelibus, quatenus praedictos magistros, studentes, et collegium in supra scripto privilegio et omnibus in eo contentis in parte, vel in toto, quomodolibet non impediunt, nec impediri permittant per quempiam, sed potius nostro nomine efficaciter manu teneant, et defendant, prout indignationem nostram gravissimam voluerint evitare. Praesentiam sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, Indictione sexta, quinto Calendas Septembris, regnorum nostrorum anno Boemiae vicesimo primo, Roman. vero octavo.

Ad mandatum regis referentibus
d. Henrico de Duba, et Thimone
de Colditz. P. Jawern.

A tergo: R. Benessius de Nachod.

Sigillum regis Wenceslai, cujus descriptionem lege in diplom. n. XLIX.

XVII.

Urbanus VI. pont. Rom. (elect. die 9. m. Aprilis a. 1378. (1377.) def. die 15. m. Octobris a. 1389.) literis apud Vallemontonom Signiens. dioec. die 31. m. Augusti a. 1383. datis praepositos Moguntinensem et Wratislaviensem, atque decanos ecclesiae ad Omnes Sanctos in arce Pragensi universitatis Pragensis conservatores creat, ejus provinciae vi et auctoritate magistrorum, doctores et scholares ab injuriis, damnis et molestiis contra quemlibet apostolicae sedis nomine defendant tueanturque, invocato etiam, si opus fuerit, brachii saecularis auxilio.

Urbanus episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis praeposito Maguntinensi, et Wratislaviensi, ac omnium Sanctorum in castro Pragensi ecclesiarum decanis salutem et apostolicam benedictionem.

In supremae dignitatis specula licet immeriti disponente Domino constituti, dignum censemus et debitum, ut personis litterarum studiis insistentibus, per quae divini nominis et fidei catholicae cultus protenditur, justitia colitur, tam publica, quam privata res geritur utiliter, omnisque prosperitas humanae conditionis augetur, favores gratiosos et opportuna commoditatis auxilia liberaliter impendamus.

Sane dilectorum filiorum, magistrorum, et doctorum, ac scolarium universitatis studii Pragensis conquestione percepimus, quod nonnulli archiepiscopi, et episcopi, ac alii ecclesiarum et

monasteriorum praelati, et clerici, ac ecclesiasticae personae tam religiosae, quam etiam saeculares, nec non duces, marchiones, comites, barones, nobiles, milites et laici, communia civitatum, universitates oppidorum, castrorum, villarum, et aliorum locorum, ac aliae singulares personae civitatum et dioecesium et aliarum partium diversarum, qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, praefatos magistros, doctores et scolares super bonis, et rebus eorum, ac privilegiis et libertatibus eis concessis, et alias diversis et gravibus jacturis et injuriis ac violentiis affligere, et molestare praesumunt. Quare pro parte ipsorum magistrorum, doctorum et scholarium nobis fuit humiliter supplicatum, ut, quum eis valde reddatur difficile pro singulis querelis ad apostolicam sedem habere recursum, providere eis super praemissis paterna diligentia curaremus. Nos igitur adversus injuriatores, molestatores, ac praesumptores hujusmodi, illo volentes eisdem magistris, doctoribus et scholaribus remedio subvenire, per quod ipsorum compescatur temeritas, et aliis aditus comittendi similia praecludatur, discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus: Quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium seu alios, etiamsi sint extra loca, in quibus deputati estis, conservatores et judices eisdem magistris, doctoribus et scholaribus praedicti studii, praesentibus et futuris efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittatis eosdem a prae-

dictis vel quibusvis aliis indebite molestari, vel eis gravamina, seu damna, aut injurias irrogari, facturi eisdem magistris, doctoribus, et scolaribus, cum ab eis, vel eorum procuratoribus, seu eorum aliquo fueritis requisiti, de praedictis, et aliis personis quibuslibet, super quibuscunque violentiis, molestiis, injuriis atque damnis, praesentibus et futuris, in illis videlicet, quae judiciale requirunt indaginem summarie, et de plano sine strepitu et figura judicii, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, justitiae complementum, molestatores, praesumptores et injuriatores hujusmodi, nec non contradictores quoslibet et rebelles, cujuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis extiterint, quandocunque et quotienscunque expedierit, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis; non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacii, Papae VIII. praedecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliquis extra suam civitatem et dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, et in illis ultra unam diaetam a fine suae dioeceseos ad judicium evocetur, seu, ne **judices et conservatores** a sede deputati praedicta extra civitatem et dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, sive alii, vel aliis vices suas committere, aut aliquos ultra unam diaetam a fine dioeceseos eorundem trahere praesumant, dummodo ultra duas diaetas aliquis auctoritate

praesentium non trahatur; seu quod de aliis, quam de manifestis injuriis et violentiis, et aliis, quae judicalem requirunt indaginem, poenis in eos, si secus egerint, et in id procurantes, adjectis, conservatores se nullatenus intromittant, quam aliis quibuscunque constitutionibus a praedecessoribus nostris, Romanis pontificibus, tam de judiciis delegatis et conservatoribus, quam personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis, aut aliis editis, quae nostrae possent in hac parte jurisdictioni aut potestati, ejusque libero exercitio quomodolibet obviare; seu si aliquibus communiter vel divisim a praedicta sit sede indultum, quod excommunicari, suspendi, vel interdici, seu extra vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint, per litteras apostolicas, non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi, et eorum personis, locis, ordinibus et nominibus propriis mentionem, et quolibet alia indulgentia dictae sedis generali vel speciali, cujuscunque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam nostrae jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujusque toto tenore habenda sit de verbo ad verbum in nostris literis mentio specialis.

Ceterum volumus, et apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prae-

peditus, quodque a dato praesentium sit vobis et unicuique vestrum in praemissis omnibus, et eorum singulis coeptis et non coeptis, praesentibus et futuris perpetua potestas et iurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in praemissis omnibus coeptis et non coeptis, praesentibus et futuris, et pro praedictis procedere, ac si praedicta omnia et singula coram vobis coepta fuissent, et iurisdictio vestra, et cujuslibet vestrum in praedictis omnibus et singulis per citationem vel modum alium perpetua legitimum exstisset, constitutione praedicta super conservatoribus, et alia qualibet in contrarium edita non obstante, praesentibus post viginti annos minime valituris.

Datum apud Vallemontunum Signiens. (?) dioeceseos, II. Cal. Septembris, pontificatus nostri anno sexto.

C. Mardus

Joan. de Malesicz:

Ja. de Papia.

A tergo: B. de civitate.

Bulla plumbea consueta.

XVIII.

F. Raymundus, sac. ordinis Praedicatorum magister generalis, cunctos universitatis Pragensis cujuscunque dignitatis vel muneris sodales in ordinis sui sodalitiū recipit, quo omnium precum et meritorum ejusdem reddantur participes. Hinc defunctorum nomina Priori Pragensi significant, qui eadem ad capitulum generale deferat. Sacris peragendis, conciliisque habendis capellam s. Vincentii adsignat.

Venerabilibus viris, ac in Christo sibi dilectis, dno. rectori, reverendis magistris in sacra pagina, baccalariis facultatis ejusdem, nec non doctoribus, et magistris, ac baccalariis, tam in artibus, quam in medicina, et studentibus universis omnium facultatum supradictarum universitatis Pragensis. Frater Raymundus, ordinis fratrum Praedicatorum humilis magister et servus, salutem et Christi ecclesiam aedificare, tam doctrina veridica, quam operibus virtuosis. Quia virtuosī propositi desiderium ex humanae infirmitatis conditione a suo salutarī saepius retardatur effectu, nisi divinis suffragiis obtentis supplicatione fidelium adjuvetur, et noviter illo inspirante, ut arbitror, qui unanimes facit in domo sanctae ecclesiae habitare, propter studium per me assignatum in conventu Pragensi ordinis mei inchoata est inter vestram honorabilem universitatem, et fratres ejusdem ordinis quaedam caritativa fraternitas et unio amicitiae virtuosae, ut magis ac magis caritas ipsa sic

a Deo concessa per ministerium meum abundet, vobis et cuilibet vestrum omnium missarum, orationum, predicationum, jejuniorum, abstinentiarum, vigiliarum, laborum, ceterorumque bonorum, quae per fratres nostri ordinis dñs. Jesus Christus per mundum fieri dederit, universim participationem concedo tenore praesentium specialem in vita pariter et in morte; volens insuper, ut cum obitu cujuslibet vestrum in nostro generali capitulo fuerit nuntiatus, pro vobis missae, et orationes, et alia suffragia injungantur, sicut pro fratribus nostri ordinis defunctis fieri consuevit, ut multiplici suffragiorum praesidio et hic augmentum gratiae, et in futuro mereamini aeternae vitae praemium possidere. Quod ut efficacius observetur, praecipio Priori Pragensi, qui pro tempore fuerit, quod nomina defunctorum universitatis ejusdem sibi per vos dñm. rectorem, vel per alium ex parte vestra tradita mittat per diffinitorem provinciae Boemiae ad capitulum generale. Insuper pro fortiori colligatione mutuae conversationis inter vos et fratres meos praefatos tenore praesentium pro servitio universitatis vestrae tam in missis celebrandis, quam in particularibus consiliis seu congregationibus per vos fiendis, quam etiam in quibuscunque aliis vobis opportunis et placitis sive in vita sive in morte deputo capellam s. Vincentii positam in capitulo conventus Pragensis supradicti, cujus unam clavem volo per vos dñm. rectorem teneri, ut liberum possit habere accessum in per-

petuum, prohibens cuique me inferiori, ne in hoc vos valeat quomodolibet impedire. In quorum rei testimonium praesentes literas fieri feci, et sigillo mei officii communiri.

Datum Pragae, vicesima die mensis Aprilis, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo quarto.

Sigillum pendulum, oblongum, a tergo convexum, imaginem Crucifixi monachumque flectentem exhibet. Circumscripta verba: S. Fratris Raymundi sacri ordinis fratrum Praedicatorum M.

XIX.

Urbanus VI. pont. Rom. literis die 9. m. Decembris a. 1384. Luceriae Christianorum datis Joanni, archiepiscopo Pragensi, negotium mandat confirmandi ratamque habendi translationem collegii Caroli e domo Lazari in illam Rotlewi.

Urbanus episcopus, servus servorum Dei. Venerabili fratri, archiepiscopo Pragensi, salutem, et apostolicam benedictionem.

Humilibus et honestis supplicum votis libenter annuimus, et ea, quae ad utilitatem, et profectum vacare cupientium studio litterarum, et praesertim theologicae facultatis provide facta sunt, ut illibata persistent, libenter adjicimus apostolici muniminis firmitatem. Sane petitio pro parte carissimi in Christo filii nostri Wenceslai,

Roman. et Boemiae regis illustris, nobis nuper exhibita continebat, quod olim clarae memoriae Carolus, Roman. imperator, et Boemiae rex, ejusdem Wenceslai genitor, tamquam rex Boemiae duntaxat, in civitate Pragensi, quae principalior civitas in regno suo Boemiae existebat, prout existit, et in qua ex privilegio sedis apostolicae speciali vigebat, prout viget studium generale in qualibet licita facultate, de novo fundavit, et sufficienter dotavit quoddam collegium duodecim magistrorum et scolarium in civitate ac studio praedictis studere debentium, collegium Caroli nuncupatum, et eis habitationes idoneas assignavit, et ut personae ejusdem collegii eo magis vacare studio delectarentur, quo ex hoc majora commoda se sperarent adipisci: idem Carolus, imperator et rex, inter cetera statuit, et ordinavit, quod ad canonicatus et praebendas ecclesiae Omnium Sanctorum capellae regalis nuncupatae, sitae in castro Pragensi, ad praesentationem regis Boemiae, qui est pro tempore, pertinentes, quotiescunque aliquos ex eis vacare contingeret, nullus ad illos per regem Boemiae, qui esset pro tempore, praesentaretur, nisi antiquior secundum receptionis suae ordinem de numero collegii supra dicti, et nonnulla alia statuta et ordinationes circa hoc fecit, et ut ipsi magistri et scolares ad hujusmodi canonicatus et praebendas successive pro tempore admittendi divino cultui ac studio commodius vacare possent quandam domum in dicta civitate Pragensi sitam,

et de dominio et proprietate regis Boemiae, qui est pro tempore, et regni praedicti existentem, quae quondam Lazari Judaei fuerat, eis donavit, prout in patentibus litteris praedicti Caroli sigillo munitis, suoque signo seu caractere signatis, plenius dicitur contineri; quodque postmodum felicitis recordationis Urbanus, papa V., praedecessor noster, ordinationes et donationem praedictas, quibusdam clausulis exceptis et exclusis, ex certa scientia auctoritate apostolica confirmavit, supplendo omnem defectum, si quis intervenisset in eisdem, prout etiam in ejusdem praedecessoris litteris inde confectis plenius dicitur contineri.

Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, idem Wenceslaus rex attendens, quod dicta domus, quae quondam Lazari Judaei fuerat, praefatis magistris et scholaribus non erat utilis, nec per omnia commodosa, quandam domum sitam in novo foro praedictae civitatis Pragensis, prope ecclesiam s. Galli, quam quondam Joannes Rotlewi construxit, et domus Rotlewi vulgariter nuncupatur, nomine merae permutationis et cambii rationabilis cum omnibus suis finibus et circumstantiis, prout ab aliis domibus ipsam contingentibus est distincta, ac omnibus et singulis juribus, ritibus, honoribus, et consuetudinibus, quibus ipsam domum quondam Lazari Judaei habuerant, inhabitaverant, et possederant, dictis magistris et scholaribus donavit, et realiter assignavit, dictumque collegium Caroli, et dictos magistros ac scholares una cum omnibus

juribus, ritibus, honoribus, et consuetudinibus, quibus dictam domum Lazari Judaei habuerant, possederant, et inhabitaverant, ad ipsam domum, quae fuerat quondam Joannis Rotlewi, realiter transtulit, ac privilegium per dictum Carolum, genitorem suum, concessum in omnibus suis articulis, punctis, et clausulis, animo deliberato, et accedente ad id maturo consilio principum, et baronum, ac procerum dicti regni approbavit, ratificavit, et innovavit, ac ex certa sua scientia, et auctoritate regia Boemiae confirmavit, prout in diversis patentibus litteris inde confectis, et ejusdem Wenceslai regis sigillo munitis, dicitur plenius contineri.

Quare pro parte ejusdem regis nobis fuit humiliter supplicatum, ut hujusmodi permutationem, donationem, assignationem, et translationem, nec non approbationem, ratificationem, innovationem et confirmationem per ipsum regem, ut praefertur, factas, ratas et gratas habere, illasque auctoritate apostolica de speciali gratia ex certa scientia confirmare dignaremur. Nos igitur de praemissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae, de qua in his et aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta committimus et mandamus: quatenus, si est ita, permutationem, donationem, assignationem, et translationem, nec non approbationem, ratificationem, innovationem, et confirmationem praedictas per eundem regem, ut praefertur, factas

auctoritate apostolica ratifices, ac approbes, et confirmes.

Datum apud castrum civitatis Luceriae Christianorum V. Idus Decembris, pontificatus nostri anno septimo.

T. Fabri.

Bulla plumbea consueta.

XX.

Joannes, archiepiscopus Pragensis, literis Pragae die 28. m. Septembris a. 1385. datis, jubente Urbano VI. Rom. pont. translationem collegii Caroli e domo Lazari in eam Rotlewi a rege Wenceslao agitatam apostolicae auctoritatis delegatae munimine firmat.

Joannes, Dei gratia sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopus, apostolicae sedis legatus, ad universorum tenore praesentium deducimus notitiam. Quia sanctissimus in Christo pater et dominus noster, dominus Urbanus, divina providentia papa sextus, suas nobis literas apostolicas more Romanae curiae bullatas destinavit, quas cum literis serenissimi principis et domini domini Wenceslai, Dei gratia Romani regis semper augusti, et Boemiae regis, sigillo magno rotundo majestatis suae de cera communi alba, in cujus sigilli medio imago unius regis in majestate sua in sede sedentis, sceptrum in manu dextra, et in sinistra unum po-

num sursum erectum tenentis, et a parte qualibet ejusdem imaginis unus clipeus, in quorum uno a parte sinistra unus leo, et ab alia parte dextra in secundo una aquila sculpta videbantur, et apparebant, literae vero circumferentiales ejusdem sigilli ut prima facie apparebant, erant istae: **Wenceslaus, Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex;** alio vero secreto sigillo eidem majori a tergo impresso de cera rubea, in cujus sigilli medio quasi duae aquilae videbantur, in filis sericeis nigri et glauci coloris pendente, sigillatas in viam probationis subscriptorum, non rasas, non cancellatas, non abolitas, non vitiatas, nec in aliqua ipsarum parte suspectas et corruptas, sed omni prorsus vitio et suspicione carentes, nobis praesentatas, pro parte venerabilium virorum, magistrorum collegii Caroli studii generalis recepimus, quarum literarum apostolicarum tenor sequitur per omnia in haec verba: **Urbanus episcopus, servus servorum Dei. Venerabili fratri, archiepiscopo Pragensi, salutem et apostolicam benedictionem. Humilibus et honestis supplicum votis libenter annuimus etc. ad verbum literis praecedentibus p. 278. consona.**

Tenor autem literarum regalium antedictarum praesentibus non inseritur, quia in tabulis terrae regni Boemiae est descriptus. Post quarum literarum praesentationem et receptionem mandata apostolica exequi, et eis firmiter obedire volentes, ut tenemur, super narratis et commissis,

nobis per praefatum dominum nostrum, dominum Urbanum, papam sextum, in suis literis apostolicis supra scriptis, diligentem et opportunam et distinctam fieri fecimus inquisitionem a testibus nonnullis fide dignis, juramento ipsorum singulariter singulorum de dicenda veritate praecedente, quorum quidem testium dictis, consequenter per nos visis, et exacta diligentia recensitis, etiam re subjecta oculis reperimus ita esse, ut in literis apostolicis antedictis de permutatione, donatione, assignatione, translatione, approbatione domorum quondam Lazari Judaei, et Joannis Rotlewi supra dictarum, et aliis finibus et circumstantiis in ipsis literis apostolicis designatis narratur, exprimitur, et mandatur.

Idcirco tradita et concessa per dictum dominum nostrum Urbanum, papam sextum, potestate et auctoritate, accedente ad hoc sano jurisperitorum consilio et assensu, ex dicta inquisitione reali, cum etiam constet et clareat et sufficienter probatae existant per literas regales antedictas in viam, ut praedicitur, probationis oblatas permutatio, donatio, assignatio, translatio, approbatio, et alia in ipsis literis expressata, videanturque evidenter, et cuilibet intuenti, in commodum et utilitatem dictorum magistrorum evenire, easdem permutationem, donationem, assignationem, translationem, nec non approbationem, ratificationem, innovationem, et confirmationem in omnibus ipsarum punctis, clausulis et articulis, prout in literis apostolicis supra scriptis sunt

distinctae, designatae et notatae, ratificamus, approbamus, et de certa nostra scientia dicta auctoritate apostolica Dei nomine confirmamus, domumque Joannis quondam Rotlewi magistris collegii Caroli antedictis pro domo quondam Lazari Judaei, quam iidem magistri inhabitaverunt in civitate Pragensi majori, applicamus, annectimus, et unimus, prout de praemissis et aliis incidentibus in tabulis terrae Boemiae claret antedictis. In quorum omnium fidem et robur ac testimonium praemissorum praesentes nostras literas per Petrum de Luticz, notarium publicum et causarum (*scribam*), coram nobis infra scriptum scribi et publicari mandavimus, ejusque signo et nomine solitis et consuetis, ac sigillorum nostrorum appensione jussimus communiri.

Acta sunt haec in curia nostra archiepiscopali Pragensi, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo quinto, Indictione octava, die vicesima octava mensis Septembris, hora tertiarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, dni. Urbani divina providentia papae sexti anno octavo, praesentibus venerabilibus et circumspectis viris dominis: Nicolao Puchnik, licentiatum in decretis, officiali curiae archiepiscopalis Pragensis, Przibislao, decano ecclesiae Pragensis, Wenceslao de Jenczenstein, praeposito ecclesiae s. Christophori in Tyn Pragensis dioecesis, Mathia de Scrampnik, decretorum doctore, vicario nostro in spiritualibus generali, Borssone de Kbel et Jo-

anne de Duba, notariis publicis, et aliis multis circa praemissa fide dignis.

Et ego Petrus natus quondam Henrici de Luticz Pragens. dioec. publicus auctoritate apostolica notarius et scriba causarum, coram supra dicto reverendissimo in Christo patre et domino domino Joanne, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopo, apostolicae sedis legato, et commissario supra dictarum literarum apostolicarum et regalium, praesentationi, receptioni, inquisitioni, reparationi, approbationi, confirmationi, annexioni, applicationi, et mandatis, omnibusque aliis et singulis superscriptis, dum sic per praefatum dominum archiepiscopum commissarium, et coram eo fierent et agerentur, una cum antedictis praesens fui testibus, eaque omnia sic fieri vidi et audivi, praemissaque omnia, aliis meis arduis occupatus negotiis, per alium notarium fideliter scribi procuravi, et facta prius diligenti auscultatione cum literis originalibus antedictis, quas cum praesentibus simul concordare inveni, me hic manu mea propria subscripsi, et in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis una cum appensionibus sigillorum domini domini archiepiscopi commissarii consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Sigillum archiepiscopi pendulum, cereum, oblongum, cujus in tergo sig. minus cerae rubrae est impressum.

XXI.

Literae auctoritatis a mag. Joanne Marienwerdir, canonico rel. ord. Teutonicorum die 16. m. Augusti a. 1387. commissae magistris Nicolao de Gubyn, et Nic. Storch, resignandi canonicatum ad Omnes Sanctos in castro Pragensi.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, Indictione decima, XVI. die mensis Augusti, hora IX. vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et dni. nostri, dni. Urbani, divina providentia Papae sexti anno decimo, in castro Marienwerdir reverendi in Christo patris ac dni. dni. Joannis, episcopi Pomezaniensis, in praesentia mei notarii publici infra scripti, et testium subscriptorum honorabilis ac discretus vir, mag. Joannes dictus Marienwerdir, sacrae theologiae professor, ac canonicus religiosus ordinis beatae Mariae domus Teutonicorum ecclesiae Pomezaniensis constitutus, fecit, constituit et melioribus via, modo, et forma, quibus potuit, ordinavit suos veros et legitimos actorum factores, negotiorum gestores, ac nuntios speciales, honorabiles viros ac dominos, mag. Nicolaum de Gubyn, sacrae theologiae professorem, canonicum ecclesiae Omnium Sanctorum in castro Pragensi, et Nicolaum Storch, sacrae theologiae baccal. collegii regis Wenceslai collegam, absentes tanquam praesentes ambos, et quemlibet eo-

rum in solidum, ita tamen, quod non sit melior conditio occupantis, sed quod unus eorum inceperit, alter prosequi valeat, et finire, ad insinuandum, intimandum, et in publicum deducendum beneficium ecclesiasticum, videlicet canonicatum et praebendam, quod vel quos ante et dudum in ecclesia Omnium Sanctorum castri Pragensis obtinuit et possedit, propter religionis ingressum et professionem factam jam de facto vacare, dans et concedens eisdem suis procuratoribus plenum mandatum, liberam ac omnimodam potestatem et administrationem, ad resignandum pure et libere ac simpliciter, vel ad cautelam dictum beneficium, videlicet canonicatum et praebendam in manus praepositi, decani, ceterorumque dominorum canonicorum, et totius capituli praedictae ecclesiae Omnium Sanctorum, quod vel quos ante religionis ingressum obtinuit, ut praemittitur, et possedit, et ab onere dicti beneficii absolvi petendum, et omnia alia et singula faciendum, quae in praemissis fuerint necessaria seu opportuna, et quae ipse faceret seu facere posset, si personaliter interesset, etiam si mandatum exigant speciale.

Acta sunt haec anno, indictione, mense, die, hora et loco, quibus supra, praesentibus honorabilibus et discretis viris: Mag. Matthaeo de Crakovia, professore sacrae theologiae, praeposito s. Aegidii Wratislav. dioec. et praenominatae ecclesiae canonico, dno. Joanne de Pusilia, offic. cur. Pomezaniens., Nicolao Doring de Polkenhayn, Wra-

tslav. dioec., Francisco, laico Misnens. dioec., testibus fide dignis ad praemissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Jacobus Joannis de Poestelyn, clericus Pomezaniensis dioec. publicus imperiali auctoritate notarius, praemissae procurationis constitutioni, ac omnibus aliis et singulis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi et audivi, et in hanc publicam formam redegei, quam signo meo et nomine consuetis signavi rogatus desuper et requisitus in testimonium omnium praemissorum.

XXII.

Nicolaus de Provin, praepositus domus collegii Caroli, Joannis de Aquisgrano vicini aedificationi muros dictae domus laedenti intercedit suo et magistrorum collegiatorum nomine per tabulam publicam ab universitatis notario publico die 12. mensis Junii a. 1387. confectam.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo trecentesimo octuagesimo septimo, Indictione decima, die duodecima mensis Junii, hora nona vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Urbani, divina providentia papae sexti anno decimo, in majori civitate Pragensi, in domo posteriori do-

mus habitationis honesti viri, Joannis de Aquisgrani, alias de Ach, civis dictae civitatis Pragensis, versus forum sancti Galli protendente, et contigua domui collegii Caroli, in mei notarii publici infra scripti, et testium praesentia subscriptorum, ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum constitutus personaliter honorabilis vir, dominus Nicolaus dictus Provin, mag. in artibus, et baccalarius in sacra theologia, praepositusque tunc domus collegii Caroli antedicti, protestatus est publice suo et magistrorum collegiatorum praedicti collegii Caroli nomine, quod ipse Joannes de Aquisgrani seu de Ach, praedictus civis, rumpit et rupit murum et muros dictae domus ipsorum collegii Caroli, trabesque suas imposuit et imponit, inibi construendo contra et praeter voluntatem omnimodam ipsius, et magistrorum praedicti collegii, in manifestum ipsorum et dictae domus eorum praedicti et detrimentum, indebite et minus juste; protestans nihilominus idem dominus Nicolaus, praepositus dicti collegii Caroli, expresse nomine, quo supra, quod hujusmodi murorum ruptio et in eisdem constructio non sit, nec est de ipsius, nec magistrorum praedicti collegii consensu univolo vel voluntate, requirens laboratores et muratores praedicti Joannis de Ach ibidem praesentes, et dictos muros rumpentes, et inibi constructentes, et specialiter et nominatim quemdam Wankonem, murem de Porzicz de nova civitate Pragensi, magistrum, ut dicebatur, structurae hujusmodi, ne

ipsi vel ipse de cetero murum et muros dicti collegii rumpant, vel inibi construant, rumpat vel construat, nuntians eisdem novum opus, et in signum nuntiationis novi operis dominus Nicolaus Provyn, praepositus collegii Caroli saepe dictus, accepto lapillo, ipsum misit et projecit in praedictam structuram et in ipsum murum, petens sibi, de praeiudicatis omnibus et singulis nomine, quo supra, per me notarium publicum subscriptum, confici unum vel plura, publicum seu publica instrumenta.

Acta sunt haec anno, indictione, die, mense, hora, pontificatu et loco, quibus supra; praesentibus honorabilibus et honestis viris: Alberto dicto Engelschalch de Straubinga, dioecesis Ratisbonensis, Jacobo dicto Bricen, dioecesis Brandenburgensis, magistris in artibus, collegiatis praedicti collegii Caroli, et Philippo de Sudermannia, dioecesis Strenginensis, studente in artibus, clerico, et aliis pluribus fide dignis testibus ad praemissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Joannes, quondam Nicolai Furmann de Budweyns, clericus Pragens. dioecesis, publicus auctoritate imperiali ac universitatis studii Pragensis juratus notarius, supradictis, protestationi, requisitioni, ac aliis omnibus et singulis praemissis, dum sic fierent, ut praemittitur, et agerentur, unacum praenominatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, manu propria conscripsi, et in hanc publicam formam

redegī, signoque et nomine meis solitis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

XXIII.

Lite de mag. Conrado Beneschaw in collegium Caroli duodecimo cooptato exorta, quatuor nationum magistri per delectum de modo et ordine legendi collegiatum duodecimum dicti collegii conveniunt, eumque die 20. m. Aprilis a. 1390. per hasce literas publicas firmiter ratumque habent.

In nomine Domini, amen. Nos Bartholomaeus Turgelaw (*Torglowe*), professor, et Albertus Engelschalch, baccalarius sacrae theologiae, magistri in artibus, arbitri, arbitratores, et amicabile compositores, pro parte honorabilium ac scientificorum virorum, dominorum Stephani de Colonia, praepositi, Joannis Wyncleri, baccalarii formati, Henrici Perchting, Conradi Beneschaw, baccaliorum sacrae theologiae, et Przibislay de Jessenicz, magistrorum in artibus, collegiatorum collegii Caroli studii universitatis Pragensis, ac totius collegii nomine communiter et concorditer super litibus, causis et quaestionibus inter ipsos magistros collegiatos collegii Caroli, et praesertim magistrum Conradum Beneschaw ex una, et nos, Stephanus de Colonia, praepositus, et Przibislaus de Jessenicz, pro parte dominorum ma-

gistorum, doctorum, et scolarium de natione Boemorum studii praedicti, vertentibus ac verti sperantibus parte ex altera ratione vicissitudinis et electionis duodecimae personae in collegium ejusdem collegii Caroli unanimiter et concorditer electi et assumpti, auditis et intellectis omnibus, quae super hujusmodi quaestionibus, litibus, et controversiis praedictis dicere et ostendere voluerunt partes supra scriptae, et utriusque partis investigata et cognita voluntate, habitaque deliberatione solemnii propter bonum pacis et concordiae, ex vigore compromissi in nos facti, sub poena infra scripta in Dei nomine pronunciamus, arbitramur, dicimus, et mandamus, quatenus praedictus mag. Conradus Beneschaw maneat in collegio Caroli supradicto, in loco suo, sic quod ex electione sua nullus existens de districtu natiuitatis ipsius magistri Conradi habeat jus essendi in natione Boemica, et habilitatem ad hoc, quod eligatur ad praedictum collegium, tamquam unus de praedicta natione existens, et quod amplius nullus de dicto districtu existens ad collegium Caroli praedictum modo praedicto eligatur, nisi tunc per jus in Romana curia vel in rota doceretur, quod existentes de praedicto districtu deberent esse de natione Boemorum supra dicta.

De ordinatione vero facta quoad vicissitudinem praedictam pronunciamus in hunc modum: Primo ex consensu utriusque partis protestando, quod non intendimus infringere concordiam factam, nec

recedere a concordia facta per venerabiles viros, dominos Nicolaum Puchnik, licentiatum in decretis, Pragensis et Olomucensis ecclesiarum canonicum, curiae archiepiscopalis Pragensis et apostolicae sedis legatum officialem, et Conradum Zoltaw, sacrae theologiae professorem, magistros in artibus, inter nationem Boemicam et collegium Caroli supra scriptum, in qua concordia exprimitur de electione duodecimi, quod ille scilicet duodecimus eligatur libere, et indistincte de quacumque sive Boemorum, sive alia natione. Ex hoc enim intelligimus, quod duodecimus non solum eligatur de una natione, nec solum de duabus, nec solum de tribus, sed de omnibus quatuor; sic quod de qualibet illarum quatuor nationum potest eligi. Sic ergo ex utriusque partis, ut praemittitur, consensu, et ex arbitrio nostro propter perpetuam pacem inconcusse servandam inter praedictam nationem Boemicam, et praedictum collegium Caroli, omnibus malis ortis, et oriri exinde potentibus omnino semotis, recognoscimus, talem ordinationem fecisse de praedicto duodecimo, quod natio Boemorum habeat eum semel, et post hoc aliae tres nationes bis per electionem hoc modo incipiendo, quod duodecimus praedictus in electione ejusdem proxime futura eligatur de natione Boemica; post hoc, cum proxime locus duodecimi vacaverit, eligatur de natione Bavarorum; post hoc tertio cum vacaverit, de natione illa sequenti, juxta ordinem supra (*cancellatum*)

scriptum in libro statutorum ipsius universitatis; deinde quum quartus locus duodecimi vacaverit, iterum eligatur de natione Boemorum. Et post hoc quinto cum vacaverit, eligatur de natione quarta, de qua prius nondum fuit electus; sexto de natione sequenti modo supra scripto; septimo iterum de natione Boemorum, et sic continuando in perpetuum secundum ordinem supra scriptum, videlicet quod natio Boemorum habeat duodecimum semel respectu aliarum trium nationum, et aliae tres nationes bis secundum ordinem suum supra scriptum. Ultimo volumus, arbitramur, et mandamus, quod ex toto sit recessum a litibus exortis et discordiis inter partes praelibatas, et quod par sit, nunc et in futurum, quodque omnia et singula supra scripta in perpetuum et inconcusse, sub poena trium millium florenorum boni et legalis ponderis parti servanti hujusmodi pronunciationem medietatem, aliamque medietatem universitati studii Pragensis praedictae per partem non servantem irremissibiliter solvendum observentur.

Acta sunt haec anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo, Indictione tredecima, die vicesima mensis Aprilis, hora completorii vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini domini Bonifacii, divina providentia papae noni anno ipsius primo, in collegio Caroli supradicto, in staba communi dnorum magistrorum collegiatorum praedictorum, sito et situato in foro sancti

Galli majoris civitatis Pragensis, in praesentia mei notarii publici infra scripti; super quibus omnibus et singulis supra scriptis praefati arbitri, arbitratores, et amicabiles compositores, petiverunt ipsis per me notarium publ. infra scriptum unum vel plura, publicum seu publica confici et fieri instrumentum seu instrumenta, praesentibus honorabilibus ac discretis viris, dominis: Bartholomaeo Sodeling de Colonne, Culmensis dioecesis, magistro in artibus, Laurentio Storch de Czoboth, et Laurentio Sachpo de Vratislavia, baccalariis in artibus studii Pragensis supradicti, testibus ad praemissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Nicolaus Petri de Prerowia, clericus Olomucensis dioecesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis, pronunciationi, expressioni, arbitrii prolationi et poenae appositioni, omnibusque aliis et singulis praemissis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi et audivi, manuque propria conscripsi, et in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi, requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum. Constat mihi notario de cancellatione hujus propositionis supra in XX. riga (*scil. pag. 294. lin. 1. a calce*) facta non vitio, sed errore a fine instrumenti computando.

XXIV.

Joannes Pomuk, Joannis archiepiscopi Pragensis in spiritualibus vicarius, donationis areae ad extruendam capellam Bethlehem conditiones a cive Crux constitutas, et a d. Protyva, ejus capellae rectore, acceptas auctoritate ordinaria die 22. m. Maji a. 1391. confirmat.

Joannes Pomuk, decretorum doctor, archidiaconus Zacensis, in ecclesia Pragensi vicarius in spiritualibus reverendissimi in Christo patris et domini domini Joannis, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, apostolicae sedis legati generalis, notum facimus tenore praesentium universis, quod constitutus coram nobis in judicio providus vir, Crux Institor, civis majoris civitatis Pragensis, ad evitandum et amputandum materias litium, quae ex donatione areae, quam fecit pro capella sanctorum Innocentum, dictam Bethlehem, prope ecclesiam ss. Philippi et Jacobi, apostolorum, dictae majoris civitatis Pragensis, oriri possent, in futurum reservavit, et in donatione hujusmodi specialiter expressit pro se et suis haeredibus infra scripta.

Primo quatenus lumen, quod per fenestras capellae in comoda derivatur sua, aut derivari poterit, nullatenus debeat sibi prohiberi seu obstrui quovis modo. Item secundo, ut celarium cujus pars est sub domo capellanorum dictae capellae, pertingens usque celarium parvum, quod sub sacristia est, maneat sibi liberum et illaesum. Item tertio, quod commodum supra parvum ce-

larium immediate locatum sit pro sacristia et libraria capellanis commune, comodum vero supra sacristiam fieri debet, et sic pro capellario seu capellano, domino Protywa et successoribus ejus; sed comodum, quod est supra comodum domini Protywae una cum comodo ex opposito ejusdem comodi construendum reservat pro suo capellano ac studentibus suis, quos erigere et dotare intendit, excluso unico comodo ibidem, quod pro domino Prothiva et sui capellani scolariibus debet assignari. Cetera vero omnia comoda, scilicet palatium inferius et superius promptuarium, et stuba ac coquina una cum curia parva, versus cimiterium sanctorum Jacobi et Philippi sint omnibus communia, in quibus se compati debent, et in eorum impensis et restorationibus onus aequum ferre tenebuntur sic, quod unus alteri nullatenus velit anteponi. Item ut pavimentum, si quod praefatus Crux aut heredes et successores sui de comodis suis intra capellam voluerit facere, seu extruere, non debet prohiberi. Item expressum est etiam, quatenus praefatus Crux ostium, quod est prope braseatorium magnum, muro obstruere teneatur. Postmodum vero veniens dominus Protywa, rector capellae praescriptae, non compulsus nec coactus, sed sponte et libere suo et dictae capellae nomine ad praescripta omnia et singula expresse consensit, ac se et successores suos ad praescripta tenendum et in perpetuum observandum astrinxit et obligavit.

Supplicatum igitur fuit nobis per praefatos, videlicet Crucem Institorem, et dominum Protywam, rectorem capellae praescriptae, ut praemissa omnia et singula auctorisare, ratificare, approbare, et auctoritate ordinaria confirmare dignaremur. Nos vero omnia et singula praemissa considerantes rationabilia et juri consonantia, ea omnia et singula, prout superius in suis punctis, articulis et clausulis sunt descripta, servatis servandis, quae in talibus jure disponente servari debent, adpetitionem praescriptorum Crucis et domini Prothiwae rata et grata habentes, auctorisamus, ratificamus, approbamus, et auctoritate ordinaria confirmamus. In cujus rei testimonium praesentes literas fieri, et sigilli vicariatus archiepiscopatus Pragensis, quo ad praesens utimur, appensione jussimus communi.

Datum Praegae anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die XXII. mensis Maji.

Sigillum vicariatus archiepiscopatus Pragensis (*verba circumscripta*) pensile, cereum, oblongum, s. Wenceslaum stantem armatum, dextra hastam, sinistra clypeum aquila simplici conspicuum tenentem cum duobus utrinque scutulis exhibet.

XXV.

Joannes de Mülheim in capella nova ss. mm. Innocentium vel Betlehem presbyterum saecularem, qui verbum divinum idiomate patrio praedicet, constituit, ejusque reditus, officia et denominationem literis die 24. m. Maji a. 1391. Pragae conscriptis accurate exponit atque definit, simulque praecipit, qua ratione reditus impostorum aucti adhibeantur.

In nomine Domini, amen. Misericors et miserator Dominus, qui escam in semine verbi sui reliquit timentibus se, sic per sanctorum patrum instituta instituit, ne verbum Dei alligetur, quinimo ille actus ceterorum liberrimus, et ecclesiae suae sanctae ipsiusque membris utilissimus, quem veteris novique testamenti patres sancti, imo et ipse salvator noster constanter super opera ejus et strenue usque ad mortem prosequentes fore optimum comprobarunt; nisi enim ipse verbi Dei et sanctae praedicationis nobis semen reliquisset, quasi Sodoma et Gommorra fuisset, qui et discipulis suis post resurrectionem suam manifestus apprensus, in ejus perennem memoriam ipsam praedicationem per eos tradidit exequendam. Cum autem omnis ipsius actio suorum fidelium instructio censeatur, et ad quam sacrosanctis scripturarum eloquiis omnis Christi fidelis exhortatur: Igitur ego Joannes de Mülheim provida consideratione pensans, et animae meae salutem, multorumque Christi fidelium spiritualem refectionem desiderans, quomodo

in civitate Pragensi, licet multa sint loca ad divinos cultus ordinata, nihilominus tamen eadem per plurimos alios sacros actus occupantur pluries, sic, quod nullus locus ad privilegiatum praedicationis verbi Dei officium sit ibidem specialiter deputatus; sed praedicantes ipsi specialiter vulgaris Boemici eloquii plerumque per domos et latebras coguntur, quod non congruit, divagari, quemadmodum saepius notabiliter est compertum. Hac igitur consideratione permotus, et ad dictae praedicationis sanctae incrementa procuranda attentius animatus, in remedium facinorum meorum et progenitorum, et ut post lapsum vitae corruptibilis ob id futurae felicitatis gaudia ab Altissimo valeam promereri, non per errorem aut improvide, sed sano animo, et deliberato et digesto consilio, ad laudem, gloriam et honorem omnipotentis Dei, ejusque gloriosae et intemeratae genitricis virginis Mariae, et omnium sanctorum capellam novam in honore sanctorum Innocentium in area providi viri Crucis, civis majoris civitatis Pragensis, quam idem Crux zelo devotionis motus ad id pie donavit, sita in plebe, et juxta ecclesiam ss. Philippi et Jacobi apostolorum, in dicta civitate Pragensi, quam Betlehem, quod interpretatur domus panis, censui appellandam, hac consideratione, ut ibidem populus communis et Christi fideles pane praedicationis sanctae refici debeant, in modo et ordine infra scriptis, accedente ad hoc speciali et expresso consensu, voluntate et indulto

serenissimi principis et domini domini Wenceslai, Romanorum semper augusti et Boemiae regis, domini mei metuendissimi, prout in literis majestatis suae desuper confectis latius est expressum, ac adhibito etiam consensu honorabilis viri, domini Ulrici, plebani dictae ecclesiae sanctorum Philippi et Jacobi, apostolorum, infra cujus fines et limites dictus locus consistit, cui pro juribus suis parochialibus, et pro quovis praejudicio, quod forte sibi ex hoc oriri praetenderetur, est per certam transactionem satisfactum, decrevi, et disposui erigendam.

Pro cujus capellae et ejus rectore (*sic*), qui fuerit, dote census et redditus meos annuos perpetuos, videlicet novem sexagenarum grossorum Pragensium denar. minus decem grossis, in et super parte villae Ugezdecz prope oppidum Unhostz a parte meridionali in hominibus residentibus ibidem infra scriptis, primo videlicet in Qwietonio, qui residet inter Symonem a sinistra, et inter Marziconem parte a dextra, qui solvit tres sexagenas grossorum minus undecim grossis census annui. Item in Marzicone ejusdem Qwietonii contiguo vicino tres sexagenas grossorum minus uno grosso census annui. Item in Jesscone contiguo vicino ejusdem Marziconis, et qui residet in fine dictae villae nonaginta sex grossos census annui. Item in Thomassone dicto Prdel, qui residet inter Marssonem a dextra et inter Crucem parte a sinistra, quinquaginta tres grossos census annui; et in Mathone, qui residet

inter Procopium a sinistra, et inter Crucem a parte dextra, triginta tres grossos dicti census, et in eorundem rusticorum agris, heredibus, et successoribus, quam partem villae, et homines, ac census jure haereditario possedi, cum omnibus et singulis suis utilitatibus, usufructibus, libertate et dominio, nihil pro me, heredibus aut successoribus meis juris et proprietatis ibidem reservando, ad praesens do, deputo, assigno, et de eadem realiter condescendo, salvo plura per me auctore Deo in posterum addendo, perpetuo pure, simpliciter et irrevocabiliter in jus et proprietatem ac dominium dictae capellae et ejus rectoris cum omnibus suis utilitatibus et pleno dominio meliori modo et forma, quibus possum, transferendo tenendum, habendum, regendum, et justitiam donationis tituli causa irrevocabiliter perpetuis temporibus possidendum. Cujus quidem capellae onera in modis et ordinationibus ac dispositionibus subscriptis duxi et petii, ac rogo et peto exsequenda: Ut videlicet presbyter saecularis, quem primum duxero ad instituendum, praesentandum, et nominandum, praedicator vulgaris Boemici eloquii et ejus singuli successores esse debeat, capellarius instituat, census et utilitates praedictae villae praedictos tollat, et eis utatur pro sua necessitate, usque dum ad numerum viginti sexagenarum grossorum praedictorum redditus annui fuerit per me aut largitione aliorum Christi fidelium dotatus. Quo numero peracto de his tantum ipsum, et non

de pluri volo stare contentum; nisi ipse de suis propriis facultatibus sibi et suis successoribus ampliores voluerit redditus adaugere. Volo etiam et signanter haec adjuugo, ac intendo, ut dictus capellarius ad sonum campanae diebus singulis ab ecclesia celebribus mane et facto prandio, et tempore Adventus, et Quadragesimae mane tantum hōris solitis, et prout in aliis ecclesiis praedicari est consuetum, verbum Dei communi populo civitatis in volgari Boemico ad praedicandum sit astrictus, populum excessive propter visitationem divinorum in plebibus suis non retinendo. Ad officium autem missae ipsum suae conscientiae duxi relinquendum.

De jure autem patronatus seu praesentandi ejusdem capellae ita duxi ordinandum: Ut habita prima praesentatione per me de persona, quam voluero, eodem cedente vel decedente tres magistri de collegio Caroli, natione Boemi et seniores, assumpto ad se in consilium magistro civium majoris civitatis Pragensis, qui fuerint pro tempore, mihi aut heredibus et successoribus meis tres personas habiles et idoneas, et quas meliores in veritate et utiliores in praedicationis officio omnibus affectionibus, favoribus et aliis circumductis noverint, praesentabunt et offerent, super quo eorum conscientiam coram Deo volo praesentibus onerari, ex quibus unum, qui mihi aut meis heredibus et successoribus convenientius videbitur aptior et utilis, ad instituendum et confirmandum

loci ordinario praesentabo, aut mei heredes et successores praesentabunt, ipseque capellarius seu praedicator facere ibidem tenebitur residentiam personalem. Si autem praefatus Crux aut heredes et successores sui tractu temporis zelo devotionis motus, prout speratur, aliquem ibidem dotare voluerit praedictorem, hoc facere poterit in dicta mea capella, onus, formam et dispositionem ejus ordinando in modo, qui sibi videbitur expedire, jure patronatus sibi in eodem reservato, sic quod alternatim per eos dictum praedicationis officium peragatur. Ceterum si quispiam fidelium aliquem in praefata capella dotare voluerit capellanum, erigere poterit, jus patronatus pro se et heredibus suis reservando, ita et non aliter, quod idem capellanus in divinorum celebratione singularitates non faciat, ne praedicationis officium in aliquo perturbetur, sed sit ad imperium praedicatoris mei praedicti; et quia plerumque fieri solet, quod nonnulli quaerunt, quae sua, et non, quae sunt Jesu Christi, ut recepto beneficio et emolumento de officio et labore minime intendant, volo, ut praedicator praedictus, si colore quovis quaesito causa subterfugii, aut praetextu visitationis aliquorum beneficiorum suorum, si qua habuerit, se a dicto officio absentaverit, quod haec sibi facere non liceat, nisi causa subsit rationabilis et legitima et talis, ob quam merito sit eum necesse abesse, de scitu tamen et indulto loci ordinarii, aut suorum generalium in spiritualibus

vicariorum, a quibus petita licentia et obtenta abesse poterit, idoneo et valente praedicatore in vicem sui et usque ad reditum substituto; secus si factum fuerit, eundem pro rata temporis absentiae ipsius anni duntaxat carere redditibus volo, structuris et fabricae ac aliis necessitatibus ipsius capellae poenae nomine irremissibiliter applicandis.

Et ne de oblationibus Christi fidelium, aut quibusvis oblagiis, tam intuitu fabricae, quam aliis quibuscunque modis dictae capellae, et in eadem quodocunque et per quemcunque dandis et offerendis haesitari valeat, vitenturque scandala, propter quae plerumque vitiorum mater avaritia nonnullos in labem depressit, de eisdem oblationibus et offerentiis, ac aliis intuitu eleemosinae ibidem porrigendis ita volui disponendum, ut nullus praedicatorum et capellanorum praedictorum se de eisdem aliqua ratione aut via, seu colore futuris quibuscunque temporibus ingerat, nec de eis quidquam suis usibus, sint pauca vel multa, applicet, sed his in communi gazophilacio repositis, et sub tribus seriis intacte conservatis, quarum clavem primam praedicator praedictus, alteram magistri, et tertiam patronus, aut cui duxerit committendam, conservabunt, ut de eorum communi scitu et concordii consilio aptis et opportunis, ac necessariis temporibus expositio et distributio fiat in ordine subscripto. Primo videlicet nonaginta grossi domino plebano sanctorum Philippi et Jacobi, apostolorum, de censu suo, qui in et de dicta area

nomine praejudicii, et pro juribus suis parochialibus solvi debet, eidem singulis annis per duos terminos per suprascriptos dictarum oblationum distributores persolvantur, et si quid residui fuerit, in structuras et fabricam capellae et ejus reformationem, quoadusque aedificatur, aut quamdiu reformatione indiget, convertatur. His cessantibus libri pro capella et studio praedicantis necessarii comparentur, et dum horum competens fuerit copia, quidquid poterit residuari, conserventur, ut census capellarii usque ad numerum viginti sexagenarum valeat adaugeri, quo habito iterum conservabuntur, ut alter consimilis praedicator erigatur, qui ad opus simile astringetur, si sufficienter non fuerit dotatus, quod eidem census pro dictis pecuniis ad supplementum iterum aliarum viginti sexagenarum grossorum comparentur. Et si tractu temporis praemissis in eo modo, ut praedicitur, consumatis, et ultra ea, quae scripta sunt, poterit aliquid resultare de offertoriis et oblationibus hujusmodi, intentionis meae est, ut hoc conservetur, quoadusque quinque sexagenarum grossorum redditus annui possint comparari, quibus comparatis praedicator praedictus tenebitur fovere unum aptum pauperem studentem sacrae theologiae insudantem; et dum decem fuerint sexagenae, duos studentes, et sic consequenter ascendendo; quorum studentum erectionem, dispositionem, modum, ordinem, onus et formam praedicatori dictae capellae et dictis tribus magistris col-

legii Caroli nationis Boemicae, qui fuerint pro tempore, maturius dirigendum in posterum reservo. In cujus rei evidentiam et majoris roboris firmitatem praesentes litteras fieri, et sigilli mei appensione jussi communiri.

Datum Pragae anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die vicesima quarta mensis Maji.

Sigillum Joannis de Mülheim pensile, cereum.

XXVI.

Joannes, archiepiscopus Pragensis, literas Joannis de Mülheim, oratorem sacrum in Bethlehem constituentis (XXV.), literis die 27. m. Junii a. 1391. Pragae datis, suoque sigillo munitis, auctoritate ordinaria confirmat, capellam Bethlehem beneficium ecclesiasticum creat, assignatosque redditus capellae et ejusdem rectori jure ecclesiastico proprios esse jubet.

Joannes, Dei gratia sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopus, apostolicae sedis legatus, universis et singulis Christi fidelibus, ad quos praesentes pervenerint, salutem in eo, qui est suorum fidelium vera salus, et praesentibus pro exemplo laudabili faciendi similia fidem dare noveritis, nos litteras in pergamento scriptas donationis novem sexagenarum grossorum Pragensium denariorum minus decem grossis, in et super parte villae Ugesdecz prope oppidum Uuhoscz census annui

et perpetui pro erigenda capella nova in honore sanctorum Innocentium in area providi viri Crucis, civis majoris civitatis Pragensis, quam idem Crux zelo devotionis motus ad id pie donavit, sita in plebe, et juxta ecclesiam sanctorum Philippi et Jacobi, apostolorum, in dicta civitate Pragensi, quam Betlehem, quod interpretatur domus panis, censerunt appellari, uno sigillo nobilis viri, Joannis Mulhaim, militis, in pressula pergamina pendente sigillatas, sanas et integras, omnique vitio et suspicione carentes, nobis pro parte dicti nobilis Joannis de Muelhaim praesentatas recepisse per omnia in haec verba: In nomine Domini, amen. Misericors et miserator Dominus, qui escam in semine verbi sui reliquit timentibus se etc. *uti habetur n. XXV. pag. 300 - 308.*

Post quarum quidem litterarum fuit nobis pro parte praefati domini Joannis de Mulhaim cum instantia debita humiliter supplicatum, quatenus dictam capellam in beneficium ecclesiasticum erigere et creare, ac eidem et ipsius rectori, qui fuerit pro tempore, census et redditus supradictos applicare, annectere, unire, et incorporare, nec non omnia et singula supra scripta approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Nos ipsius petitionibus congruis et justis favorabiliter inclinati, attendentes etiam hujusmodi donationem ex zelo devotionis procedere, per ipsamque cultum augeri divinum, eandem capellam in beneficium ecclesiasticum erigimus et creamus, dictosque cen-

sus et reditus praefatae capellae et rectori ipsius, qui fuerit pro tempore, applicamus, annectimus, appropriamus, unimus et incorporamus, ac de cetero ecclesiastici juris volumus reputari, nec non omnia et singula, prout superius descripta sunt, in suis punctis, clausulis, et conditionibus auctorisamus, ratificamus, approbamus, et ex certa nostra scientia auctoritate ordinaria confirmamus. In quorum omnium testimonium praesentes litteras fieri, et sigillorum nostrorum appensione jussimus communiri.

Datum Pragae, anno Domini millesimo CCCLXXX primo, die XXVII. mensis Junii.

Sigillum Joannis archiep. pensile, cereum, oblongum.

XXVII.

Joannes Pomuk. Joannis, archiepiscopi Pragens. vicarius generalis, Joannem Prothyva, presbyterum, a Joanne de Mülheim legitime praesentatum, literis die 5. m. Julii a. 1391. Pragae datis capellae Bethlehem rectorem instituit.

Joannes Pomuk, decretorum doctor, archidiaconus Zacensis, in ecclesia Pragensi vicarius in spiritualibus reverendissimi in Christo patris et domini domini Joannis, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, apostolicae sedis legati generalis, notum facimus tenore praesentium universis, quod nos ad praesentationem et petitionem

nobilis viri, domini Joannis de Muelhem in et ad capellam sanctorum Innocentum, vulgariter Betlehem nuncupatam, in majori civitate Pragensi sitam, per praefatum dominum Joannem de Muelhem de novo dotatam, et per praelibatum dominum nostrum archiepiscopum in beneficium ecclesiasticum erectam, in qua praefatus dominus Joannes jus patronatus dinoscitur obtinere, discretum virum, dominum Joannem dictum Prothywa de nova villa, presbyterum Pragensis dioecesis, crida seu proclamatione praemissa, rectorem legitimum institimus et ministrum, ipsumque de praedicta capella cum omnibus juribus et pertinentiis suis investivimus, et praesentibus investimus, curam et administrationem spiritualium et temporalium dictae capellae eidem committimus, ipsum ad eandem capellam confirmantes. In cujus rei testimonium praesentes litteras fieri et sigilli vicariatus nostri appensione jussimus communiri.

Datum Pragae, anno Domini millesimo CCC nonagesimo primo, die quinta mensis Julii.

Sigillum idem, quod ad n. XXIV.

XXVIII.

Joannes de Mülheim civi Crux literis die 8. m. Julii a. 1391.
Pragae datis potestatem facit, in capella Betlehem erigendi altare, atque ad illud alterum instituendi oratorum sacrum.

Ego Joannes de Mülheim notum facio tenore praesentium universis, quod, cum ego capellam novam, appellatam vulgariter Betlehem, in honore sanctorum Innocentium in majori civitate Pragensi, pro perpetuo praedicatore erigi procuraverim in area honesti viri Crucis, civis majoris civitatis Pragensis, quam idem Crux ad hoc in suae salutis remedium donavit, et ad quam capellam, ut possint triginta sexagenae grossorum Pragensium redditus annui applicari, a serenissimo principe et domino domino Wenceslao, Romanorum rege semper augusto et Boemiae rege, domino meo metuendissimo, indultum obtinui, prout in literis suis et tabulis terrae regni Boemiae latius continetur; igitur promitto praesentibus praefato Cruci bona et sincera fide, ut ipse in dicta mea capella unum altare per se, aut suos heredes et successores erigere, et ad idem perpetuum praedicatorum, prout sibi videbitur, instituere, et hujusmodi praedicatorem dotare, ac census eidem sub numero dicti indulti per me obtenti applicare, jure patronatus et praesentandi ejusdem praedicatoris sibi et heredibus suis reservato, valeat atque possit, qua-

libet contradictione et impedimento per me cessante, cui nullum alium quoad hujusmodi indultum censuum debeo praeferre; et quod idem praedicator suus comodum supra sacristiam dictae capellae obtinere debeat cum praedicator meo jam dotato; hoc etiam addito, quod praedicator meus, qui est, aut erit, lumen fenestrarum in braseatorio ejusdem Crucis juxta dictam capellam aedificato ad eam capellam per easdem fenestras intrans, non obstruat, et nihilominus ad dictam capellam transitus ab ecclesia sancti Aegidii per domum dicti Crucis durabit, et habebitur usque ad ipsius Crucis beneplacitum voluntatis; nam sic idem Crux eundem transitum concessit usque ad suae placitum voluntatis. In cujus rei testimonium sigillum meum praesentibus duxi appendendum.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, Sabbato post festum sancti Procopii, confessoris.

Sigillum pendulum Mülheimii.

XXIX.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, capellae Bethlehem aedificationem, oratorisque sacri in ea institutionem ratam habet et gratam, eidemque libertatem ecclesiasticam adserit literis die 2. m. Septembris a. 1391. Mendici datis.

Wenceslaus, Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis; divinae retributionis meritum, et temporalis prosperitatis augmentum infallibiliter consequi se credit nostra serenitas, dum ad hoc, ut per civitatem nostram Pragensem, quam velut caput et regni nostri Boemiae membrum potissimum votivis prosperari successibus cordialiter affectamus, sacrarum aedium optatus augeatur numerus, gratanter annuimus, et liberalitatis nostrae dexteram favorabiliter adhibemus.

Sane nostram accedens personalem praesentiam strenuus Joannes Mulheym, familiaris et fidelis noster dilectus, majestati nostrae proposuit, qualiter fidelis noster dilectus Crux Institor, civis Pragensis, domum sive aream prope ecclesiam parochialem sanctorum apostolorum Philippi et Jacobi Pragensem sitam, dictam Skalsky, dudum per ipsum comparatam, in cujus etiam exstitit possessione pacifica, pro erectione basilicae in honore sanctorum martyrum Innocentum, et aedificatione domus pro habitatione capellanorum ejusdem capellae, qui prae-

dicationis duntaxat debebunt insudare labori, sacrique dogmatis fluentia sitientibus justitiam fidelibus populis ministrare, zelo sinceræ devotionis accensus, donaverit, supplicans nobis humiliter et devote, quatenus donationi præfatae domus, et areæ consentire, ut præmittitur, ipsasque pro usibus capellanorum et ecclesiæ appropriare, annectere, unire et incorporare gratiosius dignemur. Nos igitur, qui piis votis justa petentium libenter annuimus, inspectis benigne dicti Joannis Mulheym precibus rationabilibus, præsertim cum juste petentibus non sit denegandus assensus, in nostræ, progenitorumque nostrorum animarum remedium salutare, non per errorem aut improvide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, donationi dictæ domus, et areæ consentientes benignius, ipsasque pro erectione basilicæ et ædificatione domus pro usibus et inhabitatione capellanorum prædicationis officio perpetuæ præsidentium appropriavimus, anneximus, incorporavimus et univimus, appropriamus, annectimus, incorporamus de certa nostra scientia, et auctoritate regia Bohemæ gratiosius, et unimus apud præfataam erigendam capellam et capellanos libertate ecclesiastica perpetuo permansuros, mandantes iudici, consulis, juratis, et communitati majoris civitatis Pragensis, fidelibus nostris dilectis, firmiter et districtè, quatenus adversum præsentis nostræ libertatis indultum erectionem basilicæ, seu etiam capellanos præsentis et futuros do-

mum ad praefatam capellam spectantem inhabitantes, ut praefertur, quomodolibet non impediant, nec impediri permittant per quempiam, prout indignationem nostram gravissimam voluerint arcius evitare. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Mendici, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo, die secunda Septembris, regnorum nostrorum anno Boemiae vicesimo nono, Romanorum vero sexto decimo.

Per D. Beneschium de Chussnik.
Franciscus Olomucensis,
canonicus.

R^e. Bartholom. de Nova-civitate.

Sigillum regis Wenceslai.

XXX.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, duobus capellae Betlehem concionatoribus reditus annuos 30 sexag. gross. auctoritate regia in tuto collocat, et adserta libertate ecclesiastica munit literis Mendici die 13. m. Septembris a. 1391. datis.

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex, semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis. Inter ceteras salubres utilissimasve doctrinas et rutilantium artium varietates innumeras, quae ad roborandam sacro-sanctam

fidem catholicam, et illuminandas mentes hominum divina munera tribuerunt, sanctae praedicationis peritiam credimus non immerito computandam, ex eo praesertim, quod ejus generosa possessio in plures dispersa non perditur, et distributa per partes minorationis detrimenta non sentit, sed eo diutius perpetuata senescit, quo publicata fecundius se diffundit. A simili etiam praedicatores, seu divini verbi praecones stabilimento ejusdem sacrae fidei utiles et proficuos reputamus, illos signanter, qui sciunt et possunt sibi per vitae meritum, et aliis proficere per doctrinam; ad horum enim exhortationem homo veluti prudens et operosus agricola sui cordis agrum indesinenter exarat, terram sui corporis vomere sanctae disciplinae proscindit, glebas duritiae minutatim conterit, vitiorum vepres extirpare contendit, et sic paratus cottidie tensis in coelum oculis superni imbris abundantiam praestolatur, sicque fit, ut summus ille arbiter, occultus videlicet inspector, licet ad tempus aquam provida dispensatione contineat, dum tamen hunc adeo solerter agentem conspexerit, agrum suum in proximo uberibus sui carismatis dignetur imbribus irrigare, ut qui eatenus squalidus videbatur ac sterilis, jam proventu exuberantium segetum multipliciter cumuletur.

Sane constitutus pridem in nostrae majestatis praesentia strenuus Joannes de Mulheim, familiaris noster domesticus fidelis dilectus, nobis significare curavit, qualiter ipse in suae et progenitorum suo-

rum animarum remedium salutare, quandam capellam sub honore et titulo sanctorum martyrum Innocentium in majori civitate Pragensi prope ecclesiam sanctorum Philippi et Jacobi apostolorum super area eidem ecclesiae contigua de bonis sibi a Deo collatis extruxerit, et pro usibus praedicatorum dictae capellae, qui secundum dispositionem suam in certis festivitibus atque diebus, Christiano populo verbum Dei annunciare debent, triginta sexagenas grossorum annui et perpetui census, tam per ipsum, quam etiam per alios comparandis (*sic*) providerit deputandum, supplicans majestati nostrae humiliter et attente, quatenus comparationi census hujusmodi nostrum velut rex Boemiae consensum apponere, ac ipsum ad usus dictorum praedicatorum incorporare et annectere gratiosius dignaremur. Nos ejus precibus utpote rationabilibus atque justis benignius annuentes, advertentes etiam, ac provida deliberatione pensantes, quanta ex praedicatione verbi dominici consurgere possit utilitas, dum videlicet per hanc erga creatorem suum homo propriam agnoscat grossiciem, fallentis mundi aspernetur illecebras, et ad illam felicem patriam, in qua sine omni taedio manens est semper aeternitas, ardentibus conatur desideriis pervenire, animo delibato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemiae, et de certa nostra scientia comparationi census hujusmodi usque ad numerum triginta sexagenarum grossorum per

praefatum Joannem de Mulheim, seu quospiam alios, in bonis tamen liberis et non feodalibus faciendae consensum nostrum adhibuimus, et virtute praesentium benignius adhibemus, et ne processu temporis censum triginta sexagenarum praedictum hominum subdolis et exquisitis ingeniis impetrari, auferri, seu modo quocumque alienas, quod absit, pervenire contingat ad manus, ipsum ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc ad usus praedicatorum capellae praedictae incorporavimus, invisceravimus, anneximus, incorporamus, invisceramus et annectimus per praesentes, decernentes, ac regio Boemiae statuente edicto, ut iidem praedicatores censum triginta sexagenarum praedictum simul aut successive comparandum habere, tenere, et sub libertate ecclesiastica ad instar aliorum ecclesiasticorum censuum perpetuis debeant temporibus pacifice possidere.

Inhibemus igitur firmiter et districte, universis et singulis nostris et regni Boemiae officialibus et subditis, cujuscunque status, praecminentiae, seu conditionis existant, et signanter subcammerario regni Boemiae, qui nunc est, vel pro tempore fuerit, ne praefatos praedicatores in censu triginta sexagenarum praedicto, quem ex nunc haberi volumus pro comparato, seu ipsius perceptione impediant, seu impediri per quempiam patiantur, quin potius ipsos circa hujusmodi protegant, manteneant fideliter et defendant, prout gravem nostrae indignationis offensam et poenam ad ar-

bitrium nostrum desuper infligendam voluerint ar-
cius evitare. Praesentium sub regiae majestatis
nostrae sigillo testimonio litterarum.

Datum in Mendico, anno Domini millesimo
trecentesimo nonagesimo primo, die tertia decima
Septembris, regnorum nostrorum anno Boemiae
vicesimo nono, Romanorum vero sexto decimo.

Ad relation. Jeschkonis Czuch, Marescalci:
Wlachnico de Weytenmuhle.

R^c. Bartholom. de Nova-civitate.

Sigillum regis Wenceslai.

XXXI.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, villas Nenaczowicz et
Draheleczicz auctoritate regia a collegio Caroli avul-
sas, atque Jeskoni Maly traditas literis Mendici die 17.
m. Januarii a. 1392. datis eidem collegio restituit paci-
fice in perpetuum possidendas.

Wenceslaus, Dei gratia Romanorum rex semper
augustus et Boemiae rex. Notum facimus tenore
praesentium universis, quod cum alias fideli nostro
dilecto Jeskoni dicto Maly, custodi stratarum
regni nostri, omne jus devolutionis, quod nobis
velut regi Boemiae in hereditatibus, quas hono-
rabiles praepositus et magistri collegii Caroli
majoris civitatis Pragensis, devoti nostri dilecti,
in villis Nenaczowicz et Draheleczicz obtinebant,

competebat, ex eo videlicet, quod praedicti praepositus et magistri dictas hereditates et bona absque nostro consensu, et contra prohibitionem publicam, dudum ab illustribus Boemiae regibus, praedecessoribus nostris factam pro suis usibus comparant, dederimus et donaverimus gratiose. Idem quoque Jesko jus regium hujusmodi, quod sibi ex donatione nostra, ut praemittitur, competebat, in personas dictorum praepositi, et magistrorum duxerit transferendum, nihil sibi penitus in hereditatibus et bonis praedictis reservando. Nos translatione hujusmodi benigne admissa cupientes nihilominus conditionem praefati collegii fieri meliorem, animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemiae, et de certa nostra scientia praefatas hereditates et bona cum eorum juribus, provenitibus, censibus, utilitatibus et pertinentiis universis, prout hactenus sunt possessae, utpote ab omnibus impetitionibus liberas penitus et exemptas, praefatis praeposito, et magistris collegii Caroli dedimus et donavimus, damus virtute praesentium, et donamus per ipsos, et collegium ipsorum habendum, tenendum, et sine impedimentis quorumlibet in antea pacifice possidendum. Et ne ipsos processu temporis occasione dictarum hereditatum ad cujusvis instantiam evocari seu judicialiter fatigari contingat, inhibemus firmiter et districte, regiae quoque gratiae sub obtentu, universis et singulis baronibus, beneficiariis, vrziednicionibus, et si-

gnanter beneficiariis Pragensibus, ac aliis beneficiariis regalis curiae, qui nunc sunt, vel pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis seriose praecipiendo mandamus, ut in casum, quo praefatos praepositum et magistros super hereditatibus et bonis praedictis per quempiam molestari, seu ad ipsorum judicia quavis occasione praetensa judicialiter evocari contigerit, quod ex tunc praefatos magistros aut homines ipsorum non judicent, neque judicialiter fatigari permittant per quempiam; quin potius sententias quaslibet casualiter forsitan contra ipsos et eorum homines in dictis hereditatibus et bonis consistentes hactenus latas, seu in antea quocumque casu ferendas, et quaevis inde secuta revocent, cassent, et irritent, prout gravem indignationem nostram voluerint evitare, quas et nos virtute praesentium revocamus, cassamus, irritamus, et nullius penitus esse decernimus roboris aut momenti. Praesentium sub regiae majestatis nostrae sigillo testimonio litterarum.

Datum in Mendico, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo secundo, die XVII. Januarii, regnorum nostrorum anno Boemiae vicesimo nono, Romanorum vero sexto decimo.

Ad relation. Cunathi Kappler

Wlchnico de Weytenmule.

A tergo: R. Bartholom. de Nova-civitate.

Sigillum regis Wenceslai.

XXXII.

Senatus Pragae majoris seu veteris literis die 6. m. Julii a. 1392. Pragae datis civi Crux non duas solum sexagenas ob aream ad exstruendam capellam Bethlehem donatam computationis nomine solvendas remittit, sed et aream ipsam a quovis impositionis civilis onere liberam et immunem declarat, nisi ad manus redierit saeculares.

Nos Joannes, apotecarius, pro tunc magister civium, Petrus Smelczer, Nicolaus Frölich, Frana Bischoff, Joannes Gosler, Cristanus Leytner, Georgius de Cham, Nicolaus Styr de leta Curia, Laurentius Martini Institoris, Petha Frenifex, Cristanus Helm, Conradus de Ens, Peschlinas Salczer, Wenceslaus Vluschii de Sicca, Franciscus Hopfner, Henslinus Castner, et Albertus Jurenteyn, consules et scabini majoris civitatis Pragensis, tenore praesentium recognoscimus universis, quod ad augmentum cultus divini, ad laudem Dei omnipotentis, et intemeratae ejus genitricis virginis gloriosae, de communitatis nostrae consensu, honestum virum, Crucem Institorem, nostrum conjuratum concivem, de duabus sexagenis gross denariorum Pragensium, quas nobis computationis nomine et civitati nostrae de area sua pro fundatione ecclesiae de novo erigendae et exstruendae in Betleem, per eum pie donata, dare et solvere debuit, liberum dimisimus et solutum; hoc etiam adjicientes ex gratia ampliori, quod

dicta area, sicut a domo praefatae Crucis in limitibus suis eidem assita, circumferentialiter distincta est, ac per eum, ut praedicitur, donata, ab omni contributione, losunge, steure, berne, collecte, seu alio quovis impositionis civilis onere de ipsa nobis et civitati nostrae solvendis, debet esse in antea et perpetue libera penitus et soluta, dummodo ad manus saeculares non revertetur. In casum vero, si ad manus et usus saeculares ut prius fuit, rediret, quod tunc juribus, ut ante praefertur, subjacere debet civitatis. In cujus rei testimonium secretum nostrae praedictae majoris civitatis Pragensis sigillum praesentibus est appensum.

Datum Praegae, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo secundo, feria sexta proxima post festum sancti Procopii confessoris.

Sigillum pendulum civitatis Pragensis.

XXXIII.

Wenceslaus IV., Rom, et Boh. rex, literis Mendici die 22. m. Novembris a. 1392. datis universitatis magistros, doctores, studentes, eorumque familiares ab omnibus cujuscunque nominis oneribus, et a jurisdictione quorumlibet judicum regni liberos declarat et exemptos; in maleficiis vero deprehensi, et in vincula conjecti exemplo universitatis rectori tradantur, qui de illis decernat.

Wenceslaus, Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis, quod habito respectu ad magnam sollicitudinem praeteritam, et multiplicia studia divae memoriae serenissimi principis, quondam dni. et genitoris nostri, dni. Caroli, Romanorum imperatoris et Boemiae regis, quibus Pragense studium instauravit, nunc amplius quotidianis urgemur affectibus, ut ipso auctore, qui prospera dedit initia, idem studium inchoatum feliciter mediis desideratis proficiat, et speratis finibus terminetur. Propter quod animo deliberato, sano principum, baronum, ac procerum regni nostri accedente consilio, non per errorem aut improvide, sed de certa nostra scientia, nostrae universitati Pragensi, magistris, doctoribus et studentibus, universaliter omnibus, et singulariter singulis decrevimus hanc gratiam faciendam, sub tenoribus, conditionibus et clausulis inferius annotatis; videlicet, ut magistri, doctores, studentes, familiaresque quotidiani eorum cum omnibus prae-

dictae universitatis juribus, libertatibus, pertinentiis, fructibus, proventibus, emolumentis, et obventionibus universis, quibuscunque specialibus vocabulis possint designari, ab omnibus steuris, solutionibus, daciis, talliis, et quibuscunque ceteris oneribus realibus, etiam a jurisdictione quorumlibet judicum regni nostri Boemiae liberi esse debeant penitus et exempti. Inhibemus igitur judicibus singulis et nominatim majoris, minoris, et novae civitatum Pragensium, et aliis, quibuscunque censeantur nominibus, ne adversus nostrae dispositionis, concessionis ac ordinationis seriem quidquam in praejudicium magistrorum, doctorum ac studentium attentare praesumant; nam si quid attentaretur modo quolibet, hoc ipso facto auctoritate regia Boemiae, et de certa nostra scientia viribus vacuumus, ut nullius roboris sit seu momenti; si vero supposita universitatis praedictae in maleficiis seu forefactis per judices nostros unam aut plures apprehensa et arrestata fuerint, ipsum aut eadem, dummodo notorie studentes fuerint, aut quam cito hoc constaret, iudicio rectoris ejusdem universitatis sine contradictione et difficultate qualibet volumus praesentari, sic tamen, ut talem, vel tales pro hujusmodi forefactis rector universitatis, qui pro tempore fuerit, corrigere, et alias unicuique contra eos actionem habenti expeditam, quoties opus fuerit, debeat justitiam ministrare. Si quis vero praesentem nostram paginam quovis modo infirmare, infringere,

aut contraire attentaverit sive praesumserit, ab eodem totiens, quotiens contrafactum fuerit, centum marcas auri purissimi irremissibiliter exigi volumus, et cum effectu dari, et earum medieta-tem nostri regalis aerarii Boemiae, residuam vero partem dictae universitatis profectibus et usibus decrevimus applicari. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio literarum.

Datum Mendici anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo secundo, die vicesima secunda Novembris, regnorum nostrorum anno Boemiae tricesimo, Romanorum vero decimo septimo.

Per d. Henricum de Duba, mgrum curiae
Wlachnico de Weitemmule.

A tergo: R. Wenceslaus de Olomuncz.

Sigillum regis Wenceslai.

XXXIV.

Wenceslaus, episcopus Nicopolensis, Wolframi, archiepiscopi Pragensis in spiritualibus vicarius, literis Pragae die 25. m. Octobris a. 1394. datis poenitentibus in capella Bethlehem Pater et Ave orantibus 40 dies indulgentiarum de poenitentiis injunctis relaxat.

Wenceslaus, Dei gratia Nicopolens. episcopus, reverendissimi in Christo patris et dni. dni. Wolframi, archiepiscopi ecclesiae sanctae Pragens. et apostolicae sedis legati, vicarius in pontificalibus,

universis Christi fidelibus salutem in eo, qui suorum est vera salus et aeterna remuneratio. Etsi quaelibet loca sanctorum pia sint, et prompta devotione a Christi fidelibus veneranda, specialiter tamen ea spiritualibus sunt amplianda muneribus, ubi major ad audiendum verbum Dei populi confluit multitudo. Cupientes igitur Christi fideles ad merita et indulgentias, videlicet et remissiones peccatorum, ac ad audiendum verbum Dei salubrius invitare, omnibus vere poenitentibus, contritis et confessis, qui hora diei quacunq̄ capellam Bethleem, quam nos in honore sanctorum Mathiae et Matthaei apostolorum pro libera sepultura dedicavimus, ex devotione visitaverint, ibique unum Pater noster et Ave Maria flexis genibus coram altaribus sanctorum dixerint, XL dies indulgentiarum ipsis de injunctis poenitentiis misericorditer in Domino relaxamus. In cujus rei testimonium praesentem literam fieri et sigilli nostri appensione jussimus communiri,

Datum anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quarto, die dominico ante festum ss. apostolorum Simonis et Judae, in domo s. officii sub monte Petri. Consecratum vero eodem die et anno.

Sigillum pendulum, cereum, oblongum supra dicti episcopi Wenceslai.

XXXV.

Nicolaus Puchnik, Joannis archiepiscopi Pragensis in spiritualibus vicarius, literis die 8. m. Januarii a. 1396. Pragae datis altare in honorem s. Margaritae, s. Catharinae et altarum ss. virginum a cive Crux in capella Bethlehem recenter erectum beneficium ecclesiasticum creat, atque redditus octo sexagenarum, jus patronatus, et altaristae officia confirmat.

Nicolaus Puchnik, licentiatu in decretis, Pragensis et Olomucensis ecclesiarum canonicus, vicarius in spiritualibus reverendissimi in Christo patris et domini domini Joannis, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, apostolicae sedis legati, generalis. Ad universorum tenore praesentium deducimus: licet ad universa, quae spiritualium operationum concernunt profectum, vigilantia cura intendere teneamur, ad ea tamen specialiter, quae ad salutem animarum, et in divini cultus augmentum tendunt, tenemur vigilantius intendere et ferventius insudare, et per quae post hujus vitae decursum speramus recipere proemia sempiterna.

Sane constitutus personaliter coram nobis honestus vir Crux Institor, civis majoris civitatis Pragensis, proposuit, qualiter ipse zelo devotionis accensus cupiens temporalia pro aeternis, et transitoria pro perpetuis felici commercio commutare, pro remedio et salute animarum suae consortis ac heredum suorum, nec non omnium fidelium defunctorum, octo sexagenas grossorum

Pragensium denariorum census annui, liberi et perpetui emit et comparavit in bonis et locis infra scriptis, videlicet primo apud Ewlaliam, quondam Wolframi, camerarii relictam, quinque sexagenas grossorum, in et super duabus vineis Nicolai medici, situatis in villa Branicze inter vineas Rusenka ex una, et Corbe villanorum parte ex altera, et super omnibus et singulis pertinentiis earundem vinearum, videlicet curia, agris, pratis, humuletis, quae dictus Nicolaus ibidem habere dinoscitur, prout de hoc in libro civitatis majoris Pragensis supra dictae claret evidenter; item tres sexagenas grossorum praedictorum emptas apud Przisuaconem de Ledecz super hereditate sua in Ledecz, villa integra, curiis rusticalibus, censu, agris, pratis et silvis, et aliis pertinentiis, tabulis terrae regni Boemiae intabulatas, pro altari sanctae Margarethae, sanctae Catharinae, et aliarum sanctarum virginum in capella sanctorum Innocentum, Betlehem nuncupata, sita in majori civitate Pragensi praenominata, de novo in titulum perpetui beneficii ecclesiastici erigendo, domino Mathia, presbytero de Tuczap ad ipsum de novo instituendo et ipsius successoribus, quas quidem octo sexagenas grossorum praefatus Crux sano et deliberato animo pro altari praescripto sanctae Margarethae, sanctae Catharinae et aliarum sanctarum virginum, ac domino Mathiae praedicto et ipsius successoribus perpetuo dedit, donavit, deputavit, ac pie assignavit, libereque con-

descendit, de eisdem promittens bona fide sine dolo et fraude, ullo unquam tempore contra huiusmodi donationem per se, heredes aut successores suos venire, nec ipsum dominum Mathiam et ipsius successores in levatione, receptione et perceptione census praescripti impedire, ita tamen et taliter, quod ipse dominus Mathias, et sui successores, altaris praescripti rectores, per se vel alium sint ratione donationis praescriptae obligati et astricti ad infra scripta.

Primo, quod omnibus diebus dominicis, et festiviis aliis per circulum anni occurrentibus, et a populo celebrari consuetis, omnique die in Quadragesima et in adventu Domini mane ante sermonem missam de beata Maria virgine gloriosa sub nota decantabit; in maioribus festivitibus, si placebit, de festo tenendo, quam missam in cantu breviate vel prolongare tenebitur ad mandatum praedicatoris, qui post eandem missam debuerit praedicare; aliis vero diebus feriatis, dum missam legendi gratiam habuerit, in capella praedicta Betlehem hoc potius facere debet, quam in loco alio, nisi ex devotioe alias voluerit celebrare, quod tamen non saepe facere tenebitur; ratione vero lucri extra eandem capellam eidem domino Mathiae et ipsius successoribus non licebit missas celebrare. Item est expressum, quod ipse dominus Mathias et sui successores, praedicti altaris rectores, qui pro tempore fuerint in comodo inferiori ibidem in Betlehem, ubi res ejusdem capellae servantur, mo-

rari debet et jacere de nocte, libros et alias res ejusdem capellae fideliter custodiendo et conservando, claves proprias ab eodem comodo habendo, a quo comodo quilibet praeceptorum capellae memoratae confirmatus claves proprias habebit, et ipsum comodum intrabit, quotiens et quando indigebit, sine requisitione et contradictione altaris saepe nominati, non tamen per hoc ipse dominus Mathias, aut ipsius successor erit ad alia servitia obligatus, sed praemissis omnibus rite et rationabiliter expletis ab omnibus servitiis sit liber et absolutus. In casu vero, ubi dictus dominus Mathias, aut ipsius successor, qui pro tempore fuerit, aliquam missam diebus praescriptis cantare neglexerit et non curaverit, ex tunc pro qualibet missa neglecta et non cantata nomine poenae dabit unum grossum per praedictores ejusdem capellae exigendum, et alteri presbytero missam hujusmodi supplemanti erogandum. Ad quae omnia et singula supra scripta praefatus dnus. Mathias se, et suos successores sponte et libere submitit, et ea omnia, prout superius sunt descripta, facere, tenere, et inviolabiliter observare promisit per se et suos successores.

Jus autem patronatus altaris praedicti et praesentandi rectorem ad ipsum praenominatus Cruxprose, quamdiu vita sibi comes fuerit, reservavit; ipso autem decedente praedictum jus patronatus ad heredes ipsius devolvetur, ita tamen et taliter, quod quotienscumque, et quandocumque praedic-

tum altare ex causa quacumque vacabit, senior heres sine requisitione aliorum poterit ad ipsum rectorem idoneum praesentare.

Et ut praemissa omnia et singula robur obtineant perpetuae firmitatis, praescriptus Crux et dominus Mathias praenominatus petebat praescriptum altare sanctae Margarethae et sanctae Catharinae, et aliarum sanctarum Virginum in perpetuum beneficium ecclesiasticum erigere et creare, omniaque et singula superius descripta in suis punctis, clausulis, conditionibus et articulis approbare, ratificare, et auctoritate ordinaria confirmare, praescriptumque censum octo sexagenarum eidem altari, et ipsius rectoribus annectere, unire, inviscerare et incorporare. Nos vero considerantes praemissa ex zelo devotionis procedere, et in divini cultus augmentum feliciter evenire, et aliorum Christi fidelium ad similia plurimum inductiva, attendentesque, quod justa petentibus non est denegandus assensus; ideo supplicationibus praescriptorum Crucis civis et domini Mathiae, presbyteri, tamquam justis, rationabilibus et juri consonis, annuentes, servatis servandis, quae circa talia de jure fuerant servanda, praescriptum altare in honore sanctae Margarethae et sanctae Catharinae et aliarum Virginum sanctarum in capella sanctorum Innocentium, alias Betlehem nuncupata, in perpetuum beneficium ecclesiasticum erigimus et creamus, omniaque et singula superius descripta in suis punctis, clausulis, conditionibus et articulis

ex certa scientia approbamus, ratificamus, et auctoritate ordinaria confirmamus, praescriptumque censum octo sexagenarum grossorum denariorum Pragensium in bonis praescriptis praedicto altari et rectoribus ipsius annectimus, unimus, incorporamus, applicamus, in visceramus et incorporamus, decernentes ipsum censum de cetero et in antea juris ecclesiastici et non mundani reputari. In quorum omnium fidem et testimonium praesentes literas fieri, et sigilli vicariatus archiepiscopatus Pragensis, quoad praesens utimur, appensione iussimus communiri.

Datum Pragae, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die VIII. mensis Januarii.

Sigillum pendulum vicariatus.

XXXVI.

Bonifacii IX. Rom. pontificis (electi die 2. m. Novembris a. 1389. vita functi die 1. m. Octobris a. 1404.) privilegium Romae die 11. m. Julii a. 1396. universitati Pragensi datum, quo beneficiis ecclesiasticis gaudentibus studiorum Pragae colendorum causa ab iisdem per quinquennium abesse licet.

Bonifacius, episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis universis, doctoribus, magistris et scholaribus studii Pragensis, praesentibus et futuris, salutem et apostolicam benedictionem. Dum at-

tentae considerationis indagine perscrutamur, quod per litterarum studia cooperante illo, a quo omnium carismatum dona proveniunt, viri efficiuntur scientiis eruditi, per quos aequum ab iniquo discernitur, erudiuntur rudes, proveci ad altiora concresecunt, et fides catholica roboratur, libenter non solum loca, ubi hujusmodi studia pollent, sed studentes in eis communimus gratiis, et libertatibus honoramus. Vestris itaque supplicationibus inclinati, vobis auctoritate apostolica tenore praesentium indulgemus, ut vos et vestrum singuli tam praesentes, quam posterum Pragae litterarum studio insistendo, fructus, redditus, et proventus beneficiorum vestrorum ecclesiasticorum, quae in quibusvis ecclesiis, sive locis obtinetis, sive in posterum vos, et vestrum singulos obtinere continget, etiamsi dignitates personatus, seu officia fuerint, et curam habeant animarum, dummodo in cathedralibus post pontificales majores, vel in collegiatis ecclesiis principales dignitates hujusmodi non existant, cum ea integritate usque ad quinquenium tantum continuum, vel interpolatum a die, qua quilibet vestrum hujusmodi nostra concessione inchoaret, uti proxime computandum, quotidianis distributionibus duntaxat exceptis, percipere valeatis, cum qua illos perciperetis, si in ecclesiis, sive locis, in quibus hujusmodi beneficia consistunt, personaliter resideretis, et ad residendum interim in eisdem ecclesiis sive locis minime teneamini, neque ad id inviti a quoquam

valeatis coarctari; non obstantibus, si in hujusmodi ecclesiis non feceritis primam personalem residentiam consuetam, et quibuscunque constitutionibus apostolicis, provincialibus et synodalibus, nec non statutis, et consuetudinibus ecclesiarum, in quibus hujusmodi beneficia fuerint, contrariis juramento, confirmatione apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, etiam si de illis servandis, et non impetrandis litteris apostolicis contra ea, et ipsis litteris non utendo etiam ab alio, vel aliis impetratis, seu alias quovis modo concessis per vos, vel procuratores vestros praestiteritis hactenus, vel vos in posterum praestare contigerit forsitan juramentum; seu si locorum ordinariis a sede apostolica sit indultum, vel interim indulgeri contingat, quod canonicos et personas ecclesiarum suarum civitatum et dioecesium etiam in dignitatibus, personatibus, seu officiis constitutos per subtractionem proventuum suorum ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant ad residendum personaliter in eisdem; aut si eisdem ordinariis et dilectis filiis capitulis dictarum ecclesiarum, vel quibusvis aliis communiter vel divisim a praefata sede indultum existat, vel medio tempore contigerit indulgere, quod canonicis et personis earunden ecclesiarum etiam in dignitatibus, personatibus, seu officiis constitutis non residentibus in eisdem, vel qui hujusmodi primam in eis personalem non fecerint residentiam consuetam, fructus, redditus, et proventus beneficiorum suorum hujusmodi mini-

strare minime teneantur, et ad id compelli non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, et quibuscunque aliis privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis; proviso, quod beneficia hujusmodi debitis interim non fraudentur obsequiis, et animarum cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur, sed per bonos et sufficientes vicarios, quibus de beneficiorum ipsorum proventibus necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, et deserviat inibi laudabiliter in divinis praesentibus usque ad beneplacitum dictae sedis tantummodo valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum V. Idus Julii, pontificatus nostri anno septimo.

Joannes de Tremosnicz.

Bulla plumbea consueta.

XXXVII.

Ejusdem pontificis Rom. Bonifacii IX. literae ejusdem argumenti, eodem die et loco, ut priores, datae ad decanos ecclesiarum Wratislaviensis, Lubicensis, et Omnium Sanctorum in arce Pragensi, qui curam gerant, ut beneficiis in universitate Pragensi studentibus per quinquennium beneficiorum redditus integre ministrentur.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Wratislaviensis et Lubicensis ac omnium Sanctorum in castro Pragensi ecclesiarum decanis salutem, et apostolicam benedictionem. Dum attentae considerationis indagine perscrutamur, quod per literarum studia, cooperante illo, a quo omnium carismatum dona proveniunt, viri efficiuntur scientiis eruditi, per quos aequum ab iniquo discernitur, erudiuntur rudes, proveci ad altiora concrescunt, et fides catholica roboratur, libenter non solum loca, ubi hujusmodi studia pollent, sed studentes in eis communimus gratiis, et libertatibus honoramus. Dilectorum itaque filiorum universorum doctorum, magistrorum, et scolarium studii Pragensis, praesentium et futurorum, supplicationibus inclinati, ipsis auctoritate apostolica tenore aliarum nostrarum literarum indulsumus, ut ipsi, et eorum singuli tam praesentes, quam posteris Pragae literarum studio insisterendo, fructus, redditus, et proventus beneficiorum suorum ecclesiasticorum, quae in quibusvis eccle-

siis sive locis obtinent, sive imposterum ipsos et ipsorum singulos obtinere contingeret, etiamsi dignitates, personatus, seu officia forent, et curam haberent animarum, dummodo in cathedralibus post pontificales majores, vel in collegiatis ecclesiis principales dignitates hujusmodi non existerent, cum ea integritate usque ad quinquennium tantum continuum vel interpolatum a die, qua quilibet ipsorum hujusmodi nostra concessione inchoaret, uti, proxime computandum, quotidianis distributionibus duntaxat exceptis, percipere valerent, cum qua illos perciperent, si in ecclesiis sive locis, in quibus hujusmodi beneficia consisterent, personaliter residerent, et ad residendum interim in eisdem ecclesiis sive locis minime tenerentur, neque ad id inviti a quoquam valerent coarctari; non obstantibus, si doctores, magistri, et scolares praedicti in hujusmodi ecclesiis non fecerint primam personalem residentiam consuetam, et quibuscunque constitutionibus apostolicis, provincialibus et synodalibus, nec non statutis et consuetudinibus ecclesiarum, in quibus hujusmodi beneficia fuerint, contrariis juramento, confirmatione apostolica vel quacunque firmitate alia roboratis, etiam si de illis servandis, et non impetrandis literis apostolicis contra ea, et ipsis literis non utendo, etiam ab alio vel aliis impetratis, seu alias quovis modo concessis, doctores, magistri et scolares hujusmodi per se, vel procuratores eorum praestiterint hactenus, vel ipsos imposterum prae-

stare contigerit forsitan juramentum; seu si locorum ordinariis a sede apostolica sit indultum, vel interim indulgeri contingat, quod canonicos et personas ecclesiarum suarum civitatum et dioecesium etiam in dignitatibus, personatibus, seu officiis constitutos per subtractionem proventuum suorum ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant ad residendum personaliter in eisdem; aut si eisdem ordinariis et dilectis filiis capitulis dictarum ecclesiarum, vel quibusvis aliis communiter vel divisim a praefata sede indultum existat, vel medio tempore contigerit indulgeri, quod canonicis et personis earundem ecclesiarum etiam in dignitatibus, personatibus, seu officiis constitutis non residentibus in eisdem, vel qui hujusmodi primam in eis personalem non fecerint residentiam consuetam, fructus, redditus, et proventus beneficiorum suorum hujusmodi ministrare minime teneantur, et ad id compelli non possint per literas apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, et quibuscunque aliis privilegiis, indulgentiis, et literis apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quae nostris literis non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodo libet vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in eisdem nostris literis mentio specialis; proviso, quod beneficia hujusmodi debitis interim obsequiis non fraudentur, et animarum cura in eis, quibus illa im-

minet, nullatenus negligatur, sed per bonos et sufficientes vicarios, quibus de beneficiorum ipsorum proventibus necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur et deserviat inibi laudabiliter in divinis. Praesentibus usque ad beneplacitum dictae sedis tantummodo valituris.

Quocirca discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo aut unus vestrum, per vos, vel alium seu alios faciatis eisdem doctoribus, magistris et scolaribus, praesentibus et posteris, ac eorum cuilibet, dictos fructus, redditus, et proventus per huiusmodi quinquennium juxta huiusmodi concessionis nostrae tenorem auctoritate nostra integre ministrari. Non obstantibus omnibus supradictis, seu si eisdem ordinariis et capitulis vel quibusvis aliis communiter vel divisim a praefata sit sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; contradictores auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

Datum Romae, apud sanctum Petrum V. Idus Julii, pontificatus nostri anno septimo.

Jo. de Tremosnicz.

Bulla plumbea consueta.

XXXVIII.

Idem Bonifacius IX. pont. Rom. literis die 22. m. Januarii a. 1397. Romae datis aedificationem capellae Corporis Domini nostri Jesu Christi, et institutionem duorum saltem hujus ecclesiae rectorum ratam habet, quarta oblationum parte rectori parochiali reservata.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. Humilibus et honestis supplicum votis libenter annuimus, illaque quantum cum Deo possumus, favoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte carissimi in Christo filii nostri Wenceslai, Romanorum et Boemiae regis illustris, et dilectorum filiorum capitaneorum et confratrum confratriae corporis Domini nostri Jesu Christi Pragensis petitio continebat, quod ipsi zelo devotionis accensi, et cupientes terrena in coelestia et transitoria in aeterna felici commercio commutare, de bonis eis a Deo collatis quandam capellam ex lapidibus cum quibusdam altaribus in honorem et sub vocabulo ejusdem corporis Domini nostri, et sanctorum Felicis et Aucti in foro publico novae civitatis Pragensis, in loco largo et spatioso, ubi etiam condemnati ad mortem ultimum supplicium patiuntur, de consensu loci ordinarii, non tamen in his, ut a nonnullis dubitatur, juris ordine legitime observato, fundarunt, et etiam construxerunt, quodque juxta ipsam capellam quoddam altum et

spatiosum aedificium ad modum turris quadrangularis, ut in eo nonnullae, quae imperiales nuncupantur, et aliae quam plures et diversae sacratissimae sanctorum reliquiae certa die cujuslibet anni ad hoc deputata, cum debita reverentia et honore, prout clarae memoriae Carolus, etiam Romanorum et Boemiae rex, praefati Wenceslai genitor, in quodam aedificio ligneo in eodem foro reliquias ipsas publice ostendi faciebat, pro tempore ostendantur, aedificari et construi facere, non absque magnis sumptibus et expensis inceperunt, ipsumque per eos sic inceptum aedificium rex, capitanei, et confratres praefati, prout quotidie faciunt, augere et ampliare, praefatamque capellam pro tribus vel saltem duobus presbyteris inibi perpetuo in divinis Domino servituris sufficienter dotare proponunt. Quare pro parte regis et capitaneorum ac confratrum praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut foundationem et constructionem praedictas ratas et gratas habere, illasque auctoritate apostolica confirmare, ac eis jus patronatus capellae et altarium praedictorum, ac praesentandi rectores ad hujusmodi capellam et altaria capitaneis et confratribus praedictis praesentibus et futuris reservare, nec non eis, ut oblationes, obventiones et offertoria denariorum, quae in eadem capella pro tempore offerentur, et ad ipsam evenient, per aliquem ad hoc idoneum per eosdem capitaneos et confratres deputandum in conservationem et utilitatem ac fabricam ipsius ca-

pellae convertenda recipere libere et licite valeant, indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Nos igitur hujusmodi regis, capitaneorum, et confratrum praedictorum, pium propositum in Domino quam plurimum commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati foundationem, constructionem et consensum praedictos ratos habentes et gratos, illos auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus, et praesentis scripti patrocinio communitus, suppletes omnes defectus, si qui intervenerint in eisdem; et nihilominus jus patronatus capellae, et altarium praedictorum, et ad illa praesentandi rectores eisdem capitaneis et confratribus, assignata tamen prius per eos sufficienti dote pro tribus vel saltem duobus presbyteris vel rectoribus in eadem capella perpetuo Altissimo servituris, eadem auctoritate reservamus, eisque, ut aliquam idoneam personam, quae tres partes oblationum, obventionum et offertorium, denariorum praedictorum duntaxat per eos in conservationem, utilitatem et fabricam dictae capellae convertendas recipere libere et licite possit, deputare, ipsamque ad nutum revocare, et de novo constituere sive instituere valeant, auctoritate praedicta concedimus per praesentes; reliqua vero quarta parte oblationum, obventionum et offertorium denariorum hujusmodi rectori parochialis ecclesiae, infra cujus limites dicta capella fundata existit, integre reservata, et ipsius parochialis ecclesiae jure alias in omnibus semper

salvo; non obstantibus, quod super perceptione, retentione, occupatione ac spolio oblationum, obventionum, et offertorium jurium ipsius capellae inter rectorem ejusdem ecclesiae nunc existentem, et capitaneos ac confratres praefatos in Romana curia lis, cujus statum haberi volumus praesentibus pro expresso, pendeat indecisa, et tam felicitis recordationis Alexandri III. et Bonifacii VIII. Romanorum pontificum, praedecessorum nostrorum, quam aliis constitutionibus apostolicis contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae confirmationis, communitiois, reservationis, et concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, XI. Calendas Februarii, pontificatus nostri anno octavo.

Ja. (?) de Papia.

P. de Bosco.

L. de Forlino.

Pro A. de Porciano

Eckardus.

Bulla plumbea usitata.

XXXIX.

Bonifacius IX. pont. Rom. literis ejusdem sed accuratioris argumenti, atque illae Urbani VI. ao. 1383. scriptae (vide n. XVII. pag. 271. sqq.) Romae die 26. m. Januarii a. 1397 datis, 25 annos valituris, item praepositum Moguntinensem, atque decanos, Wratislaviensem et Omnium Sanctorum in castro Pragensi, universitati Pragense in tuendis ejusdem juribus, redditibus et possessionibus, tanquam conservatores et iudices praesidio esse jubet.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis, praeposito Moguntino, et Wratislaviensi, ac Omnium Sanctorum in castro Pragensi ecclesiarum decanis salutem et apostolicam benedictionem.

In supremae dignitatis specula licet immeriti disponente Domino constituti, dignum censemus et debitum, ut personis litterarum studiis insistentibus, per quae divini nominis et fidei catholicae cultus protenditur, justitia colitur tam publica quam privata, res geritur utiliter, omnisque prosperitas humanae conditionis augetur, favores gratiosos, et opportuna commoditatis auxilia liberaliter impendamus.

Sane dilectorum filiorum, magistrorum, doctorum et scholarium universitatis studii Pragense conquestionem percepimus, quod nonnulli archiepiscopi, episcopi, alique ecclesiarum praelati et clerici, ac ecclesiasticae personae, tam religiosae, quam saeculares, nec non duces, marchiones, comites, barones,

milites, nobiles et laici, communia civitatum, universitates oppidorum, castrorum, villarum et aliorum locorum, et aliae singulares personae civitatum et dioecesium, et aliarum partium diversarum, occuparunt et occupari fecerunt castra, villas et alia loca, terras, domos, possessiones, jura et jurisdictiones, nec non fructus, census, redditus et proventus universitatis studii praedicti, et nonnulla alia bona mobilia et immobilia, spiritualia et temporalia, ad magistros, doctores et scholares hujusmodi studii communiter vel divisim spectantia, et ea detinent indebite occupata, seu ea detinentibus praestant auxilium, consilium vel favorem. Nonnulli etiam civitatum, dioecesium et partium praedictarum, qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, eisdem magistris, doctoribus et scholaribus super praedictis castris, villis et locis aliis, terris, domibus, possessionibus, juribus, jurisdictionibus, fructibus, censibus, redditibus et provenibus eorundem, et quibuscunque aliis bonis, mobilibus et immobilibus, spiritualibus et temporalibus, ac aliis rebus ad eosdem magistros, doctores et scholares spectantibus, multiplices molestias et injurias inferunt ac jacturas, et alias ipsos magistros, doctores et scholares super privilegiis et libertatibus ipsis, universitati, et studio concessis, diversis et gravibus jacturis et violentiis affligere, et molestare praesumunt. Quare pro parte ipsorum magistrorum, doctorum et scolarium nobis fuit humiliter supplicatum, ut, cum eis valde red-

datur difficile pro singulis querelis ad sedem apostolicam habere recursum, providere eis super praemissis paterna diligentia curaremus.

Nos igitur adversus occupatores, praesumptores, molestatores et praesumptores (*sic*) hujusmodi illo volentes eisdem magistris, doctoribus et scholaribus remedio subvenire, per quod ipsorum compescatur temeritas, et aliis aditus committendi similia pracludatur, discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus: Quatenus vos, vel duo aut unus vestrum per vos, vel alium seu alios, etiamsi sint extra loca, in quibus deputati estis, conservatores et iudices, praefatis magistris, doctoribus et scholaribus efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittatis eosdem super his et quibuslibet aliis bonis et juribus ad magistros, doctores et scholares praedictos spectantibus ab eisdem vel quibuscunque aliis indebite molestari, vel eis gravamina, seu damna, vel injurias irrogari, facturi dictis magistris, doctoribus, et scholaribus, cum ab eis, vel procuratoribus suis, aut eorum aliquo fueritis requisiti, de praedictis, et aliis personis quibuslibet super restitutione hujusmodi castrorum, villarum, terrarum et aliorum locorum, jurisdictionum, et jurium, et bonorum mobilium et immobilium, reddituum quoque et proventuum, et aliorum quorumcumque bonorum, nec non de quibuscumque molestiis, injuriis atque damnis, praesentibus et futuris, in illis videlicet, quae judicialem requirunt indaginem summarie, et de plano sine

strepitu et figura iudicii, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, iustitiae complementum; occupatores seu detentores, molestatores, praesumptores et injuriatores hujusmodi, nec non contradictores quoslibet et rebelles, cujuscumque dignitatis, status, ordinis vel conditionis extiterint, quandocumque et quotienscumque expedierit, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis; non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacii, Papae VIII. praedecessoris nostri, in quibus caveatur, ne aliquis extra suam civitatem et dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, et in illis ultra unam diaetam a fine suae dioeceseos ad iudicium evocetur; seu, ne iudices et conservatores a sede deputati praedicta extra civitatem et dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, sive alii, vel aliis vices suas committere, vel aliquos ultra unam diaetam a fine dioecesis eorundem trahere praesumant, dummodo ultra tres diaetas aliquis auctoritate praesentium non trahatur; seu quod de aliis, quam de manifestis injuriis et violentiis, et aliis, quae iudiciale requirunt indaginem, poenis in eos, si secus egerint, et in id procurantes adjectis, conservatores se nullatenus intromittant, quam aliis quibuscumque constitutionibus a praedecessoribus nostris Romanis pontificibus tam de iudicibus delegatis et conservatoribus, quam personis ultra cer-

tum numerum ad iudicium non vocandis, aut aliis editis, quae vestrae possent in hac parte jurisdictioni aut potestati, ejusque libero exercitio quomodolibet obviare; seu, si aliquibus communiter vel divisim a praedicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari, seu extra vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, et eorum personis, locis, ordinibus, et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dictae sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscunque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam vestrae jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujusque toto tenore ac de verbo ad verbum in nostris literis habenda sit mentio specialis.

Ceterum volumus, et apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico praepeditus, quodque a dato praesentium sit vobis, et unicuique vestrum in praemissis omnibus, et eorum singulis coeptis et non coeptis, praesentibus et futuris, perpetuata potestas et jurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in praemissis omnibus coeptis et non coeptis, praesentibus et futuris, et pro praedictis procedere, ac si praedicta omnia et singula coram vobis coepta fuissent, et jurisdictio

vestra, et cujuslibet vestrum in praedictis omnibus et singulis per citationem, vel modum alium perpetua legitima extitisset, constitutione praedicta super conservatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obstante; praesentibus post viginti quinque annos a dato praesentium computandos minime valituris. Volumus autem, quodsi alias similis vel alia conservatoria, aut concessio, vel commissio per nos seu aliquos praedecessores nostros, Romanos pontifices, usque ad certum tempus nondum elapsam ad praedictorum supplicantium instantiam super praemissis concessa vel facta fuerit, quod ipsa alias facta concessio vel commissio et literae habitae super eadem ex nunc sint cassae et irritae, nulliusque roboris vel momenti.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, VII. Kalend. Februarii, pontificatus nostri anno octavo.

Ja. (?) de Papia.

P. de Bosco.

L. de Forlino.

Pro Hinrico

G. Bothorn.

Bulla plumbea consueta.

LX.

Bonifacius IX. pont. Rom. literis Romae die 26. m. Januarii a. 1397. datis privilegium universitati Pragensi Romae die 11. m. Julii a. 1396. (XXXVI.) concessum tribus annis auget, et ad beneficia antea excepta extendit.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis, universis doctoribus, magistris et scholaribus studii Pragensis, praesentibus et futuris, salutem et apostolicam benedictionem. Dum attentae considerationis indagine perscrutamur, quod per litterarum studia, cooperante illo, a quo omnium crismatum (*sic*) dona proveniunt, viri efficiuntur scientiis eruditi, per quos aequum ab iniquo discernitur, erudiuntur rudes, provecti ad altiora concrescunt, et fides catholica roboratur, libenter non solum loca, ubi hujusmodi studia pollent, sed etiam studentes in eis communimus gratiis, et libertatibus honoramus. Nuper siquidem nos, vestris supplicationibus inclinati, vobis auctoritate apostolica duximus indulgendum, ut vos et vestrum singuli tam tunc praesentes, quam posterius Pragae litterarum studio insistendo fructus, redditus, et proventus beneficiorum vestrorum ecclesiasticorum, quae tunc in quibusvis ecclesiis sive locis obtinebatis, sive in posterum vos et vestrum singulos obtinere contingeret, etiamsi dignitates, personatus, seu officia forent, et curam haberent animarum, dummodo in cathedralibus post pontificales ma-

jores, vel in collegiatis ecclesiis principales dignitates hujusmodi non existerent, cum ea integritate usque ad quinquennium tantum continuum vel interpolatum, a die, qua quilibet vestrum hujusmodi concessione inchoaret. uti, proxime computandum, quotidianis distributionibus duntaxat exceptis, percipere valeretur, cum qua illos perciperetur, si in ecclesiis, sive locis, in quibus hujusmodi beneficia consisterent, personaliter residere-tis, et ad residendum interim in eisdem ecclesiis sive locis minime teneremini, neque ad id inviti a quoquam possetis coarctari, certis super hoc vobis executoribus deputatis, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur. Nos igitur vestris in hac parte supplicationibus inclinatis, praedictum quinquennium usque ad triennium a fine ipsius quinquennii computandum auctoritate apostolica prorogamus, ampliamus, et extendimus per praesentes, ac volumus, et vobis praedicta auctoritate tenore praesentium concedimus, quod vos, et vestrum singuli tam praesentium, quam dictarum litterarum vigore fructus, redditus et proventus dictorum beneficiorum, etiamsi beneficia ipsa dignitates in cathedralibus post pontificales majores, et in collegiatis ecclesiis principales fuerint, et ad eas, qui per electionem assumantur, per totum tempus octo annorum praedictorum alias secundum formam et tenorem dictarum litterarum percipere libere possitis, dictique executores tam praesentium, quam earundem litterarum

vigore hujusmodi fructus, reditus, et proventus per totum tempus hujusmodi, etiamsi ipsa beneficia dignitates in cathedralibus majores post pontificales, et in collegiatis ecclesiis principales fuerint, et ad eas consueverint, qui per electionem assumi, vobis et vestrum singulis integre ministrari facere possint et debeant, ac si haec in dictis litteris plene et expresse per nos concessa forent priori voluntate nostra et omnibus aliis non obstantibus, quae in eisdem litteris volumus non obstare. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae prorogationis, ampliationis, extensionis, voluntatis, et concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, VII. Kalend. Febr., pontificatus nostri anno octavo.

Ja. (?) de Papia.

P. de Bosco.

L. de Forlino.

Pro Hinrico.

G. Bothorn.

Bulla plumbea solita.

XLI.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, sororis suae Hedvigis, Poloniae reginae, collegium emtione domus et comparatis redditibus annuis 200 sexag. fundatum literarum Pragae die 20. m. Julii a. 1397. datarum patrocinio adprobat, et auctoritate regia confirmat.

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis. Inter cetera, quae sollicitudinis nostrae cura cottidiana et diligenti meditatione revolvit, illud occurrit nostrae considerationi praecipuum, qualiter venerandus orthodoxae fidei nostrae cultus ampla occidui orbis extendatur in climata, populoque sedenti in tenebris et in umbra mortis lux adoptata resplendeat, ut qui eatenus errore miserabili ferebatur in deviam, post periculosam negligentiam ad viam salutis redeat, et vias suas tam damnosas tamque pestiferas finaliter derelinquat. Etenim conditor orbis, omnipotens Deus, sicut inter illa nascentis fidei cunabula, ac teneram ecclesiae lactantis infantiam populum suum sanctae praedicationis eloquiis erudiri constituit, sic et nunc vergente in senium saeculi corruptela, converso ad se delectatur in populo vaporantis fidei ardore succenso in tantum, ut si hunc religiosi itineris vias ac veritatis semitas perambulare, et in eis manere conspexerit, non solum ipsum de

antiqui hostis dominio eripere, verum etiam regni coelestis eidem dignetur januam aperire.

Sane pro parte serenissimae principis dnae. Hedvigis, reginae Poloniae etc., sororis nostrae carissimae oblata nuper majestati nostrae petitio continebat, quod cum ipsa ad propagandam in terris et dominiis suis, ac etiam locis circumvicinis sacrosanctam fidem catholicam certas personas a partibus Lytwaniae vel alibi oriundas eligere, ipsasque ad studium civitatis nostrae Pragensis decreverit destinare sub eo proposito, ut ibidem sacra facultate theologica cognita, et, quantum ipsis ab alto concessum fuerit, realiter apprehensa veritatis doctrinam in gentes illarum partium, quae hactenus nec Dominum norunt, nec ejus nomen magnificentum invocarunt, debeant fideliter derivare. Ad usus quoque dictarum personarum studere debentium domum in eadem civitate nostra Pragensi, nec non ducentas sexagenas census annui providerit comparandum, quatenus emptioni domus et census hujusmodi consensum nostrum adhibere, ipsam quoque domum et censum ad usus dictarum personarum appropriare, annectere et inviscerare gratiosius dignaremur.

Nos praefatae sororis nostrae precibus utpote rationabilibus atque justis benignius inclinati, non per errorem aut improvide, sed animo deliberato, sano fidelium nostrorum accedente consilio, regia auctoritate Boemiae, et de certa nostra scientia ad honorem omnipotentis Dei, totiusque curiae coele-

stis, et signanter pro roboranda nostris temporibus sacra fide catholica, ad hoc, ut praefata soror nostra, seu ipsius procuratores pro habitatione personarum hujusmodi studere debentium, domum in civitate nostra Pragensi, majori videlicet aut nova, comparare possint et valeant, consensum nostrum regium adhibuimus, et virtute praesentium gratiosius adhibemus, ipsamque domum cum area et circumferentiis suis ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc ab omnibus et singulis angariis, perangariis, stewris, losungis, exactionibus, impositionibus, ac aliis gravaminibus, quocumque nomine censeantur, exemimus, et libertavimus, eximimus, et tenore praesentium totaliter libertamus; et similiter censum ducentarum sexagenarum praecedentium per eandem sororem nostram, seu ipsius procuratores in regno nostro Boemiae in bonis tamen liberis, sed non feodalibus, simul aut successive comparandum ad usus personarum studere debentium, ut praefertur, ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc appropriamus, annectimus et incorporamus per ipsas ex nunc in antea perpetuis temporibus juxta dispositionem et ordinationem supra dictae sororis nostrae, seu procuratorum ipsius habendum, tenendum et pacifice possidendum, litteras quoque per eandem sororem nostram, seu ipsius procuratores tam super domo, quam etiam censu supradicto datas vel dandas, et omnem ipsius seu eorum dispositionem, ratas habentes et gratas, ipsas regia auctoritate prae-

dicta, et de certa nostra scientia approbamus, ratificamus, et praesentis scripti patrocinio gratiosius confirmamus; mandantes nihilominus universis et singulis baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, burggraviis, officialibus civitatum, et oppidorum communitatibus, et signanter magistris civium, consulibus et scabinis majoris et novae civitatum Praegensium, qui nunc sunt, vel pro tempore fuerint, firmiter et districte, quatenus praefatam sororem nostram, seu ipsius procuratores in emptione domus et census, praefatasque personas studere debentes in possessione domus, aut perceptione hujusmodi nequaquam impediant, nec impediri per quempiam patiantur; quin potius circa hujusmodi protegant, manteneant fideliter, et defendant, prout gravem indignationis nostrae offensam voluerint arcius evitare. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Praegae, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo septimo, die vicesima Julii, regnorum nostrorum anno Boemiae tricesimo quinto, Romanorum vero vicesimo secundo.

Ad relationem Sigismundi subcamerarii
Wlachnico de Weytenmule.

A tergo: R. Bartholom. de Nova - civitate.

Sigillum regis Wenceslai pendulum, cereum.

XLII.

Hedvigis, Polonae regina, regis Wenceslai soror, ad propagandam per viros in s. theologia versatos in Lithuania, vicinisque regionibus religionem Christianam literis Cracoviae die 10. m. Novembris a. 1397. datis, Wenceslao rege adprobante et consentiente in Lithuanorum et aliorum ad sacras paginas incumbere volentium usum Pragae domum emit, 200 sexag. gross. redditus assignat, procuratoresque nominat, quorum arbitrio rem omnem gerendam committit.

In nomine Domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum spectabile opus, et actus laudabilis sit principum, universis et singulis sibi subditis suae januae clementiae aperire, sed longe magis illud est clarius, et laudis affert praemium dignioris, inter alios, quibus suae munificentiae dexteram porrigit, et maxime illis, qui christianae religionis instantia se divinae majestatis servitio, per quam reges regnant, et principes principantur, vita saeculari et arescentis saeculi vanitatibus postpositis, dedicarunt; sic enim equilibrate satisfacit debito rationis, sic fideles in fidei perseverantia consolidat et confirmat, sic divinis obediens cultibus, regis superni gratiam promeretur.

Proinde Nos Hedvigis, Dei gratia regina Poloniae, et heres Hungariae regnorum etc. significamus universis, quibus expedit, praesentium notitiam habituris, quod considerantes et diligenter dirigentes aciem nostrae mentis, quomodo a tempore, quo

Deo auspice culmina conscendimus regni nostri, in terris nostris Lithuaniae, et aliis convicinantibus eisdem, populus, qui in gehennalis mortis caligine ambulabat, de coecitate perfidiae ad lucem, Deum verum dudum incepit consurgere, atque sacri baptismatis fonte in maxima parte jam renatus, sacrosanctae Romanae ac universalis ecclesiae unitatem firmiter teneat, et eidem faciat obedientiam reverentem, jamque nonnulli de Lithuanorum et aliorum inibi filiis sancti Spiritus rore perfusi ad scolasticum studium catholicum, tamquam cervus ad fontes aquarum, sitiens confluent, et disciplinam docentium eos mansuetissime amplectendo, jam quasi modo geniti infantes lac, et tamquam felix Chananaea micras verbi Dei, quae cadunt de mensa nobilis et opulentissimae theologiae, et in orbe semen ejus seminantium concupiscunt; unde nos volentes, quantum nobis ab alto conceditur, ut in praedictis neophitis non solum scientiarum et virtutum claritas, quae olim tenebrescebat erroribus, fidei catholicae splendoribus serenius modo jam diescat; verum etiam sole justitiae Christo Jesu in ipsos, velut in clypeos aureos refulgente, montes populi Lithuani et aliorum in operibus catholicis inextinguibiliter resplendeant ab eisdem, vineaque Domini Sabaoth per eos ibi indeficienter plantetur, ac urticae perfidiae in atrio Domini pungentes radicibus extirpentur, sicque ipsis animas Christo lucrifacientibus operationes pias, quas ad haec eis de bonis a Deo

nobis creditis cooperamur, et seminamus in hac tellure mortali, colligere in aeterna beatitudine valeamus. Horum contemplatione invigilavimus sollicite, et quomodo affectum manciparemus effectui, plurimas noctes transivimus insomnes, et jactantes in Domino cogitatum, decrevimus unam domum, et cum hoc ducentas sexagenas grossorum ad usus dictorum Lithuanorum, et aliorum in sacra pagina studere volentium in civitate Pragensi vel citra comparandas, dummodo serenissimi principis domini Wenceslai, eadem gratia Romanorum regis, et Boemiae regis semper augusti, fratris nostri carissimi, ad id voluntas accederet et consensus. Et quoniam ipse dominus rex, frater noster carissimus, nobis justa desiderantibus gratiam in eo faciens, ad hoc assensum suum praebuit et consensum per literas suas sigillo suo communitas, quarum tenor de verbo ad verbum sequitur, et est talis: „Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis; inter cetera, quae sollicitudinis nostrae cura cottidiana“ *et s. p. ut n. XLI. p. 355 — 358.* — Nos igitur Hedvigis, regina praedicta, de hujusmodi gratia per ipsum dominum regem, fratrem nostrum carissimum, nobis facta contentae literas ejus praescriptas per omnia ratas gratas habentes, perpetuo atque firmas eidem domino regi multas pro eo referimus gratiarum actiones, cupientesque gratiam hujusmodi nobis factam deducere ad effectum, ex eo, quia de talibus inibi Pragae dis-

ponere praesentialiter non valemus, constituimus, ponimus, facimus, et modo, forma, quibus melius possumus, de certa nostra scientia ordinamus nostros veros legitimos, et indubitatos procuratores, actores, factores, negotiorum gestores et nuncios speciales ac etiam generales, ita, quod specialitati generalitas non deroget, nec e contra, honorabilem et religiosum ac honestos viros, videlicet magistrum Joannem, dictum Sczekna, fratrem ordinis Cisterciensis, sacrae theologiae baccalarium, plebanum de Przemancow, curiae nostrae capellanium familiarem, devotum, dilectum, praesentem, et in se onus procurationis (*fere deletum*) sponte suscipientem, Crucem Institorem, et Nyepronem, cives majoris civitatis Pragensis, absentes tamquam praesentes, omnes, et quemlibet eorum in solidum, ita, quod non sit melior conditio occupantis, sed quod unus eorum inceperit, alter prosequi, mediare valeat et finire; dantes et concedentes virtute praesentium. eisdem procuratoribus nostris, et eorum cuilibet plenum mandatum et omnimodam potestatem, domum et censum annum praedictos emendi, comparandi, exsolvendi, ordinandi, disponendi, procurandi, personas studere debentes recipiendi, admittendi, destituendi, et si necesse fuerit, iterum resumendi, domum hujusmodi regendi, tuendi, reparandi, de ea disponendi, censum praedictum levandi, quietandi, de eo disponendi, convertendi, agendi, defendendi, libellum seu libellos aut quaecumque alia jura, argumenta seu documenta offe-

rendi, offerri videndi, copiam seu copias produc-
torum quorumcumque, et instrumenta, ac quasvis li-
teras necessarias petendi, recipiendi, testes, pro-
bationes et articulos inducendi, induci videndi, a
quocumque gravamine appellandi, appellationem
prosequendi, unum vel plures procuratorem seu
procuratores loco sui substituendi, revocandi, et
in se onus procurationis resumendi, quando et quo-
tiens eis, vel alteri eorum videbitur opportunum,
omniaque alia et singula in facto (?) domus et census
praedictorum faciendi, procurandi et exercendi,
quae veri et legitimi procuratores in talibus et
circa talia facere debent et consueverunt, et quae
nosmet faceremus, si praemissis personaliter inter-
essemus, promittentes tenore praesentium omnia
et singula rata, grata atque firma perpetuo tenere,
et irrevocabiliter observare, quaecumque per me-
moratos procuratores nostros, aut eorum alterum,
vel substitutos ab eis acta, facta, procurata, seu
ordinata fuerint in praemissis et quolibet praemis-
sorum. Harum, quibus sigillum nostrum appen-
sum est, testimonio literarum.

Datum Cracoviae die decima mensis Novem-
bris anno Domini millesimo trecentesimo nonage-
simo septimo. Per manus honorabilis Alberti Ja-
strzambecz, Gnesnensis et Cracoviensis ecclesiarum
scolastici, cancellarii aulae nostrae fidelis dilecti.

Sigillum pendulum reginae Poloniae.

XLIII.

Bonifacius IX. pont. Rom. literis Romae die 11. m. Novembris a. 1397. datis Fidelibus poenitentibus et confessis, expressisque diebus festis capellam Corporis Christi devote visitantibus tres annos totidemque quadragenas, octavarum vero diebus ita accedentibus centum dies de injunctis poenitentiis relaxat.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem, et apostolicam benedictionem. Licet is, de cujus munere venit, ut sibi a suis fidelibus digne et laudabiliter serviatur, de abundantia suae pietatis, quae merita supplicum excedit et vota, bene servientibus sibi multo majora retribuatur, quam valeant promereri; nihilominus tamen desiderantes Domino reddere populum acceptabilem, et bonorum operum sectatorem, fideles ipsos ad complacendum sibi, quasi quibusdam allectivis muneribus, indulgentiis scilicet et remissionibus, invitamus, ut exinde reddantur divinae gratiae aptiores.

Cupientes igitur, ut capella corporis Christi novae civitatis Pragensis, quae, ut assertitur, in honorem sanctorum Felicis et Aucti fundata et constructa existit, a Christi fidelibus congruis honoribus frequentetur, et etiam conservetur, et ut ipsi fideles eo libentius causa devotionis confluant ad eandem capellam, et ad conservationem hujusmodi promptius manus porrigant adjutrices, quo ex hoc ibi-

dem dono coelestis gratiae uberius conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, auctoritate confisi, omnibus vere poenitentibus et confessis, qui in nativitatis, circumcisionis, epiphaniae, resurrectionis, ascensionis, et corporis Domini nostri Jesu Christi, ac Pentecostes, nec non nativitatis, annuntiationis, purificationis, et assumptionis beatae Mariae virginis, et nativitatis beati Joannis Baptistae, et dictorum apostolorum Petri et Pauli, ac eorundem sanctorum Felicis et Aucti, nec non ipsius capellae dedicationis festivitatis, et in celebritate omnium Sanctorum, nec non per ipsarum nativitatis, epiphaniae, resurrectionis, ascensionis, et corporis Domini, ac nativitatis et assumptionis beatae Mariae, nec non nativitatis beati Joannis, et apostolorum Petri et Pauli praedictarum festivitatum octavas, et per sex dies dictam festivitatem pentecostes immediate sequentes, praefatam capellam devote visitaverint, annuatim, et ad conservationem hujusmodi manus porrexerint adjutrices, singulis videlicet festivitatum et celebritatis, tres annos et totidem quadragenas, octavarum vero et sex dierum praedictorum diebus, quibus capellam ipsam visitaverint, et manus adjutrices porrexerint, ut praefertur, centum dies de injunctis eis poenitentiis misericorditer relaxamus. Volumus autem, quodsi alias visitantibus dictam capellam, aut ad ejus fabricam vel conservationem seu reparationem manus porrigentibus adjutrices,

vel alias inibi pias eleemosynas erogantibus, seu alias aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per nos concessa fuerit, praesentes litterae nullius existant roboris vel momenti.

Datum Romae apud sanctum Petrum, III. Idus Novembris, pontificatus nostri anno nono.

T. Fabri. Ja. de Bononia.
Ja. de Bononia. Pro Jo. Panella
Fredericus.

Bulla plumbea solita.

XLIV.

Bonifacius IX. pont. Rom. literis Romae die 9. m. Decembris a. 1397. de capella Corporis D. N. J. Ch. datis scriptas antea, die scil. 22. m. Januarii a. e. (vide n. XXXVIII. pag. 342.) confirmat; eo tamen corrigit, ut oblationum quartam partem rectori ecclesiae parochialis prius reservatam modo ejusdem quoque capellae ad usum destinet.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. Apostolicae sedis providentia circumspecta ad hoc libenter intendit, ut his, per quae divini cultus augmentum impediri, et inter Christi fideles dissensiones, aut discordias exoriri posse conspexerit, valeat utiliter et salubriter providere. Dudum siquidem pro parte carissimi in Christo filii nostri Wenceslai, Romano-

norum et Bohemiae regis illustris, et dilectorum
 filiorum capitaneorum et confratrum confratriae Cor-
 poris Domini nostri Jesu Christi, et sanctorum Fe-
 licis et Aucti in foro publico novae civitatis Pra-
 gensis nobis exposito, quod olim ipsi zelo devotio-
 nis accensi, ac cupientes terrena in coelestia, et
 transitoria in aeterna felici commercio commutare,
 de bonis eis collatis a Deo quandam capellam ex
 lapidibus cum quibusdam altaribus sub vocabulo
 ejusdem Corporis Domini nostri Jesu Christi ac ss.
 Felicis et Aucti in foro publico novae civitatis Pra-
 gensis praedictae, in loco largo et spatioso, ubi etiam
 condemnati ad mortem ultimum supplicium patiun-
 tur, de consensu loci ordinarii, non tamen in his,
 ut a nonnullis dubitabatur, juris ordine legitime ob-
 servato, fundaverant, et etiam construxerant, quod-
 que juxta ipsam capellam quoddam altum et spa-
 tiosum aedificium ad modum turris quadrangularis,
 ut in eo nonnullae, quae Imperiales nuncupantur,
 et aliae quam plures et diversae sacratissimae sanc-
 torum reliquiae certa die cujuslibet anni ad hoc
 deputata, cum debita reverentia et honore, prout
 clarae memoriae Carolus, etiam Romanorum et
 Bohemiae rex, ipsius Wenceslai genitor, in quodam
 aedificio ligneo in eodem foro reliquias ipsas pub-
 lically ostendi fecerat, pro tempore ostenderentur,
 aedificari et construi facere, non absque magnis
 sumptibus et expensis inceperunt, ipsumque aedifi-
 cium per eos sic inceptum, rex, capitanei, et con-
 fratres praefati, prout continue faciebant, adaugere

et ampliare, ac eandem capellam pro tribus vel saltem duobus presbyteris inibi Domino perpetuo servituris sufficienter dotare proposuerant.

Nos foundationem, constructionem et consensum praedictos gratos habentes et ratos, illos auctoritate apostolica ex certa scientia per alias nostras litteras confirmavimus, suppletes omnes defectus, si qui intervenerant in eisdem, et nihilominus jus patronatus capellae et altarium praedictorum, et jus praesentandi rectores ad ipsam eisdem capitaneis et confratribus pro tempore existentibus, assignata, tamen prius sufficienti dote pro tribus, vel saltem duobus presbyteris vel rectoribus in eadem capella perpetuo Altissimo servituris, eadem auctoritate reservavimus, eisque, ut aliquam personam idoneam, quae tres partes oblationum, obventionum et offertorium denariorum, quae in eadem capella pro tempore offerent, et ad ipsam evenirent, duntaxat per eos in conservationem, utilitatem et fabricam dictae capellae convertendas recipere libere et licite posset, deputare, ipsamque ad nutum eorum revocare, et aliam de novo constituere seu instituere valerent, per easdem litteras concessimus; quarta vero parte oblationum, obventionum et offertorium denariorum praedictorum rectori parochialis ecclesiae, infra cujus limites praedicta capella fundata existerat, integre reservata, nihilominus dictae parochialis ecclesiae jure alias in omnibus semper salvo, prout in eisdem litteris plenius continetur.

Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum regis, capitaneorum, et confratrum petitio continebat, a nonnullis revocetur in dubium, an de pecuniis et aliis bonis, quae per Christi fideles specialiter pro conservatione seu fabrica, aut ornamentis ipsius capellae donari, seu legari, aut alias deputari vel ordinari, seu ad truncos deponi forsitan continget, etiam debeat praefato rectori hujusmodi quarta pars juxta dictarum litterarum tenorem reservari, ipsique capitanei et confratres timeant propterea inter eos et dictum rectorem, etiam pro tempore existentes, dissensiones et discordias posse imposterum exoriri, pro parte ipsorum regis et capitaneorum ac confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hoc salubriter providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati volumus, et apostolica auctoritate tenore praesentium decernimus, quod praefati capitanei et confratres, seu persona per eos ad hoc deputata de hujusmodi pecuniis vel aliis bonis, quae per Christi fideles, ut praefertur, pro conservatione seu fabrica duntaxat, aut ornamentis dictae capellae donata, seu legata, aut alias deputata, vel ordinata, seu ad truncos deposita fuerint, quartam partem praedicto rectori reservare, seu etiam quomodolibet ministrare minime teneantur, quem in dictis litteris voluimus non obstare, et aliis contrariis non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae

voluntatis et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae apud sanctum Petrum, V. Idus Decembris, pontificatus nostri anno nono.

T. Fabri.

Pro A. de Portuquaro
Gerlacus.

Bulla plumbea usitata.

XLV.

Bonifacius IX. pont. Rom. literis Romae die 21. m. Decembris a. 1397. datis cunctos in universitatis Pragensis studio existentes ab omni ordinariorum, etiam legatorum natorum jurisdictione eximit, tribuens universitatis rectori, dummodo minoribus sit initiatus ordinibus, accedente quatuor consiliariorum assensu, plenam et irrestrictam jus dicendi potestatem.

Bonifacius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Nonnunquam instans devotorum supplicatio nos inducit, ut ipsorum petitiones, per quas eorum quieti consulitur, et ipsorum gravaminibus occurritur, ad exauditionis gratiam admittamus. Devotis igitur dilectorum filiorum universitatis studii Pragensis, pro quibus etiam charissimus in Christo filius noster Wenceslaus, Romanorum et Bohemiae rex illustris, nobis humiliter supplicavit, petitionibus inclinati volumus,

et apostolica auctoritate tenore praesentium irrefragabiliter statuimus, et etiam ordinamus, quod de cetero nullus ex dictis universitate praesens in ipso studio pro tempore existens, coram quocumque Ordinario, etiam legato nato, aut alio iudice delegato vel subdelegato, etiam auctoritate quarumcunque litterarum, seu rescriptorum a sede praedicta sub quacunque verborum forma impetratorum, seu imposterum impetrandorum plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de huiusmodi nostris statuto et ordinatione mentionem non facientium, super quibuscunque bonis mobilibus aut immobilibus, iuribus, actionibus civilibus, criminalibus, saecularibus vel profanis, aut rebus aliis in civitate et dioecesi Pragensi tantummodo consistentibus invitus in causam trahi, seu ad iudicium evocari valeat, seu respondere, aut comparere quomodolibet teneatur; quodque omnes et singuli de ipsis universitate praesentes pro tempore in dicto studio existentes teneantur et debeant pro praemissis coram rectore universitatis dicti studii pro tempore existente juri stare, et ecclesiae, ac ipsius rectoris mandatis et decretis honestis et decentibus obedire. Nos enim rectori dictorum universitatis, qui pro tempore fuerit, etiamsi dignitatem vel personatum seu canonicatum et praebendam alicujus ecclesiae cathedralis non obtinuerit, et in minoribus duntaxat ordinibus constitutus fuerit, una cum consilio et assensu quatuor consiliariorum dictorum universitatis juxta consuetu-

dinem ejusdem studii pro tempore electorum seu eligendorum, omnes et singulas causas, tam civiles et criminales, quam mundanas et profanas, quae inter quoscunque de universitate praedictos, et quae per quemcunque seu quoscunque cives, habitatores et incolas, aut aliam vel alias personas in dicta civitate Pragensi pro tempore existentes, contra aliquem vel aliquas de dictis universitate super praemissis, seu super injuriis etiam in dictis civitate et dioecesi illatis vel inferendis, conjunctim vel divisim, etiam per viam reconventionis pro tempore movebuntur, convocatis partibus cognoscendi, audiendi, et sine debito terminandi, et etiam cum sibi videbitur, summarie, simpliciter et de plano sine strepitu et figura judicii, sola facti veritate inspecta, procedendi, de quibuscunque criminibus, delictis et excessibus per quemcunque seu quoscunque de dictis universitate, cujuscunque etiam dignitatis, facultatis, status, gradus, ordinis, conditionis vel praeeminentiae fuerit, seu fuerint, inquirendi, ipsaque crimina, delicta et excessus juxta canonicas sanctiones corrigendi et puniendi, ac carceres publicas et privatas pro hujusmodi correctione et punitione fiendis in dicta civitate Pragensi eligendi et tenendi, ac quod decreverit, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, firmiter observari faciendi, et quoscunque cives, incolas, habitatores et alias personas dictae civitatis alicui, seu aliquibus de dictis universitate, communitate vel divisim, damna, molestias, aut injurias in

personis seu rebus eorum inferre, seu irrogare praesumentes, simili censura ad satisfactionem et emendam condignam, juris ordine observato, compellendi, quoscunque etiam processus praemissorum occasione habendos, quotiens expedierit, aggravandi, et contradictores quoslibet ac rebelles censura simili, appellatione cessante, compellendi, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis; nec non quascunque excommunicationis, suspensionis, seu interdicti aut alias sententias, seu censuras propterea per eum ferendas in forma ecclesiae consueta relaxandi, ac pro modo culpa poenitentiam salutarem injungendi, et omnimodam jurisdictionem ordinariam in ipsos universitatem conjunctim et divisim exercendi, ac omnia alia et singula, quae circa praemissa fuerint, quomodolibet opportuna agendi, plenam et liberam auctoritate praedicta per praesentes concedimus potestatem, constitutionibus apostolicis et aliis in contrarium editis non obstantibus quibuscunque. Seu si aliquibus communiter vel divisim a praefata sede sit indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, seu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, et eorum personis, ordinibus, et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dictae sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscunque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam vel totaliter non

insertam ipsius rectoris jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujusque toto tenore habenda sit de verbo ad verbum in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae voluntatis, statuti, ordinationis, concessionis et constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae apud sanctum Petrum, XII. Calendas Januarias, pontificatus nostri anno nono.

Jo. de Bononia,

Gratis de mandato domini PP.

Jo. de Ferentino,

Bulla plumbea solita.

XLVI.

Wenceslaus IV. Rom. et Boh. rex, literis die 30. m. Januarii a. 1399. Pragae datis collegium a se constitutum ac nominatum ab omnibus cujuscunque nominis tributis et oneribus perpetuo liberum declarat.

Wenceslaus, Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis. Inter varias atque multipli-

ces sollicitudinum regalium curas, quibus pro subditorum quiete, ac terrarum nobis subjectarum tranquillitate mens nostra frequenter distenditur, noster circa hoc potissime animus assidua meditatione versatur, qualiter praeclarum regnum nostrum Boemiae rerum victualium ubertate fecundum, prudentum virorum ornatu resplendeat, et vicinas provincias literarum scientia et altis quidem consiliis antecellat; nihil est enim, quod honorem nostrum magis extollere, nomenque nostrum possit apud extraneos dilatare, nisi hoc, ut nostra sollicitudine interveniente, vir extraneus natalis soli relicta dulcedine ad lares nostros perveniat, et adipiscendae causa scientiae parentes et proximos post tergum relinquat. Is enim in virum alterum scientia operante convertitur, dum ab eo innata ruditas depellitur, et deinceps commisceri stolidis et idiotis aspernatur. In una quoque persona terna profecto consurgit utilitas, dum nobis et regno nostro honor, parentibus gaudium, et clerico proficienti morum initium, et scientiae pervenit incrementum. Merito itaque in dirigendis nobilis scientiae facultatibus serenissimi principis, quondam domini et genitoris nostri, dom. Caroli, Roman. imperatoris semper augusti et Boemiae regis, tempora reviviscere volumus, ut, quae per intervalla quantalibet passim quassata perierant, sub nostrae juventutis primordiis seniliter juvenescant.

Sane dudum pensatis benigne gratis, fidelibus, et studiosis obsequiis majestati nostrae per honorabi-

les magistros et scolares domus seu collegii per nos erecti, fundati, et futuris temporibus Dei auxilio ampliandi, quod a regiae majestatis nostrae nomine sumpsit vocabulum, ac collegium regis Wenceslai nuncupatur, impensis et processu temporis eo quidem studiosius impendendis, domum ipsorum praedictam, sitam in majori civitati Pragensi, in parochia sancti Galli, penes domum Henrici dicti Mali, parte ab una, et domum Makalonissae viduae, parte ab alia, cum ipsius domus area, limitibus et circumferentiis universis, prout eandem domum pro nunc actu et usu tenent et possident, ab omnibus et singulis bernis, lozungis, contributionibus, impositionibus, seu aliis quibuscumque solutionibus, quocunque nomine, seu quibusvis vocabulis censeantur, per magistrum civium, consules et juratos majoris civitatis Pragensis regio nomine, seu alias quomodo libet imponi et postulari consuetis, impositis, seu imposterum imponendis, non per errorem, aut improvide, sed animo deliberato, et de certa nostra scientia exemimus, absolvimus, libertavimus, eximimus, absolvimus virtute praesentium, auctoritate regia Boemiae, et gratiosius libertamus, decernentes et expresse volentes, ut praefata domus cum suis circumferentiis et pertinentiis supra scriptis ex nunc in antea perpetuis temporibus libera censi et esse debeat penitus et exempta.

Inhibemus igitur universis et singulis nostris et regni nostri Boemiae officialibus et signanter magistro civium, judici, consulibus et juratis majo-

ris civitatis Pragensis, qui pro nunc sunt, vel qui pro tempore fuerint, ceterisque nostris et dicti regni nostri Boemiae fidelibus tenore praesentium firmiter et districte, ne videlicet ipsi praefatos magistros et scolares seu studentes in praefata domo contra praesentis nostrae libertationis, absolutionis, exemptionis, seu dispositionis gratiam impediunt, seu impediri per quempiam quomodolibet patiantur; quin potius ipsos circa hujusmodi defendant nostro nomine, et conservent, prout gravem indignationem nostram voluerint arcius evitare. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Praegae anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo nono, die penultima Januarii, regnorum nostrorum anno, Boemiae tricesimo sexto, Romani vero vicesimo tertio.

Ad relationem Sigismundi subcamerarii
Wenceslaus, canonicus Pragensis.

XLVII.

Blasius Lupus, decanus ecclesiae Omnium SS. muneris iudicis et conservatoris universitatis Pragensis auctoritate et potestate ab Urbano VI. pont. Rom. delata (*vide n. XVII. pag. 271. sqq.*) usus, litem inter Martinum Clementis de Budweys, universitatis scholarum, et Bohunconem dictum Mostek de Usk de molendino coortam literis a notario publico Martino Galli de Tirnavia die 25. Maji a. 1400. confectis dirimit.

In nomine Domini, Amen. Sanctissimus in Christo pater et dns. dns. Urbanus, felicitis recordationis papa VI., magistris, doctoribus et scholaribus almae universitatis studii Pragensis, apostolicas conservatorias literas in forma: „In supremae dignitatis specula“ concessit gratiose, quarum literarum apostolicarum tenor per omnia sequitur, et est talis: Urbanus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis praeposito Maguntinensis et Wratislaviensis, ac OO. SS. in castro Pragensi ecclesiarum decanis salutem et apostolicam benedictionem. In supremae etc. (*sequitur jam bulla integra n. XVII. pag. 271. sqq. exstans*). Vigore quarum literarum apostolicarum nos Blasius, dictus Lupus, decanus ecclesiae Omnium Sanctorum in castro Pragensi, iudex et conservator iurium et privilegiorum dictorum dominorum magistrorum, doctorum et scholarium universitatis studii Pragensis, per easdem literas apostolicas specialiter deputatus, ad instan-

tiam et petitionem discreti viri Martini, nati Clementis de Budweys, scholaris studii universitatis antedictae, de quo pleniter sumus informati, honestum virum Bohunconem dictum Mostek de Usk, cui dictus Martinus scholaris causam et causas movere intendebat, citari mandavimus ad certum peremptorium terminum competentem, ad dicendum contra literas apostolicas conservatorii et jurisdictionem nostram, si quid dicere vellet, et praefato Martino scholari de justitia responsurus. In quo termino idem Martinus quemdam libellum contra praefatum Bohunconem in scriptis obtulit per omnia hujusmodi sub tenore:

Coram vobis, honorabili viro domino Blasio, dicto Lupus, decano ecclesiae Omnium Sanctorum in castro Pragensi, iudice, conservatore jurium, privilegiorum dominorum magistrorum, doctorum, et scholarium almae universitatis studii Pragensis, una cum aliis certis vestris in hac parte collegis, et cum illa clausula, quatenus vos vel duo, aut unus vestrum, per vos vel alium seu alios etc. a sede apostolica delegato, et specialiter deputato, procurator et nomine procuratorio discreti viri Martini, filii Clementis de Budweys, scholaris studii Pragensis contra et adversus Bohunconem, dictum Mostek, oppidanum de Usk super Luznicz Pragensis dioecesis, seu contra quamlibet aliam personam pro eo legitime intervenientem in jure, cum querela proponit et dicit: Quod licet praefatus Clemens Muzyk, pater praedicti Martini actoris, olim ante decem annos dicto

Bohunconi unum molendinum, ibidem in Usk super flumen Luznicz inter monasterium et pontem dicti oppidi Usk cum quinque rotis situatum, una cum area et domo, eidem molendino adjunctis, aliisque pertinentiis ejusdem pro centum sexagenis grossorum Pragensium argenteorum vendiderit, ac ipse Bohunco praedictum molendinum, quod tunc justo titulo ad praefatum Clementem spectabat et pertinebat, nuncque spectat et pertinet, pro dicta summa centum sexagenarum grossorum praedictorum emerit, et comparaverit, tali conditione inter ipsos hinc inde apposita, videlicet, quodsi hujusmodi summa pecuniae centum sexagenarum grossorum infra unum annum a die contractus, emtionis, et venditionis praedictae non fuit dicto Clementi persoluta, quod res sit inempta, et ipsum molendinum ad praefatum Clementem venditorem cum omnibus utilitatibus, usufructu, et obventionibus deberet devolvi; et quamvis praefatus Bohunco, pars adversa, praefatas centum sexagenas grossorum, pretium molendini, hucusque dicto Clementi non solverit, sedolvere contradixerit, et de fructibus, obventionibus, et usufructu, quolibet anno minima aestimatione viginti duas sexagenas grossorum perceperit, et usus fuerit, monitus tamen per dictum Clementem non semel, sed pluries, ut ab occupatione et detentione ipsius molendini illicitis desisteret, et illud cum fructibus, utilitatibus, et usufructu, spatio decem annorum perceptis, qui et quae se extendunt summam computando ad ducentas cum viginti sexa-

genis grossorum aextimatione leviori restitueret, ea facere contradixit, et die hodierna contradicit. Et licet praefatus Clemens bona deliberatione ac sano consilio praehabitis, sine dolo et fraude, non compulsus, nec coactus, nec deceptus, sed nec aliqua spe in subscripta donatione futurae remunerationis sibi penitus reservata donatione irrevocabili inter vivos, praescripto Martino filio suo emancipato, omnes actiones tam reales, quam personales, utiles et directas ad pias causas cesserit, dederit, ac donaverit, transferens in eundem, et transfundens omne jus, et actiones sibi adversus praescriptum Bohunconem, ad exigendum et repetendum omnia praemissa, coram quocunque iudice, ordinario vel delegato, promittens bona fide, contra hujusmodi donationem non contravenire publice vel occulte. Tamen praefatus Bohunco, pars rea, monitus per dictum Martinum cessionarium ea, ut praefertur, dare, facere et adimplere, et de praemissis satisfacere hucusque distulit, et die hodierna contradicit. Quare petit procurator is, qui supra, pronuntiari, decerni et declarari praefatum Bohunconem ad condescendum de dicto molendino et ipsius pertinentiis, et ad restituendum ducentas sexagenas grossorum praedictorum pro usufructu et utilitatibus praescriptis, spatio decem annorum perceptis et usurpatis, dicto Martino cessionario fore condemnandum, et debere condemnari ad praemissa et quodlibet praemissorum vestra diffinita sententia mediante, vestrum ad hoc officium humiliter implorando.

Petit insuper expensas in lite factas de facienda pro-
 statione salvo jure addendi, minuendi etc. ut in forma.

Ad quem libellum honestus vir Mauritius dic-
 tus Machuta de Hostywarz, procurator. et nomine
 procuratorio dicti Bohunconis, de cujus procura-
 tionis mandato constat, per acta causae praesentis,
 in mag. Petri de Sderaz, advocati consistorii
 Pragensis, similiter procuratoris, et nomine pro-
 curatorio Martini nati Clementis, studentis, de
 cujus procurationis mandato sibi constat, apud acta
 causae praesentis, quamdam litis contestationem
 in scriptis obtulit, et produxit hujusmodi sub tenore:

Salva impertinentia, ineptitudine, et mala ma-
 teria cujusdam praetensi libelli pro parte Martini
 Clementis de Budways, scholaris universitatis studii
 Pragensis, et contra Bohunconem de Usk super
 Luznicz, Pragensis dioecesis, dati et oblati, ac
 salva falsitate deductorum in eodem, salvisque juri-
 bus, et defensionibus, jurium additionibus tempore
 et loco dandis et proponendis, procurator dicti
 Bohunconis eidem praetenso libello respondet ne-
 gando narrata, prout narrantur, hoc adjiciendo,
 quod dictus Bohunco nude, pure et sine omni con-
 ditione emit a Clemente, dicto Muzik, patre dicti
 Martini molendinum, ibidem in Usk super flumen
 Luznicz, inter monasterium et pontem dicti oppidi
 Usk cum quinque rotis situatum, una cum domo
 et area, eidem domo adjunctis, aliisque pertinen-
 tiis ejusdem molendini, pro centum sexagenis gros-
 serum Pragensium, et quod dictus Bohunco de

scitu, voluntate ac mandato dicti Clementis, dictas centum sexagenas grossorum dedit, tradidit, numeravit, et assignavit nobili viro domino Wenceslao de Usk, Baroni regni Bohemiae; et quod ipse Clemens ex dictis causis recepit cirographum a dicto domino Wenceslao, super debito centum sexagenarum grossorum praedictorum, seu pecuniis, quas dari mandavit domino antedicto.

Quae omnia dictus procurator affert, se legitime probaturum, et petit admitti tempore et loco opportunis, dicens, petita fieri non debere animo litem contestandi, a quibus procuratoribus partium de calumnia vitanda, et veritate dicenda, et super omnibus capitulis in juramento calumniae contentis ad sancta Dei evangelia corporaliter per eos tacta recepimus solita juramenta; datisque postmodum per dictos procuratores partium hinc inde in causa praesenti nonnullis positionibus et articulis, et easdem, factis responsionibus ad petitionem dictorum procuratorum pro vitandis sumtibus coram certis commissariis per nos deputatis, in partibus coram notario publico ex nostra commissione speciali nonnullis pro parte dicti, Bohuncone, et per ipsum parte actrice testes ducere et probare intensionem suam non curante, productis testibus, ab ipsisque de veritate dicenda ad imaginem crucifixi receptis juramentis, ipsorumque dictis cum descriptione status, aetatis et conditionis in scriptis redactis et reportatis, ac tandem pro parte rea tantum publicatis, nullaque exceptione

subsequuta, et partibus per ipsos in termino ipsis ad producendum omnia per nos statuto, nihil producentium in causa praesenti in certo termino ad hoc statuto, de consensu, et ad petitionem dictorum procuratorum conclusimus, et in ipsa habuimus pro concluso, prout ea omnia et singula in actis acticatis causae hujusmodi coram nobis habitis et conscriptis plenius continentur.

Nos itaque Blasius dictus Lupus, decanus ecclesiae Omnium Sanctorum in castro Pragensi, iudex et conservator praedictus hujusmodi causae meritis per nos visis diligenter, et de consilio jurisperitorum discussis, nostram diffinitivam sententiam, in praesentia procuratorum ipsarum partium, videlicet magistri Petri et Machutae praedictorum citatorum, propter infra scripta et ad petitionem eorum tulimus, legimus, et promulgavimus per omnia in hunc modum, Christi nomine invocato, pro tribunali sedentes et habentes prae oculis solum Deum, per hanc nostram sententiam diffinitivam pronuntiamus, decernimus et declaramus, praefatum reum ab impetitione dicti Martini actoris, suam intentionem non probantis absolvendum fore, et absolvimus sententialiter et diffinitive, in his scriptis condemnantes nihilominus dictum Martinum, in persona magistri Petri, procuratoris sui pro eo praefato reo, et Machutae, procuratori ipsius pro eo in legitimis litis expensis, quarum nobis taxam imposterum reservamus. In quorum omnium et singulorum fidem, testimonium, atque robur,

sentem processum, sive praesens publicum instrumentum hujusmodi, nostram diffinitivam sententiam in se continentem sive continens, per Martinum, notarium publicum infra scriptum, praesentisque causae scribam, subscribi mandavimus et publicavimus, nostrique appensione sigilli jussimus communiri. Lata, lecta, et in scriptis promulgata est haec sententia diffinitiva, et acta sunt haec anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo, Indictione octava, die Martis, vicesima quinta mensis Maji, hora tertiarum, pontificatus sanctissimi in Christo patris et dni. nostri, dni. dni. Bonifacii, divina providentia papae noni anno undecimo; in domo decanatus nostri, sita in castro Pragensi, praesentibus ibidem circumspectis et discretis viris magistris: Vito de Dobrzano, Conrado de Praclis, Jacobino de Krnouia; juris peritis advocatis: Slawcone de Jarohnyewicz, Thoma de Novadomo; procuratoribus consistorii Pragensis: Martino Elyae de Glathovia, Andrea de Tassow, notariis publicis, et aliis pluribus circa praemissa testibus fide dignis.

Et ego Martinus, natus quondam Galli de Tirnavia Ollomucensis dioecesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis terminorum observationi, sententiae diffinitivae prolationi et promulgationi, ac omnibus et singulis aliis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, per dictum dominum Blasium Lupus, judicem et conservatorem,

ac coram eo fierent et agerentur, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, occupatusque circa ardua per alium fideliter scribi feci, me hic manu propria subscribens publicavi, et in hanc publicam formam redegi, signo et nomine meis solitis et consuetis, una cum appensione sigilli memorati domini iudicis, et de ipsius mandato consignavi, rogatus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Sigillum decanatus Omnium SS. pensile valde laesum.

XLVIII.

Nicolaus Puchnik, archiepiscopi Pragensis Wolframi in spiritualibus vicarius generalis, literis die 3. m. Januarii a. 1401. Pragae datis censum unius sexagena gross. clericis capellae Bethlehem adserit, eundemque juris ecclesiastici declarat.

Nicolaus Puchnik, licentiatus in decretis, Pragensis et Wissehradensis ecclesiarum canonicus, reverendissimi in Christo patris et dni. dni. Wolframi, archiepiscopi Pragensis, apostolicae sedis legati, vicarius in spiritualibus generalis, notum facimus tenore praesentium universis, quod constituti personaliter coram nobis discretus vir, dominus Duchco, presbyter de Praga, et Margaretha, soror ejusdem,

quondam Martini Turnowsky, nunc vero Jyethae, civium Pragensium, conthoralis, ac ipse Jyetha, non compulsi nec coacti, sed sponte ac libere confessi sunt et recognoverunt, debitis tractatibus praemissis, se justo titulo emtionis et venditionis honesto viro Gyndrae de Knyn, nunc vero moram trahenti in Praga, unam sexagenam grossorum census annui et perpetui pro clericis moram trahentibus in domo prope capellam sanctorum Innocentum, alias Bethleem nuncupatam, de et super molendino sito sub balneo quondam Wernheri balneatoris, quarto in ordine, quod fuit olim praescripti Martini Turnowsky, honesti viri, Nicolai, notarii quondam subcamerarii, nunc vero notarii orbore (verisim. *urburae*, Gebirgs'ertrag) in Montibus Kuthnis, domini temporalis praescripti molendini, salvis juribus ipsius, expresso consensu accedente, vendidisse pro decem sexagenis grossorum ipsis plene ac integraliter persolutis; ita tamen, quod ipsi dnus. Duchco, Margaretha et Jyetha praescripti, et ipsorum successores pro dicta sexagena census singulis septimanis temporibus perpetuo affuturis praescripto Gyndrae, quamdiu vitam duxerit in humanis, aut cui ipse mandaverit, et post mortem ipsius Gyndrae clericis in domo praescripta morantibus debent dare et assignare decem et octo panes; ita videlicet, quod quilibet panis eorundem unam Halensem valeat, et hoc sub poena excommunicationis; cui se haeredes et successores ipsorum benevole submiserunt. Est tamen specialiter expressum, quod si praescriptum mo-

lendum annihilaretur, aut destrueretur, quod ex tunc praescriptus census unius sexagenae grossorum per saepe nominatum Gyndram et clericos praescriptos, qui pro tempore fuerint, debet exquiri a possessoribus domus, quam nunc praescripti Duchco, presbyter, Margaretha et Jyetha in majori civitate Pragensi tenent et possident, quae domus Turnowskych nuncupatur, quam etiam sexagenam se super dicta domo modo praescripto confessi sunt vendidisse. Quo facto praenominatus Gyndra petebat, dictum censum praenominatae capellae ss. Innocentum, ac clericis praescriptis annectere, unire, et incorporare.

Nos vero Nicolaus Puchnik, vicarius in spiritualibus antedictus, petitioni praescripti Gyndrae, utpote rationabili, favorabiliter annuentes praedictum censum unius sexagenae saepe nominatae sanctorum Innocentum (capellae) ac clericis praedictis annexibus univimus et incorporavimus, decernentes eundem censum juris ecclesiastici et non mundani deinceps et in antea reputari. In cuius rei testimonium vicariatus sigillum praesentibus est appensum.

Datum Pragae anno Domini 1401. die 3. mensis Januarii.

Sigillum vicariatus in spiritualibus Pragensis pensile.

XLIX.

Tabula publica rogatu mag. Stephani de Colonia, canonici ecclesiae OO. SS. et praedicatoris in Bethlehem, a notariis publicis, Nicolao Andreae de Winczik et Nicolao Mathiae de Bruna die 12. m. Martii a. 1401. Pragae confecta et approbata, qua duo regis Wenceslai rescripta capellae Bethlehem foundationem, praedicatorumque redditus annuos confirmantia (*vide n. XXIX. et XXX. pag. 314. sqq.*), et literae a notario publ. Mauritio Purkrabye Petri de Gyczew de pactione a Joanne de Mulheim cum Ulrico, rectore parochiali ecclesiae ss. Philippi et Jacobi facta exaratae, tria proinde documenta ad verbum transscripta simul fidem et auctoritatem publicam obtinuerunt.

In nomine Domini, Amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo primo, Indictione nona, die 12. mensis Martii, hora nona vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et dni. nostri, dni. Bonifacii, divina providentia papae IX. anno duodecimo, in majori civitate Pragensi, in aestuario inferiori domus habitationis mei Nicolai quondam Mathiae de Bruna, notarii publici infra scripti, dictae ad s. Georgium, in nostrorum notariorum publicorum infra scriptorum et testium praesentiaque subscriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum constitutus personaliter honorabilis et scientificus vir, dominus et magister Stephanus de Colonia, sacrae theologiae baccalarius formatus artiumque magister, canonicus ecclesiae

Omnium Sanctorum in castro Pragensi, plebanus sive rector ecclesiae parochialis in Schilter Pragensis dioecesis, praedicatorque verbi Dei capellae seu basilicae in honores ss. martyrum Innocentium in dicta majori civitate prope ecclesiam parochialem ss. Philippi et Jacobi, apostolorum, sitae et erectae institutus, ubi idem dominus et magister Stephanus pro suo et dictae capellae interesse quasdam duas litteras in pergameno scriptas a serenissimo principe et dno. dno. Wenceslao, Dei gratia Romanorum et Boemiae rege semper augusto, emanatas, sigillo magno rotundo de cera alba communi pendente in pressulis pergameni sigillatis, in quo quidem sigillo hujusmodi litteris appenso quaedam imago quasi unius regis in quadam sede sub corona in veste regia sedens, in manu dextera quasi sceptrum, et sinistra quasi pomum cum cruce tenens, et ex utraque parte ejusdem imaginis figura quasi unius clypei, in clypeo a parte dextra figura quasi unius aquila(e) alis extensis quasi ad volandum dispositae, in clypeo vero a parte sinistra figura quasi unius leonis cum dupplici cauda videbantur; litterae vero circumferentiales ejusdem sigilli, ut prima facie apparebant, per omnia tales erant: Wenzsl. Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boemiae rex; item a tergo eidem sigillo magno erat unum parvum sigillum rotundum de cera rubeo (*sic*) impressum, in quo sigillo figura quasi unius aquilae alis extensis cum dupplici capite quasi ad volandum disposita, in cujus pectore

figura quasi unius leonis coronati cum dapplici cauda videbantur, sanas et integras, non vitiatas, non cancellatas, non abrasas, nec in aliqua ipsarum parte suspectas; nec non quoddam publicum instrumentum manu Mauritii dicti Purgabie quondam Petri de Gykew Pragensis dioecesis, publici auctoritate imperiali notarii, similiter in pergameno scriptum, et signo ipsius ac nomine consuetis consignatum, sanum et integrum, quorum omnium tenor de verbo ad verbum inferius describitur, exhibuit et ostendit, ac ipsas litteras cum huiusmodi instrumento publico ibidem alta voce perlegit; quas quidem litteras cum instrumento publico huiusmodi dictus dominus et mag. Stephanus, ut praemittitur, pro suo ac dictae capellae interesse transsumi, copiari, transscribi, exemplari, et in publicam formam redigi, diligenti auscultatione praemissa, petiit per nos notarios publicos infra scriptos, ne copia huiusmodi litterarum et instrumentorum originalium perdatur, annulletur, varietur, aut quovis modo immutaretur, volens quod huiusmodi publico transsumpto in omnibus et per omnia plena fides adhibeatur, sicut literis originalibus antedictis, ipsumque publicum transsumptum fidem faciat tam in iudicio, quam extra in agendis.

Tenor vero primae litterae regiae, de quibus superius fit mentio, per omnia de verbo ad verbum sequitur, et est talis: Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis, divinae retri-

butionis meritum, et temporalis prosperitatis augmentum infallibiliter consequi se credit nostra serenitas, dum ad hoc etc. (*sequitur ad verbum diploma n. XXIX. pag. 314. sqq. exstans.*)

Item tenor secundae litterae regiae, de qua etiam superius fit mentio, per omnia de verbo ad verbum sequitur, et est talis: Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus, et Boemiae rex. Notum facimus tenore praesentium universis. Inter ceteras salubres utilissimasve doctrinas et rutilantium artium varietates innumeras etc., (*sequitur ad verbum diploma n. XXX. pag. 316. sqq. exstans.*)

Item tenor publici instrumenti, de quo etiam superius fit mentio, per omnia de verbo ad verbum sequitur, et est talis: In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo trecentesimo nonagesimo primo, Indictione quarta decima, die lunae, decima mensis Aprilis, hora quasi nona, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris et domini nostri, dñi. Bonifacii, divina providentia papae IX. anno secundo, in majori civitate Pragensi, in domo decanatus ecclesiae collegiatae s. Aegidii Pragensis, in camera dictae domus, in mei notarii publici infra scripti testiumque praesentia subscriptorum constituti personaliter nobiles et honorabiles viri domini: Joannes alias Hanussius miles, dictus Mulheim de Mulheim, alias de Pardubitz ex una, et Ulricus, canonicus Boleslaviensis, et rector parochialis ss. Philippi et Jacobi, apostolorum, in

Praga ecclesiarum parte ex altera, ubi super eo, quod dictus dnus. Hanussius miles quandam capellam, dictam vulgariter Bethlehem, in quadam area sita infra fines et limites dictae ecclesiae ss. Philippi et Jacobi, apostolorum, sub vocabulo sanctorum Innocentum martyrum, pro praedicatione verbi Dei, et pro aliis divinis officiis et cultibus, cum campana, et ad ipsius sonum ibidem, praeter porrectionem sacramentorum, solemniter peragendis fundare, erigere et dotare, intendebat, cum dicto domino Ulrico plebano tractatus faciendo; demum et postremo dictus dnus. Ulricus post plurimos tractatus ibidem habitos, suo et ecclesiae suae ac successorum suorum nomine cum eodem domino Joanne, alias Hanussio Mulheim, pro praedicio quovis, quod ex erectione et fundatione dictae capellae Bethlehem sibi et eidem ecclesiae ac suis successoribus venire deberet, composuit et conclusit, quod quam primum eandem capellam idem dominus Hanussius erexerit, et in eadem praedicator institutus fuerit, quod ex tunc ab eodem tempore sibi et ecclesiae suae, ac suis successoribus, pro et nomine dicti praedicii nonaginta gross. Pragensis monetae census annui et perpetui in omnem eventum de dicta capella per ipsum praedicatorem, qui fuerit institutus, in duobus terminis consuetis, videlicet in festo s. Georgii martyris, quadraginta quinque grossi, et in festo s. Galli confessoris, iterum quadraginta quinque grossi perpetuo et annis singulis solvantur. Qua ordi-

natione sic facta idem dns. Ulricus suo et ecclesiae suae, ac successorum suorum nomine eam acceptans consensit, quod hujusmodi capella cum campana ad praedicationem verbi Dei, et ad alios cultus divinos ibidem solenniter peragendos praeter ministrationem sacramentorum erigatur, promittens suo et ecclesiae ac successorum suorum nomine, stare de hujusmodi satisfactione contentus pro dicto praedicio, et hujusmodi concordiam suo, ecclesiae, et successorum suorum nomine firmam, ratam, et inviolabilem tenere, habere, et sub poena quinquaginta sexagenarum grossorum Pragensium eidem domino Hanussio aut suis successoribus irremissibiliter solvendarum, et ad manus mei notarii publici infra scripti solemniter stipulando perpetuo irrevocabiliter observare; de quibus omnibus et singulis idem dns. Hanussius miles petit sibi fieri per me notarium publicum infra scriptum unum vel plura, publicum seu publica instrumenta. Acta sunt haec anno, indictione, die, hora, pontificatu et loco, quibus supra, praesentibus ibidem honorabili, religioso et discreto viro, dno. mag. Joanne dicto Sczekna, rectore ecclesiae parochialis in Czubba (?) professo ordinis Cisterciensis, et Nicolao dicto Sczekna de Zebnicz, mag. artium, Pragens. et Olomucens. dioec. testibus circa praemissa. Et ego Mauritius dictus Purkrabye, quondam Petri de Gykew, Pragensis dioecesis publicus auctoritate imperiali notarius, compositioni, conclusioni, ordinationi, consensui, et acceptationi praemissorum, ac

omnibus aliis et singulis supra scriptis, dum sic, prout praemittitur, fierent et agerentur, unacum invocatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, atque manu propria conscripsi, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, signo et nomine meis solitis consignavi, rogatus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Acta sunt haec anno, indictione, die, mense, hora, pontificatu et loco, quibus supra, praesentibus honestis et circumspectis viris: Joanne dicto Rulant, alias Lyssy, Joanne dicto Meysner, civibus litteratis dictae majoris civitatis Pragensis, Joanne quondam Nicolai de Gyzin, notario publico, Hieronymo Wenceslai de Praga, Joanne Friczkonis de Cornaw, clerico, et Georgio quondam Nicolai de Budyna, armigero Pragensis dioecesis praedictae, et aliis pluribus testibus fide dignis circa praemissa.

Et ego Nicolaus quondam Andreae de Winiczik, clericus Wratislaviensis dioecesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictarum litterarum regalium ac publici instrumenti exhibitioni, ostensioni, petitioni, ac omnibus aliis et singulis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum Nicolao quondam Mathiae de Brunna, et Jacobo quondam Przibislai de Thyn, notariis publicis infra scriptis, meis in hac parte collegis, ac testibus praenominatis praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, manuque propria nil addendo, minuendo, immutando,

aut variando conscripsi, et facta prius de praesenti publico transsumpto ad ipsas litteras originales ac instrumentum cum praenotatis Nicolao et Jacobo notariis, meis collegis, diligenti auscultatione, quia ea simul concordare inveni, ideo in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Et ego Nicolaus, quondam Mathiae de Brunna, Olomucensis dioecesis, publicus apostolica et imperiali auctoritate notarius, praedictarum litterarum regalium ac publici instrumenti exhibitioni, ostensioni, lectioni, petitioni et omnibus aliis et singulis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum Nicolao de Winczik et Jacobo de Tyn, notariis publicis supra et infra scriptis, meis in hac parte collegis, ac testibus praenominatis praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, sed me aliis arduis negotiis praepetito per dictum Nicolaum notarium scribi procuravi, et facta de praesenti publico transsumpto ad ipsas litteras originales ac instrumentum diligenti auscultatione, quia ea simul concordari inveni, in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

L.

Ogerius, archiepiscopi Pragensis Wolframi in spiritualibus vicarius generalis, Joanni de Hussinecz a Joanne de Mülheim praesentato curam et administrationem capellae Bethlehem literis die 14. m. Martii a. 1402. Pragae datis confert.

Ogerius, rector altaris sanctae Dorotheae in ecclesia Pragensi, et corrector cleri dioecesis Pragensis, vicarius in spiritualibus reverendissimi in Christo patris et domini domini Wolframi, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, apostolicae sedis legati, generalis. Notum facimus tenore praesentium universis, quod nos ad praesentationem et petitionem nobilis viri, domini Joannis de Mulheim in et ad capellam ss. Innocentum, dictam vulgari-ter Bethlehem, sitam in majori civitate Pragensi, per liberam resignationem honorabilis viri mag. Stephani de Colonia, ultimi et immediati ipsius capellae rectoris, in manibus nostris factam, per nos receptam et admissam, vacantem, honorabilem virum magistrum Joannem de Hussinecz, presbyterum Pragensis dioecesis, crida seu proclamatione praemissa, rectorem legitimum instituimus et plebanum, ipsumque de praedicta capella cum omnibus juri- bus et pertinentiis suis investivimus et praesentibus investimus, curam et administrationem dictae capellae eidem committimus, ipsum ad eandem in Dei nomine confirmantes. In cujus rei testimonium

praesentes litteras fieri, et sigilli vicariatus archiepiscopalis Pragensis, quo ad praesens utimur, appensione jussimus communiri.

Datum Pragae anno Domini millesimo quadringentesimo secundo, die XIV. m. Martii.

Sigillum vicariatus in spiritualibus pensile.

LI.

Facultas artium quatuor sexagenas ab universitatis rectore acceptas testatur Pragae die 26. m. Aprilis a. 1402.
(*Chirographum potissimum sigilli gratia adservatum.*)

Nos magister Henningus Boltenhaghen, magister in artibus, decanus facultatis artium in studio Pragensi, tenore praesentium recognoscimus universis, nos dictae facultatis nomine ab honorabili viro, magistro Nicolao Stoer de Swidnicz, rectore universitatis studii Pragensis praedicti, sex sexagenas grossorum Pragensium cum quatuor grossis recepisse in pecunia parata et numerata, quas pecunias praedictus magister Nicolaus, rector, nomine universitatis nobis solvit ex parte duarum tertiarum totius pecuniae universitatis, quibus pecuniis receptis praedictum dominum rectorem ac universitatem nostro et praedictae facultatis artium nomine praesentibus absolvimus et quittamus. In cujus testimonium sigillum facultatis praesentibus est appensum.

Datum Pragae anno Domini millesimo quadringentesimo secundo, die 26. mensis Aprilis, praesentibus honorabilibus viris: Erasmo Elye de Nyssa, Walthero Harrasser, magistris in artibus, ac novis et antiquis consiliariis nationum universitatis supradictae.

Sigillum facultatis artium vide in tabulis lithographicis exhibitum.

LII.

Literae, quibus notarius publicus Nicolaus Hodisla de Swidna sententiam mag. Joannis Eliae, s. theologiae professoris, controversiam inter mag. Nicolaum Czeislmeister, rectorem paroch. eccl. ss. Philippi et Jacobi, et mag. Joannem de Hussinecz, universitatis rectorem, et praedcatorem capellae dictae Bethlehem exortam dirimentis die 1. m. Aprilis a. 1403. auctoritate publica munit.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatís ejusdem millesimo quadringentesimo tertio, Indictione undecima, die prima mensis Aprilis, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri dni. Bonifacii, divina providentia papae IX. anno XIV., in majori civitate Pragensi, in commodo honorabilis viri mag. Joannis Eliae, sacrae theologiae professoris, archidiaconi Pilznensis in ecclesia Pragensi, sito in collegio

Caroli, in mei notarii publici infra scripti, et testium praesentia subscriptorum, ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum, constituti personaliter honorabiles viri: Marcus de Grecz-Reginae, mag. in artibus, procurator et nomine procuratorio magistri Nicolai Czeislmeister, rectoris ecclesiae parochialis ss. Philippi et Jacobi, apostolorum, dictae civitatis Pragensis, et ipsius ecclesiae nomine, de cujus procurationis mandato mihi notario publico infra scripto bene constat, ex una, et Joannes de Hussinecz, similiter magister in artibus, universitatis studii Pragensis rector, et praedicator capellae dictae Bethleem, sitae prope ecclesiam ss. Philippi et Jacobi, suo et dictae capellae nomine parte ex altera; ubi iidem magistri non compulsi, nec coacti, sed sponte et libere, ac voluntarie, et ex certa ipsorum scientia, propter bonum pacis et concordiae, ac volentes hinc inde parcere laboribus et expensis de et super omnibus et singulis causis, litibus et controversiis inter eos quomodolibet exortis, et praesertim ratione capellae Bethleem praedictae, quae circa dictam ecclesiam ss. Philippi et Jacobi infra fines et limites ejusdem ecclesiae est constructa et aedificata, ac praejudicio dictae ecclesiae ex ejusdem capellae constructione factae, ac aliis impedimentis et causis quibuscunque meliori modo, via, jure et forma, quibus melius et efficacius de jure fieri potest et debet. In honorabilem et scientificum virum mag. Joannem Eliae supra dictum ibidem tunc praesentem et onus hujus-

modi in se sponte et libere suscipientem tanquam in arbitrum, arbitratorem, et amicabilem compositorem, de alto et basso, et sub poena quinquaginta sexagen. gross. monetae Pragensis parti tenenti arbitrium hujusmodi per partem non tenentem solvendarum compromiserunt; dantes et concedentes dictae partes hinc inde praefato arbitro, arbitratori, et amicabili compositori plenam, liberam, et omnimodam potestatem, ac mandatum speciale de et super omnibus et singulis causis, libetibus, et controversiis supra scriptis, et aliis circa ea generaliter vel specialiter expressis ac emergentibus, incidentibus, connexis, et dependentibus ab eisdem, ipsis cognitis vel non cognitis, per modum iudicii cum receptione et examine testium, sive summarie et de plano, semel vel pluries pronuntiandi, terminandi, laudandi, summandi, diffiniendi, arbitrandi et dicendi, verbo vel in scriptis, partibus vocatis vel non vocatis, praesentibus vel absentibus, aut una parte praesente et alia absente, servata vel non servata hujusmodi compromissi forma, et ei addendo vel minuendo, stando vel sedendo, diebus feriatis vel non feriatis, juris ordine servato vel non servato, ubi, quando, prout, et quotiens ipsi arbitro visum fuerit expedire; promittentes dictae partes hinc inde mihi notario publico infra scripto, ut personae publicae legitime stipulanti vice et nomine omnium, quorum interest, vel interesse poterit, quomodolibet in futurum stare, obedire, et non contravenire de jure vel de facto,

aliqua ratione vel causa omni ipsius arbitri, arbitratoris, et amicabile compositoris laudo, arbitrio, dicto, diffinitioni, et pronuntiationi, quod vel quam inter ipsas partes fecerit super praemissis, aut aliquo praemissorum vel aliis quibuscunque causis ad praemissa quomodocunque spectantibus, seu praedictorum occasione emergentibus, incidentibus, dependentibus, et connexis, et ea, quae super praemissis dixerit, pronuntiaverit, laudaverit, diffiniverit, terminaverit seu mandaverit, firma, rata, et grata tenere, et inviolabiliter perpetuis temporibus observare; cedentes et renuntiantes dictae partes expresse hinc inde omni liti, causae, et quaestioni inter eas occasione praemissorum coram quibuscunque iudicibus vertentibus, instrumentis publicis, literis, et rescriptis impetratis, arbitrio boni viri, et recursum habendo ad arbitrium boni viri, omnibusque aliis et singulis ad praemissa spectantibus quovismodo, et quod contra ipsius arbitri pronuntiationem, praeceptum, laudum, arbitrium et diffinitionem non appellabunt, nec appellationem prosequuntur, nec restitutionem in integrum petent, nec ad arbitrium boni viri recurrent, nullam exceptionem juris vel facti opponent; renuntiantes etiam dictae partes et quaelibet earum in praemissis per pactum expressum exceptioni doli, malum factum actioni, non sic celebrati compromissi, aliter fuisse scriptum quam dictum, et e contra omni privilegio juris canonici et civilis auxilio, omnibusque exceptionibus, allegationibus, rationi-

bus, et ceteris auxiliis juris, facti, et loci, ac patriae, quibus possent dictae partes contra praemissa, vel aliquod praemissorum in praesenti instrumento contenta facere vel venire, et contra praesens instrumentum objici vel opponi, et specialiter juri dicenti, generalem renuntiationem non valere, nisi praecesserit specialis, ac omnibus aliis objectionibus, quae infirmare aut vitare possent hoc compromissum seu arbitrium in toto vel in parte, sive ex persona arbitri, sive ex personis compromittentium, aut ex rebus vel causis, de et super quibus est compromissum, aut ex quacunque alia causa seu ratione; sed omnia et singula in hujusmodi compromisso contenta dictae partes hinc inde sub poena praedicta firmiter et inviolabiliter perpetuo tenere promiserunt et observare.

Quo quidem compromisso sic facto praefatus mag. Joannes Eliae, arbiter, arbitrator, et amicus compositor supra dictus habita informatione a dictis partibus, et matura deliberatione facta super praemissis mox ibidem in praesentia partium supra scriptarum, quandam pronuntiationem manu sua scriptam fecit ac pronunciavit, et arbitratus est per omnia sub his verbis: Inprimis pronuntiamus, quod annis singulis in futurum et in perpetuum rector capellae, qui pro tempore fuerit, det plebano ecclesiae ss. Philippi et Jacobi tres sexagen. gross. divisim, videlicet mediam alteram circa Georgii, et alteram mediam circa Galli, in proximo sancti Georgii incipiendo. Item quae partium voluerit,

acquirat sibi confirmationem ab ordinario, vel a papa. Item de legatis et testamentis, quae legantur pro capella praedicta per parochianos praedictae ecclesiae ss. Philippi et Jacobi ad quemcunque usum, sive rectori capellae, sive pro ornamentis aut scholaribus, quod rector parochialis ecclesiae praedictae medietatem illorum habeat. Si vero aliquis ex parochialibus in vita aliquid donaverit, de illis plebanus nihil debet habere. Item de offertorio et oblationibus ad sacculum plebano nullum jus competit in illis. Item de donatis vel legatis ab extraneis, qui non sunt de illa parochia, plebanus penitus nihil habebit. Item officia sic debent ordinari et deinceps celebrari, quod una missa poterit decantari ante sermonem, qui fit de mane omni die; sed post sermonem non debent cantari, sed legi submisse. In solemnitatibus vero capellae, ut puta: diebus patronorum capellae, ut Innocentium, Mathiae et Matthaei, apostolorum, quatuor doctorum ecclesiae, et in dedicatione ejusdem capellae, et praesente funere, et in die translationis sancti Wenceslai, et missas defunctorum in praesentia funeris, aut in exequiis, missae etiam post sermonem poterint decantari. Item, quod liberum sit cuilibet, eligere sibi sepulturam in dicta capella, sive sint parochiani, sive extranei. Item rector capellae, qui pro tempore fuerit, poterit redimere census illos trium sexagen. gross. assignando alibi aequae bonos in distantia trium milliarium a Praga. Item retenta solvantur in terminis

infra scriptis; primo, duae sexagen. gross. solvantur circa festum s. Spiritus, duae circa assumptionem beatae Virginis, infra octavas, et residuum circa Galli una cum censu.

Qua quidem pronuntiatione sic facta dns. arbiter dictas partes interrogavit, an pronuntiationi suae stare vellent et eidem obedire? Qui quidem mgri. Marcus procurator et nomine procuratorio, quo supra, ac ecclesiae praefatae, et Joannes de Hussinecz, rector capellae praenominatae suo et ejus capellae ac successorum suorum, rectorum et praedicatorum ipsius capellae nominibus dictam pronuntiationem approbaverunt, et ratam et gratam habuerunt, petentes ipsis hinc inde super omnibus et singulis supra scriptis fieri et confici unum vel plura, si opus fuerit, publicum seu publica instrumenta. Acta sunt haec anno, Indictione, die, mense, hora, pontificatu et loco, quibus supra; praesentibus honorabilibus et discretis viris: dno. Jacobo de Zihobecz, decretorum doctore, Stanislao de Znoyma, sacrae theologiae baccalario formato, et mgri. in artibus, Gregorio de Praga, et Martino Canssonis de Praga, baccalar. in artibus univ. studii Pragens., testibus ad praemissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Nicolaus Bodislai de Swidna, Pragens. dioec. publicus auctoritate imperiali notarius praedictis compromissioni, arbitri electioni, poenae adjectioni, promissioni, pronuntiationi, ratificationi, approbationi, petitioni, omnibusque aliis et singu-

lis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, manu propria conscribens in hanc formam publicam redeggi, signoque et nomine meis solitis consignavi, requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

LIII.

Literae, quibus auctore mag. Joanne Huss de Hussinecz proprio et nationis Bohemicae nomine, Michael Nicolai de Prachaticz, notarius publ. donationi capellae Corporis Christi, jure patronatus excepto, universitatis sodalibus de natione Bohemorum a foederis fraternal Corporis Christi antistitibus hujus nomine factae die 28. m. Junii a. 1403. vim tribuit juris.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo tertio, Indictione undecima, die Jovis, vicesima octava mensis Junii, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Bonifacii, divina providentia papae VIII. anno quartodecimo, in domo nationis Boëmorum, sita in parochia ecclesiae parochialis s. Galli confessoris majoris civitatis Pragensis, in mei Michaelis, notarii publici infra scripti, testiumque praesentia subscriptorum, ad hoc specialiter vocatorum constituti personaliter famosi viri: Zacharias de Swynarz, Scziech de Lopucz, et Petrus dictus Quass de

Wssenor, armigeri Pragensis dioeceseos, capitanei fratres, seu fratreae societatis, et fundatores capellae corporis Christi, sitae in nova civitate Pragensi, per alios socios fratreae societatis dictae capellae pro anno praesenti praedicto ad regendum et gubernandum dictam capellam, de ipsaque disponendum, et ordinandum cum ipsa, ac ministros praesentandum ad eandem, ut dicebant, electi et deputati, sani mente et corpore per omnia, et compotes rationis existentes, non compulsi nec coacti, nec aliquo seducti errore aut fraude circumventi, sed matura deliberatione praehabita, sponte, libere et voluntarie, pure et simpliciter, donatione irrevocabili inter vivos, nulla spe lucri aut commodi temporalis ipsis in subscripta donatione reservatis, meliori modo, via, jure et forma, quibus melioribus de jure fieri potuit et debuit, suo et dictae fratreae societatis nominibus dederunt et donarunt pura et gratuita donatione dictam capellam Corporis Christi, in omnibus juribus, censibus, redditibus et proventibus ac pertinentiis ipsius universis, et pecuniis promptis ipsi capellae debitis et datis, jure patronatus seu praesentandi ad eandem sibi et aliis sociis fratream societatem ipsius capellae gerentibus et facientibus, specialiter reservato et excepto, honorabilibus et scientificis viris, dominis magistris, doctoribus, baccalariis et studentibus universitatis studii Pragensis de natione Boëmorum duntaxat existentibus, praesentibus et futuris, ad tenendum, regendum

et gubernandum, magistros, presbyteros, et officiales eidem necessarios instituendum in eadem, et destituendum, ipsaque uti fruendum, census, redditus, fructus ad eandem pertinentes, qui nunc sunt, vel auctore domino augebuntur, in futurum tollendum, percipiendum et levandum, et in usus suos committendum, ipsisque magistris, doctoribus, baccalariis et studentibus dictae nationis Boëmorum praesentibus et futuris eandem capellam corporis Christi cum censibus, redditibus et fructibus, ac emolumentis suis, suo et dictae fratreae societatis ipsorum nominibus ibidem simpliciter et expresse resignarunt, ipsisque condescenderunt, de eadem cedentes et renuntiantes dicti Zacharias Sczech et Petrus Qwass suo et societatis fratreae ipsorum praedictorum nominibus, praefatis magistris, doctoribus, baccalariis et studentibus nationis Boëmorum, atque in ipsos transferentes et transfundentes totum suum jus, jure patronatus, ut praefertur, excepto, quod ipsis et dictae fratreae societati, quod ad eandem capellam competebat, seu habebant et habere poterant quoquo modo, constituentes etiam et ponentes eosdem magistros, doctores, baccalarios et studentes in locum suum, quod deinceps et in antea suo proprio nomine, vel cum adjutorio ipsorum donantium, si id habere voluerint, et ipsis placuerit, possunt contra et adversus quoscumque praescriptae donationis et cessionis contradictores, et ipsos in jure possessionis dictae capellae jurium et pertinentiarum ipsius impediendes, actionibus

utilibus seu directis, coram quibuscumque judici-
bus spiritualibus vel secularibus, delegatis, subde-
legatis, ordinariis, extraordinariis, datis vel dan-
dis, agere et experiri, consequi et se tueri, ac om-
nia et singula jure cessionis et donationis hujusmodi
facere, quemadmodum et quae ipsi donantes et fra-
trea societas, cedentes et translatores facere possent,
promittentes solemnī stipulatione ad manus mei, no-
tarii publici infra scripti, praedictam cessionem et
donationem, ac omnia alia et singula supra scripta
non immutare nec revocare, sed ea omnia rata, grata
et firma habere et tenere, nec contravenire aut
contrafacere in vita vel in morte per se vel alium
seu alios aliqua ratione, ingenio sive modo, sed
omnia praedicta cessa et donata ipsis tueri, et
defensare, ac inviolabiliter perpetuo observare; su-
per quibus omnibus et singulis honorabilis vir,
magister Johannes Huss de Hussinecz suo et dictae
nationis Boëmorum nominibus petunt sibi per me
notarium publicum infra scriptum fieri et confici
unum vel plura publicum seu publica instrumen-
tum seu instrumenta. Acta sunt haec anno, Indic-
tione, die, mense, hora, pontificatu et loco, qui-
bus supra, praesentibus discretis viris: Mathia,
presbytero capellano capellae dictae Betleem, sitae
in majori civitate Pragensi praedicta, Laurentio de
Wollenow, alias de Lochkow, Andrea de Suchomast,
armigeris Pragensis dioecesis, Stephano dicto ad
flaveam rotam, cive dictae civitatis Pragensis,
Egidio Mathiae de Praga, baccalario artium stu-

dii Pragensis, et multis aliis testibus fide dignis circa praemissa.

Et ego Michael natus, quondam Nicolai de Prachatitz, Pragensis dioecesis publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis donationi, cessioni juris, translationi, promissioni, petitioni, omnibusque et singulis aliis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus praesens interfui, et sic fieri vidi et audivi, manu propria conscripsi, publicavi, et in hanc formam publicam redegi, signo et nomine meis consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

LIV.

Litterae, quibus notarius publ. Joannes Joannis de Chrzyenow die 28. m. Octobris a. 1403. fidem facit, mag. Joannem de Pustmyer, et Carolum, rectores capellae corporis Christi, quartam oblationum partem literis Bonifacii IX. apostolicis rectori parochiali reservatam (*vide n. XXXVIII. pag. 342. sqq.*) plebano s. Wenceslai Jehlino pie obtulisse, eundem vero illam acceptare recusavisse.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo tertio, Indictione undecima, die vicesima octava mensis Octobris, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in

Christo patris et domini nostri, domini Bonifacii, divina providentia papae noni, anno decimo quarto, in nova civitate Pragensi, in monasterio Zderaziensi, in commodo habitationis honorabilis viri, domini Jehlini, rectoris ecclesiae parochialis sancti Wenceslai sitae prope dictum monasterium Zderaziense, in mei, notarii publici infra scripti, et testium praesentia subscriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum, constituti personaliter honorabiles viri, Johannes de Pustmyer, artium liberalium mag. almae universitatis studii Pragensis, et Carolus, plebanus ecclesiae in Markovitz, capellani seu rectores capellae Corporis Christi, sitae in circulo dictae novae civitatis Pragensis, et in plebe seu parochia ecclesiae parochialis sancti Wenceslai praedictae, quintam seu quartam partem offertorii annuatim in dicta capella per Christi fideles oblati juxta tenorem et continentiam literarum apostolicarum exemptionis dictae capellae a jurisdictione ecclesiae s. Wenceslai praenotatae praefato domino Jehlino, plebano ibidem praesenti, nomine suo et dictae capellae, tanquam filii obediente cum effectu exhibuerunt et obtulerunt; qui dominus Jehelinus plebanus, qua de causa nescitur, eandem quartam sibi per ipsos dnos. magistrum et Carolum oblatam recipere et acceptare noluit et recusavit, super quibus omnibus dicti domini, magister Joannes et Carolus suo et dictae capellae nomine protestati solemniter et expresse, quomodo parati sunt et fuerant omni tempore hujusmodi quar-

tam juxta literas apostolicas dare et persolvere, et petierunt, ipsis super hoc fieri et confici unum vel plura publica instrumenta per me notarium publicum infra scriptum. Acta sunt haec anno, Indictione, die, mense, hora, pontificatu, et loco, quibus supra, praesentibus discretis et honestis viris, Francisco dicto Czech de Praga, Martino Cunssonis de Praga, baccalariis in artibus, et Andrea Mathiae de Slana, et aliis pluribus testibus circa praemissa fide dignis.

Et ego Johannes, quondam Johannis de Chrzyenow alias de Tyn Horssowiens. Pragens. dioecesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis oblationi, ac omnibus aliis et singulis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, manu propria conscripsi, et in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi, vocatus, rogatus, et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

LV.

Innocentius VII. pont. Rom. (elect. die 17. m. Octobris a. 1404., def. die 6. m. Nov. a. 1406.) literis Romae die 13. m. Januarii a. 1405. datis universitatis Pragenae rectori potestatem defert, archiepiscopi Prag. sede vacante, seu divisionibus, controversiis, litibus vel intrusionibus circa sedem eandem exortis, ipsius in rebus universitatis tuendi vices.

InnoCentius episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. In apostolicae dignitatis specula, licet immeriti, disponente Domino constituti, personis literarum studiis intendentibus, per quae divini nominis ac fidei catholicae cultus pro tenditur, justitia colitur, tam publica quam privata res geritur utiliter, omnisque prosperitas humanae conditionis augetur, libenter favores gratiosos impendimus, et opportuna commoditatis auxilia liberaliter impertimur. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum, universorum doctorum et magistrorum, ac universitatis studii Pragensis nobis nuper exhibita continebat, quod licet illi, qui processu temporis in ea facultate, in qua studuerunt, sufficientes reperti fuerint, quique docendi licentiam, sive ut alios erudire valeant, et magisterii honorem, seu titulum sibi petierint impertiri per magistros illius facultatis, in qua examinandi sunt, archiepiscopo Pragensi pro tempore existenti consueverint praesentari, ipseque archiepiscopus magistris in facultate et universitate hujusmodi actu regentibus ad

hoc convocatis, doctorandos, et magistrandos hujusmodi in his, quae ad hoc requiruntur, per se, vel alium juxta modum et consuetudinem, qui in aliis generalibus studiis in similibus observantur, diligenter examinare, ac eis, si ad hoc sufficientes et idonei reperti fuerint, ut praefertur, hujusmodi licentiam tribuere, et honorem seu titulum conferre magistralem auctoritate apostolica consueverit. Quia tamen archiepiscopalem sedem Pragensem saepe vacare, et propterea nonnunquam divisiones, controversias, intrusiones, seu alia impedimenta gravia temporum et hominum causante malitia prorsus absque culpa membrorum dictae universitatis, imo in eorum et ipsius universitatis non modicum praedictum et gravamen, in eadem sede suboriri contingit, et hujusmodi intrusionibus, controversiis et impedimentis durantibus licentia hujusmodi tribui, et alia, quae circa praemissa officio ipsius archiepiscopi pro tempore incumbunt, debite nequeunt expediri; pro parte doctorum, magistrorum et universitatis praedictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut, ne propterea universitas hujusmodi, et tam laudabile studium, quod ibidem vigere dinoscitur, suis dispersis studentibus atque membris, quod absit, passim deficiant, in se ipsis super his providere de opportuno remedio de benignitate apostolica dignaremur.

Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati volumus, et praesenti constitutione irrefragabili apostolica auctoritate statuimus, ac etiam ordinamus,

ut quodcumque et quotienscumque praedictam archiepiscopalem sedem vacare, aut divisiones, controversias, sive lites in eadem sede, seu intrusiones ad eandem, ut praefertur, quomodolibet fieri seu oriri, aut alia legitima impedimenta supervenire contigerit, ut praefertur, rector praedictae universitatis, tunc existens, vices praedicti archiepiscopi in praemissis omnibus et per omnia, supplere, gerere et exercere possit et debeat, cum potestate conferendi licentiam et honorem, seu titulum magistralem his, qui processu temporis scientiae margaritam in illa facultate, in qua studuerunt, assequuti, et bene meriti, ac sufficientes et idonei reperti fuerint, ut praefertur, eis concedendi doctoratus insignia, nec non licentiam docendi, sive ut alios valeant erudire; quodque idem rector juxta morem et consuetudinem laudabiles, qui in aliis studiis generalibus in similibus observantur, omnia alia, nihil de contingentibus omitendo circa praemissa, quomodolibet opportuna eadem auctoritate dispo- nere et ordinare libere et licite possit, quae dic- tus archiepiscopus, si vacatio, divisiones, contro- versiae, lites, intrusiones et impedimenta hujusmodi non occurrerent, per se vel alium auctoritate prae- dicta, seu de jure vel consuetudine facere pos- set aut deberet.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc pa- ginam nostrae constitutionis et ordinationis infrin- gere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis au- tem hoc attentare praesumserit, indignationem om-

nipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli, apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae apud sanctum Petrum Idibus Januarii, pontificatus nostri anno primo.

M. de Novaria.

Pro S. de Novaria

Jo. de Tremosnicz.

Jo. Stalberg.

LVI.

Wenceslaus IV. Rom. ac Boh. rex, literis die 8. m. Octobris a. 1406. Mendici datis magistris et studentibus nationis bohemicae coëtionem annui et perpetui census centum et decem sexagenarum, quo beneficia in capella Corporis Christi constituentur, ratam facit, patronatus jure circa praesentandos magistros sibi successoribusque suis reservato.

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boëmiae rex. Ad perpetuam rei memoriam. Etsi cunctorum nostrorum subditorum fidelium commodo et saluti ex innata nobis benignitatis gratia dignamur intendere, ad illorum nihilominus, qui in peculiaris regni nostri limitibus sunt comprehensi, quibusve mediantibus divinus cultus augmentum recipit, in quorum etiam incremento votivo plurimum jocundamur, profectus augendos uberius, solidaque cura nos sollicitat, et haereditaria successio, qua ipsis disponente Domino praesidemus, quodam debito nos invitat. Sane nostram

accedentes praesentiam honorabiles magistri et studentes nationis Boëmicae almae universitatis studii Pragensis, devoti nostri dilecti, nobis humiliter supplicarunt, quatenus ad hoc, ut pro certis beneficiis ecclesiasticis pro ipsis in capella Corporis Christi in nova civitate Pragensi sita erigendis, et de novo instaurandis centum et decem sexagenae annui et perpetui census grossorum Pragensium in regno nostro Boëmiae emi et comparari possint et valeant, consensum et assensum nostrum regium adhibere, ipsumque centum et decem sexagenarum censum annum et perpetuum, postquam pro ipsis magistris et studentibus nationis praefatae in regno nostro Boëmiae, in bonis tamen liberis et non feudilibus, comparatus fuerit, ipsis et dictae capellae Corporis Christi incorporare, applicare, inviscerare, annectere, appropriare et unire gratiosius dignemur. Nos vero ad omnipotentis Dei, ac etiam intemeratae genitricis ejus, virginis Mariae gloriam et honorem, nec non in augmentum divini cultus, ac etiam ob singularis amoris affectum, quo praefatos magistros et studentes nationis Boëmicae prosequimur, et nostris temporibus in suis prae ceteris affectamus tam spiritualibus, quam temporalibus votiva suscipere incrementa, non per errorem aut improvide, sed animo deliberato, sanoque nobilium et baronum nostrorum accedente consilio, ad emtionem et corporationem praedictarum centum et decem sexagenarum grossorum Pragensium annui et perpetui census pro beneficiis ecclesia-

sticis pro praefatis magistris et studentibus nationis Boëmicae in capella Corporis Christi, ut praefertur, erigendi, et eorum beneficiorum usibus in regno nostro Boëmiae, in bonis tamen liberis et non feudalibus, consensum et assensum nostrum regium adhibuimus, et eundem centum et decem sexagenarum annuum et perpetuum censum grossorum Pragensium, postquam in effectum pervernerit, praefatis magistris et studentibus nationis Boemicae, ac etiam praedictae capellae incorporavimus, applicavimus, invisceravimus, annexuimus, approbavimus et univimus, incorporamus, approbamus, invisceramus, annectimus, et virtute praesentium regia auctoritate Boëmiae de certa nostra scientia ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc appropriamus gratiosius, et unimus, per ipsos magistros et studentes nationis Boëmicae in praefata capella beneficiatis seu beneficiandis habendum, tenendum, et perpetuis temporibus libertate ecclesiastica pacifice possidendum, impedimentis non obstantibus quibuscunque; eo tamen signanter proviso, quod jus patronatus seu praesentandi magistros et studentes saepe dictae nationis Boëmicae ad supra dicta beneficia in praefata capella Corporis Christi, simul vel successive, dum et quoties se necessitas ingesserit, ad nos, haeredes, et successores nostros, inclytae domus nostrae Boëmiae reges debeat perpetuis temporibus pertinere. Ad quorum etiam beneficiorum in praefata capella erigendorum ex nunc, seu processu temporis pluraliter vel singulariter

vocatorum, praefati magistri et studentes nationis Boëmicae, ut praefertur, majestati nostrae personas habiles et idoneas ex eis praesentare debebunt, quas etiam de jure patronatus et praesentationis nostrae ad praefata beneficia venerabili archiepiscopo Pragensi, apostolicae sedis legato, principi, seu ipsius in spiritualibus vicariis generalibus, qui nunc sunt, seu pro tempore fuerint, devotis nostris dilectis praesentare debebimus toties, quoties opportunum fuerit, per ipsos ad hujusmodi beneficia instituendas, et prout ad ipsorum spectat officium, nostro nomine confirmandas; committentes etiam et serius mandantes nobilibus, vrzednikonibus, et beneficiariis tabularum terrae, et protonotariorum ac vice-notariorum, qui nunc sunt, seu pro tempore fuerint, fidelibus nostris dilectis firmiter et districte, quatenus ipsi magistris et studentibus nationis Bohemicae et capellae praefatis, praedictas centum et decem sexagenas grossorum Pragensium annui et perpetui census, postquam pro beneficiis ecclesiasticis pro ipsis in praefata capella, ut praefertur, de novo erigendi et instaurandi, simul aut successive, in toto vel in parte, in regno nostro Boëmiae, in bonis tamen liberis et non feudalibus comparatae fuerint, tabulis terrae inscribant et assignent toties, quoties opportunum fuerit, et desuper ipsorum nomine fuerint requisiti, prout indignationem nostram gravissimam voluerint arcius evitare. Praesentium sub regiae nostrae majestatis sigillo testimonio litterarum.

Datum Mendici anno Domini millesimo quadringentesimo sexto, die octava Octobris, regnorum nostrorum anno Boëmiæ quadragesimo quarto, Romanorum vero tricesimo primo.

Ad mandatum domini regis
Joannes de Bamberg.

Sigillum regis Wenceslai majus, pensile.

LVII.

Mag. Mathias de Knyn in vincula conjectus, ab archiepiscopo Sbincone pro tribunali sedente citatus, et ad abjurandam haeresin de ss. eucharistiae sacramento invito animo compulsus, rem totam literis publicis die 14. m. Maji a. 1408. consignari, et a tribus notariis fide et auctoritate muniri curat.

In nomine Domini Amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo octavo, Indictione prima, die lunae, quae erat quartadecima mensis Maji, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini, domini Gregorii, divina providentia papae duodecimi anno secundo, in sala seu palatio superiori curiae et domus archiepiscopi Pragensis, sitae in minori civitate Pragensi, in nostrorum notariorum publicorum, et testium infra scriptorum praesentia, constitutus personaliter reverendus in Christo pater et dominus Sbinco, archiepiscopus Pragensis, una cum capitulo eccle-

siae Pragensis, et multis magistris et doctoribus ad hoc per dictum dominum archiepiscopum specialiter vocatis, ac magna populi communis multitudine ibidem praesente et astante, ubi sedente dicto domino archiepiscopo pro tribunali, in figura iudicii, honorabilis vir, Mathias de Knyn, dictus Pater, mag. in artibus liberalibus universitatis studii Pragensis, per dictum dominum archiepiscopum detentus et captivatus, per eundem ad iudicium est productus, et dum super purgatione canonica, et abjuracione haeresis de sacramento altaris cogere- tur per praefatum dominum archiepiscopum et compelleretur, ipse magister Mathias petivit sibi fieri interpretationem hujus dictionis: abjurare; asserens, quod non teneretur ad purgationem canonicam, eo, quod nulla contra eum juris infamia sit probata nec deducta; similiter nec ad abjurandum haeresim teneretur de jure, cum in nullo errore, nec in aliqua haeresi sit repertus, et abjurare haeresim, sit, prius tentae haeresi renunciare, ad quod faciendum dictus magister Mathias minime obligaretur, ut assererat. Ad quod dominus Joannes Kbel, generalis vicarius in spiritualibus dicti domini archiepiscopi respondit, et dixit: Magister Mathia, abjurare cogere haeresim, quam nunquam tenuisti; dum autem sic fieret disceptatio inter partes et tumultus magnus, dns. archiepiscopus dixit ad praefatum mag. Mathiam una cum suo vicario: Magister, faciatis finem, dimissis verbis et contentionibus; aut faciatis juramenta et abjuracionem, aut maneat

hic in curia nostra. Ipse autem magister metu carceris, et aliarum poenarum et flagitiorum, quae sibi cominabantur per vicarios domini archiepiscopi praedicti et suos familiares, qui metus etiam potest cadere in constantem virum, sic adhuc existens detentus et captivatus purgationem canonicam cum quatuor testibus fecit, et abjuramentum personaliter tactis sacrosanctis evangeliiis praestitit, protestans publice, et invocans officia notariorum publicorum ibidem praesentium de violentiis, captivationibus, et ceteris injuriis sibi per dominum archiepiscopum praedictum sic illatis, omnia illa ad animum revocando, ac arram domino Dominico, ecclesiae sancti Apollinaris canonico, curiae dicti archiepiscopi et cancellariae notario exhibendo super praemissis conscribendis. Ipse autem archiepiscopus prohibuit eidem, ne arram recipiat, nec idem notarius aliqua instrumenta super protestatis ipsius magistri Mathiae faciat, dicens, quod in ista causa nullus debet advocare, nec notarius aliquis haberi; et cominando dixit: Signetur notarius, et etiam procurator ipsius magistri praenominati, et citetur. De quibus omnibus magister Mathias saepe dictus petivit sibi per nos notarios publicos infra scriptos unum vel plura confici publica instrumenta. Acta sunt haec anno, die, mense, hora, pontificatu, et loco, quibus supra, praesentibus honorabilibus et discretis viris, Clemente de Mnichow, plebano in Wrannie, pro tunc rectore almae universitatis studii Pragensis, Jacobo de Sicca, plebano in Hodietitz,

Nicolao de Miliczin, et Procopio de Plzna, magistris artium liberalium dictae universitatis studii Pragensis, et nobili viro Sdislao de Zwierzeticz, et Nicolao de Stoiczin, baccalariis in artibus liberalibus, et aliis quampluribus testibus fide dignis.

Et ego Joannes, natus quondam Conradi de Jessenicz, Pragensis dioecesis publicus auctoritate apostolica notarius, praedictis de captivitate, ad iudicium productioni, compulsioni, petitioni, disceptationi, carcerum et poenarum ac metus incussioni, purgationi, protestationi, ad animum injuriarum revocationi, omnibusque aliis et singulis supra scriptis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus, et Michaele de Prachaticz, et Gallo de Volina, notariis publicis, collegis meis infra scriptis, praesens interfui, eaque omnia sic fieri vidi et audivi, et arduis occupatus per alium scribi procuravi, me hic manu propria subscribens, publicavi, et in hanc formam publicam praescripta redegei, signo et nomine meis consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Et ego Michael, natus quondam Nicolai de Prachaticz, Pragensis dioecesis publicus auctoritate imperiali, et dominorum magistrorum, doctorum, et scolarium universitatis studii Pragensis juratus notarius, praescriptis de captivitate, ad iudicium productioni, compulsioni, petitioni, disceptationi, poenarum, carceris, minarum incussioni, omnibusque aliis et singulis supra scriptis, dum sic, ut praemit-

titur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus, et Joanne de Jessenicz supra scripto, et Gallo de Wolina infra scripto, notariis publicis et collegis meis, praesens interfui, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, et per alium scribi feci, meque hic manu propria subscribens publicavi, et in hanc publicam formam redegi, signo et nomine meis consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

Et ego Gallus, natus quondam Crucis de Wolina, Pragensis dioecesis publicus auctoritate imperiali notarius, supra scriptis omnibus et singulis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, unacum praenominatis testibus, et Joanne et Michaelae, notariis publicis et collegis meis supra scriptis, praesens interfui, eaque omnia et singula, dum, ut praemittitur, fierent et agerentur, sic fieri vidi et audivi, et occupatus aliis negotiis per alium scribi feci, et me hic manu propria subscribens publicavi, et in hanc formam publicam redegi, signo et nomine meis consuetis consignavi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

LVIII.

Gregorius XII. pont. Rom. (elect. die 2. m. Decembris a. 1406. pontificatu motus a concilio Pisano die 5. m. Junii a. 1409.) literis die 15. m. Maji a. 1408. Lucae datis Sbinconem, archiepiscopum Pragenum fundationem et dotationem capellae Bethlehem auctoritate apostolica confirmare jubet.

Gregorius episcopus, servus servorum Dei. Venerabili fratri, archiepiscopo Pragensi, salutem et apostolicam benedictionem. Humilibus et honestis supplicum votis, in his praesertim, quae divini cultus augmentum, ac fidei catholicae propagationem conspiciunt, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Crucis Institoris, civis Pragensis, petitio continebat, quod olim ipse et quondam Joannes de Mulheim, miles, provide considerantes, quod licet in civitate Pragensi multa loca ecclesiastica existerent pro usu divini cultus ordinata, illa tamen per plurimos alios actus sacros adeo occuparentur, quod nullus locorum eorundem privilegiatus ad praedicationis verbi Dei ministerium ibidem specialiter esset deputatus, sed praedicantes in vulgari Bohemico, quod ibidem usuale sive naturale existit, plerumque per domos et latebras cogarentur divagari, et ut Christi fideles ac habitatores et incolae dictae civitatis ad certum et determinatum locum in eadem civitate

consistentem ad audiendum verbum Dei hujusmodi, sive sermones publicos in festivitibus et diebus consuetis convenire possent, praefatus civis quandam aream sive certum locum ad hoc congruum et honestum prope parochialem ecclesiam sanctorum Philippi et Jacobi, apostolorum, Pragens. et infra ejus parochiam consistentem, quem idem civis legitime acquisivit, et quem Bethleem nuncupari censuit, pro usu praedicationis verbi Dei hujusmodi pia largitione donavit, ipsique, civis et miles, ibidem quandam capellam in honorem et sub vocabulo Sanctorum Innocentum pro dicti cultus augmento canonice fundari fecerunt, ac de bonis sibi a Deo collatis pro duobus rectoribus ipsius capellae, et praedicatoribus in dicto vulgari, jure patronatus ejusdem capellae, et praesentandi rectores ad eandem sibi suisque haeredibus imperpetuum reservato, competenter dotaverunt, et circa haec nonnulla rationabilia et honesta ordinationes et statuta perpetuis futuris temporibus observanda, ac id etiam bonae memoriae Joannis archiepiscopi Pragens. ac rectoris dictae parochialis ecclesiae, qui tunc erat, accedente consensu fecerunt, prout in authenticis literis inde confectis, archiepiscopi et militis praedictorum sigillis munitis dicitur plenius contineri. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ipsi fideles illarum partium ad praedictam capellam magnum gerant devotionis affectum, frequensque concursus ipsorum fidelium habeatur ad eandem, pro parte civis praedicti nobis fuit humiliter sup-

plicatum, ut pro ampliori devotione ipsorum fidelium, et ut cultus ipse augeatur et vigeat ferventius in capella memorata, foundationi et dotationi praedictis robur apostolicae confirmationis adjicere de benignitate apostolica dignemur.

Nos igitur, qui de praemissis certam notitiam non habemus, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae, de qua in his et aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, foundationem et dotationem praedictas, et quaecunque inde secuta apostolica auctoritate confirmare procures, supplendo omnes defectus, si qui forsán intervenerint in eisdem; et nihilominus, si hujusmodi confirmationem per te fieri contingat, ut praefertur, rectoribus ipsius capellae et clericis perpetuis beneficiatis, in eadem praesentibus et posteris, ut in praedicta capella missas et alia divina officia diurna pariter et nocturna, etiam ad notam ac solenniter et publice celebrare, absque tamen praejudicio et salvo jure ipsius parochialis ecclesiae, libere et licite valeant, eadem auctoritate licentiam largiaris, fundatione praedicta et aliis contrariis non obstantibus quibuscunque. Datum Lucae, Idib. Maji, pontificatus nostri anno secundo.

R^{ta} gratis.

Jo. Asung.

Sigillum plumbeum Pont. Rom. solenne.

LIX.

Tabula publica, qua Henricus Joannis Penik de Lobenstein, notarius publicus, iudicio de libris mag. Joannis de Wiklef a Fr. Thoma de Utino, monasterii praedicatorum Bononiae priore, et s. theologiae professore, e magistrorum et doctorum Bononiensium, Parisiensium et Oxoniensium sententia pronunciato die 25. m. Novembris a. 1410. tribuit fidem.

In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo decimo, Indictione tertia, die vero Mercurii, quae erat 25. mensis Novembris, hora tertiarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, dni. Joannis, divina providentia papae vicesimi tertii anno primo, in civitate Bononiensi, in ecclesia seu monasterio sancti Dominici fratrum praedicatorum, in ambitu superiori conventus, in mei, notarii publici infra scripti, testiumque subscriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum praesentia, personaliter constitutus honorabilis et scientificus vir Joannes de Jessenicz, artium liberalium magister, baccalarius in decretis, et collegiatus collegii regis Wenceslai in civitate Pragensi, advocans ad se ibidem venerabilem virum, fratrem Thomam de Utino, priorem conventus dicti monasterii, sacrae theologiae professorem, ipsumque cum diligentia studiosa requisivit et petivit, quatenus Dei et veritatis ipsius intuitu, et ad confutandum malitias perversorum vellet dicere et declarare: quomodo et qualiter dni.

magistri et doctores Bononien. Parisien. et Oxonien. studiorum se habuissent, et quae finaliter conclusissent de et pro libris olim bonae memoriae mag. Joannis Wykleff, sacrae theologiae professoris almae universitatis studii Oxoniensis. Qui dominus Thomas, prior praedictus, respondit praedicto magistro sub hac forma verborum: Sciatis certitudinaliter, magister reverende, quod de mense, credo, Augusti anni praesentis de mandato domini nostri papae Joannis XXIII. collegi et convocavi dominos magistros et doctores Bononien., Parisien. et Oxonien. studiorum, quos habere potui, quia tunc eram decanus facultatis theologiae studii Bononien., ad domum reverendissimi patris, domini Oddonis, cardinalis de Columnna, ad tractandum, disponendum, providendum et finaliter concludendum, quid esset faciendum, disponendum, et ordinandum de et super libris mag. Joannis Wikleff ex eo, quia quidam dominus Jaroslaus, episcopus Sareptens., frater de ordine Minorum, et Jacobus, canonicus Pragens. cum magna diligentia apud omnes instabant pro combustione librorum magistri supra scripti. Et ibi quibusdam magistris placuit, quod libri dicti magistri Joannis comburerentur, aliis autem magistris et doctoribus ac majori parti placuit, quod nullo modo deberent comburi. Tandem habito tractatu multiplici ibidem conclusum fuit finaliter per omnes, quod libri dicti magistri Joannis Wikleff nullo modo comburantur; ex eo signanter, quod ex tali combustione

Inferretur scandalum et confusio universitati Oxoniensi, cujus dictus mag. Joannes professor sacrae theologiae extitit; etiam in hoc universitas Pragensis confunderetur, et majus schisma in regno Bohemiae generaretur, et etiam absurdum esset et veritati contrarium, quod libri logicales, philosophicales, morales et theologicales dicti mag. Joannis, in quibus multa vera, bona et utilia continentur, a studentibus et scholasticis removerentur, scilicet, quod certi articuli per me de dialogo, trialogo et corpore Christi collecti, qui mihi tunc apparebant erronei, non tamen dico et assero illos erroneos, in regno Boëmiae publicarentur, et quod illos nullus teneret, defenderet vel dogmatisaret, publice manderetur et inhiberetur, et subjunxit: Ista sunt conclusa in dicta congregatione, et non alia loquatur quisquis hoc, quod voluerit; de quibus omnibus et singulis dictus magister Joannes Jessenicz per me notarium publicum infra scriptum unum seu plura sibi fieri petiit publicum seu publica instrumentum seu instrumenta. Acta sunt haec anno, Indictione, die, mense, hora, pontificatu, et loco, quibus supra; praesentibus honorabilibus et discretis viris dnis. Joanne Nicolai Hasenzagel de Zacz, presbytero Pragensis dioecesis, Thoma Jesconis de Sczrenpino, presbytero Poznoniensis dioecesis, et aliis pluribus fide dignis testibus ad praemissa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Hainricus quondam Joannis dicti Penick de Lobenstein, clericus Nüenburgensis dioe-

cesis, publicus Imperiali auctoritate notarius; quia dictis requisitioni et petitioni ac responsioni, omnibusque aliis et singulis supra dictis, dum sic, ut praemittitur, agerentur ac fierent, una cum praenominatis testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi et audivi, ideoque hoc praesens publicum instrumentum manu mea propria exinde (?) scripsi, et in hanc publicam formam redegi, ipsamque signo et nomine meis solitis consignavi, rogatus, et debite requisitus in fidem et testimonium evidens omnium et singulorum praemissorum.

LX.

Argumentationes e jure communi et privato, nec non e privilegiis de promptae, quibus mag. Blasium Lupus, decanum ecclesiae OO. SS. canonicatum ejusdem ecclesiae injuste retinere evincitur, anno verisimiliter 1410.

Reverende pater et domine gratiose! Pro fundatione jurium honorabilium virorum, praepositi et magistrorum collegii Caroli super praebenda canonicali capellae regiae Omnium Sanctorum in castro Pragensi, quam nunc honorabilis vir, mag. Lupus, dictae capellae decanus, detinet occupatam, dantur et offeruntur coram V. R. (*vestra Reverentia*) informationes et jura subscripta.

Primo enim dicitur, allegatur et proponitur: quomodo praedictus mag. Lupus dictos canonicatum

et praebendam in capella praedicta minus juste detinuit hucusque, et hodie detinet prae juris ordine occupatos, prout hoc claret manifeste tam ex juris communis dispositione, quam etiam ex privilegiis universitati et collegio praedicto concessis. Disponit enim jus commune, ordinavit et ordinat, ne quis in eadem ecclesia, et nedum in eadem, imo etiam in diversis duo beneficia vel plura, sive sint curam aut non curam animarum habentia, sine speciali licentia papae, vel alias absque consuetudine laudabili et praescripta, habeat, teneat vel possideat, aut quovis modo alias occupet, ut in c. de multa, de praebenda in concilio generali, in c. nonnulli de cler. non resident. et in extravag. Joannes XXII. Et hoc non solum est verum, in ecclesiis vel dignitatibus curam animarum habentibus, ut dictum est, verum est etiam in praebendis canonicalibus, ut legitur et notatur in c. Cum jam duae de praebendis in sua materia, et in c. literas de concessis praebendis, ubi praesens casus in forma habetur; videlicet: quod si quis ex causa electionis vel alia in ecclesia retinet (?) dignitatem, in qua prius habuit praebendam, mox praebenda de jure vacat, et vacare consuevit, nisi ex consuetudine praescripta vel papae licentia aliud appareat. Et concordant XXI. 9. II. Si quis jam translatus sqq. de re judicis l. III. §. Si quis ex conventionem. . Et sic quam primum mag. Lupus de canonicatu in ecclesia OO. SS. re-

cedit, tam cito praebenda, quam prius habuit, vacavit. Nec obstat, vel obstaret episcopi confirmatio, si petita vel facta fuisset, ut in c. cum nris. de concess. praebend. C. de pac. dotal. l. si inter et XVII. de accursibus.

Item pro vacatione praebendae mag. Lupi per assecutionem decanatus est favor juris, et pro ipsius retentione est odium juris. Cum ergo favor sit ampliandus, et odium restringendum, ut de re juris l. VI. odia restringe: sequitur ergo, quod praeter juris favorem, praebendam cum decanatu in eadem ecclesia possidere non debeat, neque possit. Sed quod pro vacatione praebendae sit favor juris, et pro retentione odium, sic ostenditur. De jure enim communi in eadem ecclesia citra dispensationem episcopi, vel citra praescriptam consuetudinem nullus potest habere duo beneficia, ut legitur et notatur de consue. c. I. lib. VI., ubi etiam de hoc per archid. quum dicit ibidem, quod duplex nullus potest sine ordine ecclesiae, etiam dispensante episcopo vel consuetudine. Ita etiam notat Innoc. in c. literas de concess. praebend. Sed ita est, quod in ecclesia OO. SS. consuetudo dupplicitatem non induxit, nec dispensatio intercessit. Stabimus ergo juris scripto de rescript. c. ult. lib. VI. de cle. non resident., quia nonnulli cum multis pluribus ...

Praeterea gratiae et jura vel etiam privilegia de beneficiis disponentia strictam et non largam habent interpretationem; de praebenda quavis

lib. VI. quia pluralitas, quae etiam duorum numero non est contenta de re juris pluralitas. lib. VI. Hinc est, quod beneficiatus non censetur plus beneficiari, quia, si papa committit alicui, ut provideat alicui idoneae personae in genere, talis commissarius non potest providere alias habenti beneficium, sed tantum illi, qui nullum habet beneficium, nisi dicatur in commissione, quod possit providere etiam beneficiatae personae. Ita tenet stilus curiae et notatur de offic. deleg. Si tui et de praeb. Si tui nulla . . lib. VI.

Item patet hoc idem ex privilegiis universitatis et ex jure privato, quod praedicta praebenda ecclesiae OO. SS. per assecutionem decanatus vacat et possideri per mag. Lupum praedictum non debeat cum decanatu. In privilegio enim dni. papae Benedicti XII. habetur, et ex eodem colligitur, quod in praedicta ecclesia OO. SS. sint, fuerint, et esse debeant duo praelati, videlicet praepositus et decanus et XI. canonici praebendati, et ita tentum et habitum est ab initio erectionis, dotationis et confirmationis ipsius ecclesiae, et hucusque inviolabiliter observatum per tempora verae et juridicae praescriptionis. Et ex praedicto privilegio colligitur, et manifeste habetur, et sic praedicta capella regia OO. SS. requirit quoad praelaturas et praebendas canonicas XIII personas numero et suppositaliter distinctas, quarum numerus sine speciali licentia papae augeri nec minui debet, ut in c. ex parte II. de constit. et in c.

cum olim de consuetis XXII. di. c. I. de con. di I. vasa de ver. sign. c. ult. ubi dicitur, potius addi cupimus, quam minui. II. q. II. quae ad perpetuam.

Praeterea privilegium principis largissime est interpretandum; et maxime in favoribus, quia censetur beneficium, eo quod bene facit; de dona. Cum dilectus. Sed ita est favor, quod plures habeant consolationem potius, quam unus. Et praesertim hic, quia papa incorporando capellam OO. SS. universitati, dicit, quod XI sive singulae praebendae canonicales debent esse pro mgris legentibus, ecce favor; quia studia literarum magnum favorem habent. Int. de integr. super specula de cler. tum ex eo lib. VI.

Praeterea ex quo XI canonicales praebendae juxta indultum apostolicum debeant esse singulorum mgrorum lecturis incumbentium, et lectura non potest fieri per alium ex eo, quod industria persona est electa de off. deleg. c. ult. de re juris potest quis lib. VI. de pen. di. 1. quod poenitet. Et decanatus iste requirit praecisam residentiam personaliter. Sequitur, quod decanus in dicta ecclesia praebendam canonicalem habere non potest.

Item hoc idem, quod jam de jure communi et ex privilegiis declaratum est, videlicet quod mag. Lupus decanus praebendam canonicalem habere non debeat, declaratur et ostenditur fuisse de intentione felicitis memoriae sereniss. principis

et dni. dni. Caroli, qui ob hoc ascensum de suo praedicto collegio Caroli ad ipsam capellam regiam OO. SS. auctoritate papae fieri disposuit et procuravit, prout hoc ex privilegio dni. papae desuper confecto colligitur manifeste. Quis enim dubitabit, quin magis de intentione principis fuerit, numerum mgrorum et laborantium in universitate augeri, quam minui, qui tamen minueretur, si decanus ibidem haberet et habere deberet praebendam annexam. Et quaestio, quae jam movetur quoad praebendam respectu assecutionis decanatus, hodie vel cras haberi posset et oriri ex assecutione praepositurae, si dns. rex eandem praeposituram et dignitatem alicui mgrorum habenti praebendam in eadem capella OO. SS. conferret; et ita numerus mgrorum supradictus quoad capellam OO. SS. minueretur in duabus personis, quoad collegium OO. SS. et per consequens in duabus quoad collegium Caroli, quod utique jus non concessit, nec de mente principum fuit. Nec obstat, quod per eundem mag. Lupum dicitur contra jus commune et privatum, imo contra mentem fundatoris, quomodo ibidem sint XI canonici praebendati, se ipsum bis nominando, et duae praelaturae. A simili enim sex praebendas sibi usurpare posset propria auctoritate, se ipsum sexies repetendo; et ita numerus mgrorum tam quoad capellam praedictam, quam quoad collegia, videlicet OO. SS. et Caroli, juxta ipsius voluntatem augetur et diminueretur, ad quantum vellet; in quo tamen nondum recepit potestatem.

Item canonicatus et praebenda requirit laborem et residentiam in universitate, videlicet in collegio OO. SS.; decanatus autem requirit residentiam in castro Pragensi, et circa ipsam saepe dictam capellam OO. SS. et sic juxta diversa officia sunt et debent esse beneficia diversis personis suppositaliter distinctis attributa. ut ff. de offic. pastor. lib. ult. nisi consuetudine vel de licentia principis aliud esset superinductum.

Item ista copula . et . copulat diversa ut ff. de verb. sig. lib. IIII. Ergo allegare et dicere XI esse canonicos et duos praelatos, eundem repetendo, est de facto et in facto ridiculose errare contra jura.

Item qui taliter allegant, jus commune non respiciunt et perpendunt, sed magis privatum, quod corrigitur. VII. q. V. Si privatum.

Ex praemissis ergo, cum praedictus mag. Lupus canonicatum et praebendam cum decanatu nec jure communi, nec privato, nec de mente principum et fundatorum possidere possit et debeat, petunt praedicti praepositus et mgri de collegio Caroli, quatenus inspectis Deo et justitia et privilegiis dignetur pater reverendus pronunciare et declarare, et praedicto mag. Lupo perpetuum silentium imponere, nullum jus sibi competiisse, nec competere ad dictos canonicatum et praebendam; salvis tamen juribus aliis et informationibus p. v., si opus fuerit insuper et de novo offerendis.

Nova replicatio collegii contra mag.
Lupum. (alio calamo.)

Reverende pater et domine gratiose! Juris allegationes, privilegia, et consuetudines, quae alias p. v. nomine praepositi et mgrorum de collegio Caroli pro informatione super canonicali praebenda collegii OO. SS. quam honorabilis vir, mag. Lupus, decanus ibidem, detinet occupatam, oblata, exhibita et allegata fuerunt, praedicti praepositus et mgri nunc et in quolibet actu futuro, si opus fuerit, eadem repetunt, exhibent et allegant pro repetitis, exhibitis et allegatis habent et habere volunt.

Primo enim pars adversa contra jura, privilegia, et allegata pro parte praepositi et mgrorum praedictorum volens fundare suam intensionem et probare, quomodo quis duo beneficia sine speciali licentia et dispensatione papae juste, sancte, et legitime possidere et tenere valeat in eadem vel in diversis ecclesiis, et replicando contra praedicta sic arguit: Aliquis potest dignitatem et aliam praebendam, cui annexum est beneficium curatum, in eadem ecclesia tenere et possidere, ut in glo. c. in cle. Si juxta numeri de praebend. et dig. Ergo a multo fortiori dignitatem et praebendam. Et confirmat idem per dicta Inno. super c. literas de concess. praebend. Ad quae breviter respondetur et dicitur, quod sive

sit dignitas et praebenda, cui beneficium curatum est annexum, sive sit dignitas et praebenda, cui beneficium curatum non est annexum, tam in diversis ecclesiis, quam in eadem, quis tenere et possidere non debet, nisi ex speciali licentia et indulto papae tacito vel expresso, et hoc est etiam de mente glo. et Inno., qui licet dicant, quod quis duo beneficia in eadem vel in diversis ecclesiis possidere valeat et possit, non tamen negant, quin hoc fieri debeat ex indulto papae et de ipsius licentia tacita vel expressa, de expressa, quae ex bullis vel litteris papalibus traditur, tacita, quae fit circa patronos laicos, quibus praejudicare non vult, ut eos ab erectione beneficiorum et fundatione non retrahat. Et eadem licentia vel dispensatio tacita invenitur circa ecclesiarum consuetudines de indulto tamen papae, in quibus saepe beneficia ex certis causis inveniuntur connexa. Et ita pluralitas beneficiorum, tam quoad curatum similiter ut in c. de multa, quam quoad unum curatum et aliud non curatum, sive requirant residentiam, sive non etc. sine indulto et dispensatione papae prohibita est.

Secundo pars adversa pro intentione sua allegat, et dicit esse juris communia, quae causa brevitatis allegare obmisit, quod non creditur esse verum, imo jus commune magis est contra partem adversam, quam pro ea. Et si tale jus esset, utique pars adversa absque taedio illud allegasset,

sicut multa jura, licet pro ea nihil faciant, allegavit specialia.

Item pars adversa pro se adducit et allegat consuetudinem, experientiam et stilum curiae. Primo enim dicit, quod ex consuetudine, si quis habet gratiam expectatoriam ad beneficia curata et non curata, seu etiam dignitates, quod si vigore gratiae expectatoriae quis percipit praebendam, quod adhuc vigore ejusdem gratiae percipere potest postea dignitatem; quod non est verum, nec cancellaria tenet, sine licentia papae et ejusdem concessione gratiosa cum clausula simul vel successive vacant vel vacatur, ut dicit regula, quam clausulam, si quis in petendo non exprimit, tantum alterum, et non ambo obtinet: et ita consuetudo curiae, quam allegat, non facit pro parte adversa.

Item pars adversa pro se adducit experientiam in venerabilibus viris: mag. Francisco Beneschau, mag. Petro Wscherub Przibicone, qui habuerunt in eadem ecclesia praebendam cum dignitate. Quod verum est, sed sub dispensatione et juxta modum regularem cancellariae et ipsius dispensatione circa pluralitatem beneficiorum, ut ex bullis eorundem quivis colligere posset. Et ergo experientia, quam pars adversa allegat, magis est contra eam, quam pro ea.

Item pars adversa allegat pro se Inno. in c. cum jam dudum de praebend. et dignit. et assumit arg. canonis VIII. q. 1. In

scripturis praesumens de se, et mendicans pluralitatem beneficiorum; praesumit enim de se ex allegatis per eam, quod melius valeat et possit regere duo, quam unus alius, ne forte tantum valens unum; non ergo Dei voluntatem, sed propriam, juxta verba canon. respiciens, oneri plurium beneficiorum absque dispensatione se submittit. Sed si Dei voluntatem respiceret, et non proprium honorem, sed unus beneficiorum simplicitatem et non pluralitatem absque dispensatione mendicaret. Et sic ea, quae pars adversa pro se allegat, magis cum humilitate ex summa canon. contra se allegare deberet; praesertim ex eo, cum jam in ecclesia Dei, ubi nunciatus est rector beneficii sufficiens et idoneus unus, ibi plures inveniuntur petentes, ut cottidie docet experientia.

Item pars adversa arguit a simili; sed verisimiliter multum a dissimili. Arguit sic: Laicus conferens uni ecclesiam, qui alias habet gratiam expectationis ad eandem de canonicatu sub expectatione praebendae, posito, quod in eadem sint de provisione speciali; talis enim habens ecclesiam, in eadem potest percipere canonicatum et praebendam vigore gratiae expectationis. Quod verum est, sed non sine dispensatione papae tacita vel expressa; expressa quoad bullas gratiosas, tacita quoad favorem laici patroni, ne ab erectione beneficiorum retrahatur, ut dictum est supra. Alio modo responderetur, quod casus partis adversae non est similis casui nostro, qui in forma tractatur. per c.

litteras de concess. praebend., ubi dicitur, quod si quis ex electione in aliqua ecclesia percipit dignitatem, in qua prius habuit praebendam, quod mox vacat praebenda, nisi licentia papae aut consuetudo interveniat.

Item arguit pars adversa, et pro se adducit alia tria motiva, quae pro ea nihil faciunt, nec aliquid probant. Primum, quia si vacaret praebenda ex assecutione decanatus, vel hoc esset ratione incompossibilitatis vel ratione pluralitatis. Ad quod breviter dicitur, quod ratione pluralitatis in eadem ecclesia et sine licentia papae. Nec excusat partem adversam glo. c. litteras de concess. praebend. et aliorum secundum Inno., per quam pars adversa dicit, quod c. litteras et alia jura loquantur ad forum conscientiae et secundum antiqua jura: nihilominus enim adhuc pluralitas beneficiorum non admittitur sine dispensatione, imo et propter conscientiam adinventam est dispensatio secundum jura nova, et secundum mentem omnium doctorum, et specialiter curiae experientiam, a qua omni die proveniunt bullae et gratiae.

Secundo arguit sic: Posito et non concesso, quod vacet vel vacasset praebenda per assecutionem decanatus juxta mentem c. litteras de concess. praebend. et pars adversa allegat hoc; cur non probat mihi, a sede non esse indultum habere plura beneficia in eadem vel in diversis ecclesiis? — Respondetur et dicitur, quod negativam probare pars actrix non indiget. Sed si pars adversa habet in-

dulgentiam a sede, quod possit plura beneficia in eadem vel diversis ecclesiis tenere, ostendat illam, et salvabitur.

Item tertio pars adversa allegat, quomodo citationem affixit januis, citans omnes, quorum interest, vel qui sua credunt interesse, ad dicendum causam vel causas, quare ad decanatum non debeat confirmari, ad quam pars actrix praepositus et mgri de collegio Caroli venire et causas allegare non curaverunt. Et ex hoc a jure suo recesserunt. Ibi dicitur, quod mgrorum non intererat quoad confirmationem decanatus, sed quam cito confirmatus fuit, praebenda vacabat. (Id alio calamo appositum.)

Ex praemissis ergo, pater reverende, concludimus, praedicto mag. Lupo, parti adversae perpetuum silentium supra dictis, canonicatu et praebenda fore et esse imponendum, juribus, allegationibus, excusationibus, et quibusvis aliis coloribus in contrarium allegatis non obstantibus.

Ad jura, allegationes, consuetudines et privilegia pro parte praepositi et mgrorum de collegio Caroli allegata et oblata pars adversa respondet et dicit: Et primo ad jura, videlicet ad c. de multa et praebend. ad c. Nonnulli, et ad c. Jam dudum, quod illa non faciunt aliquod, nec sint contra eam. Cum loquantur de beneficiis aut curatis, tum, ut in c. de multa, aut de beneficiis residentiam requirentibus, ut c. Nonnulli, aut de pluralitate beneficiorum ratione ambitionis et vitii, quod verum est. Nec fuerunt ad illam in-

entionem allegata. Sed ad probandam istam veritatem, quod nulli licet, nec licuit habere plura beneficia sine dispensatione, quia est contra dispositionem juris communis, ut sufficienter apparet ex superius allegatis.

Item pars adversa respondet ad c. literas de concess. praebend. et c. sctorum. LXX. d., et ad c. singula LXXXIX. d. et dicit, quod loquantur secundum antiqua tempora et cursus antiquos secundum Inno. et alios; sed quod jura nova aliquando jam dissonant et disposuerunt super beneficiorum pluralitate. Ibi respondetur et dicitur, quodsi ita esset, quod adhuc nova jura nullibi admittunt pluralitatem sine dispensatione, imo eam praesupponunt juxta mores et consuetudines cancellariae Romanae curiae, a qua omnia talia cum literis et bullis procedunt. Nec obstat glo. canonis XXI. q. 1. c. cleric., quae praesupponunt moderno tempore dispensationem super pluralitate, siye talis pluralitas sit ex compatilibus vel ex incompatilibus, curatis et non curatis, residentiam vel non residentiam requirentibus, ut in supra allegatis.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

